Sfântul ierarh Teotim, episcopul Tomisului și Sfântul cuvios Teodor Trihina

(s.v. 20 aprilie / s.n. 03 mai)

Materiale despre Sfântul ierarh Teotim și Sfântul cuvios Teodor Trihina:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf.%20ier.Teotim,%20al%20Tomisului%20(20%20apr.)

https://archive.org/details/@steaemy?query=Teotim+

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=20+aprilie

***

De neam daco-roman, Sfântul Teotim este considerat primul dascăl al Sfinților Ioan Casian și Gherman. Ajuns pe scaunul eparhiei Tomisului în secolul al IV-lea, Sfântul Teotim era un păstor iubit de popor și un talentat scriitor, fiind considerat creatorul Filocaliei românești. Totodată, este amintit ca fiind vindecător de boli. Deși a avut mult de suferit din pricina migratorilor barbari, a reușit să îi îmblânzească pe mulți prin rugăciunea și darurile sale. Apărător al Sfântului Ioan Gură de Aur, Sfântul ierarh Teotim a mers de mai multe ori la Constantinopol, după care a trecut la cele veșnice.

***

Cuviosul părintele nostru Teodor, cel numit Trihina, adică părosul, a fost din cetatea marelui Constantin, născut şi crescut de părinţi cu bună stare. Deci, încredinţându-se de înţelepciunea ce izvorăşte din Sfintele Scripturi, a lăsat lumea, bogăţia şi slava pentru Dumnezeu şi ducându-se la munte, a intrat într-o mânăstire pustnicească şi s-a făcut monah. Şi avea o petrecere aspră, pentru înfrânarea pornirilor trupeşti, că se nevoia, luptându-se, în fiecare noapte, cu gerul şi sta la rugăciune, neacoperindu-şi niciodată capul şi purta tot timpul o haină aspră de păr pe trup, de unde i s-a tras şi numele de Trihina. De aici, încă şi acea mânăstire pustnicească, în care cuviosul ducea, viaţă aspră, a luat numele de Trihina.

&&&

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 4
În această lună (aprilie), ziua a douăzecea - Prea cuviosul părintele nostru Teodor de la Trihina (Minei) 7
Canon de rugăciune către Sfântul cuvios Teodor Trihina 17
Slujba Sfântului ierarh Teotim, episcopul Tomisului 25
Acatistul Sfântului Teotim, episcopul Tomisului 36
Imnografie 49
Viețile Sfinților - Sfântul ierarh Teotim I "Scitul", episcop al Tomisului (secolele IV-V) 52
Sfântul ierarh Teotim, episcopul Tomisului - drumul spre sfințenie 55
Viețile Sfinților - Pomenirea cuviosului Teodor Trihina 56
Sinaxar - Pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Teodor Trihina 58
Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul ierarh Teotim, episcopul Tomisului 59
Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul ierarh Teotim, episcopul Tomisului şi Sfântul cuvios Teodor Trihina 61
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida din 20 aprilie 69
Pomenirea Sfântului cuvios Teodor Trihina 69

Pomenirea Sfântului cuvios Anastasie de la Muntele Sinai 69
Pomenirea Sfântului prea fericitului Anastasie Sinaitul, patriarhul Antiohiei 70
Pomenirea Sfântului prea fericit Grigorie, patriarhul Antiohiei 71
Pomenirea Sfântului apostol Zaheu 71
Pomenirea Sfântului cuvios Atanasie de la Meteora 71
Pomenirea copilului Gabriel 71
Cântare de laudă la Sfântul Anastasie 72
Cugetare 73
Luare aminte 74
Predică despre cea una şi singura temelie a mântuirii 74
Pr. dr. Emilian Popescu - Sfântul Teotim, episcopul Tomisului - Viața şi nevoințele 76
Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu - Sfântul Teotim, episcopul Tomisului 83
Patericul românesc - Sfinți români din sec. III-VI - Sfântul ierarh Teotim I Scitul, episcop al Tomisului (secolele IV-V) 87
Sfântul Teotim, episcopul Tomisului - Sfinte moaște din epoca primară a creștinismului dobrogean 92
Din minunile Sfântului ierarh Teotim I, episcop al Tomisului 94
Alexandru Briciu - Sfântul Teotim „scitul", o „epocă de aur" a Eparhiei de la Mare 97
IPS Teodosie, elogiu Sfântului Teotim, un ascet erudit și blând. Păgânii îl numeau zeu....101
Orthodoxwiki - Sfântul ierarh Teotim I Scitul, episcop al Tomisului.....104
Sfântul Teotim, episcopul Tomisului - Video predici.....107
Icoane 112

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

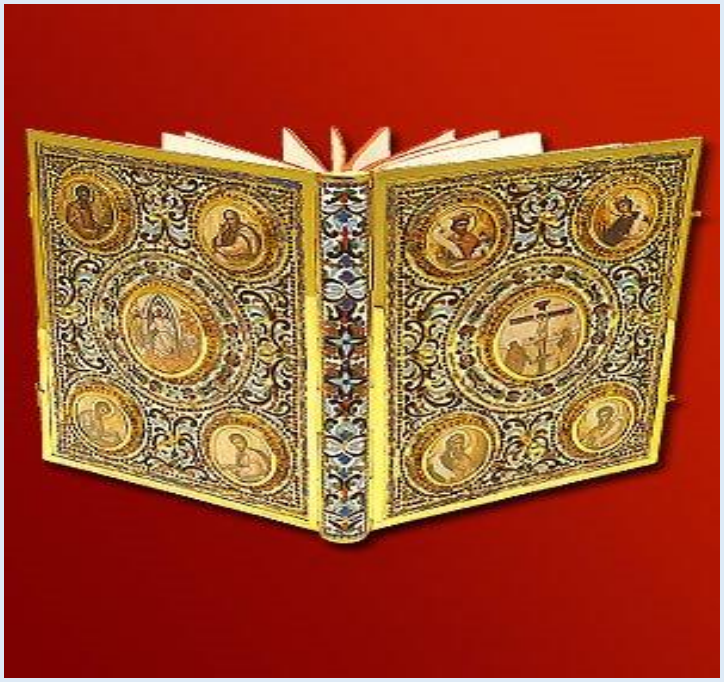

Ev. Ioan 10, 9-16

Zis-a Domnul:
9. Eu sunt uşa: de va intra cineva prin Mine, se va mântui; şi va intra şi va ieşi şi păşune va afla.

10. Furul nu vine decât ca să fure şi să junghie şi să piardă. Eu am venit ca viaţă să aibă şi din belşug să aibă.
11. Eu sunt păstorul cel bun. Păstorul cel bun îşi pune sufletul pentru oile sale.
12. Iar cel plătit şi cel care nu este păstor, şi ale cărui oi nu sunt ale lui, vede lupul venind şi lasă oile şi fuge; şi lupul le răpeşte şi le risipeşte.
13. Dar cel plătit fuge, pentru că este plătit şi nu are grijă de oi.
14. Eu sunt păstorul cel bun şi cunosc pe ale Mele şi ale Mele Mă cunosc pe Mine.
15. Precum Mă cunoaşte Tatăl şi Eu cunosc pe Tatăl. Şi sufletul Îmi pun pentru oi.
16. Am şi alte oi, care nu sunt din staulul acesta. Şi pe acelea trebuie să le aduc, şi vor auzi glasul Meu şi va fi o turmă şi un păstor.

Ev. Matei 4, 25; 5, 1-12

25. Şi mulţimi multe mergeau după El, din Galileea, din Decapole, din Ierusalim, din Iudeea şi de dincolo de Iordan.
1. Văzând mulţimile, Iisus S-a suit în munte, şi aşezându-se, ucenicii Lui au venit la El.
2. Şi deschizându-şi gura, îi învăţa zicând:
3. Fericiţi cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăţia Cerurilor.
4. Fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.
5. Fericiţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul.
6. Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.
7. Fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui.
8. Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.
9. Fericiţi făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.
10. Fericiţi cei prigoniţi pentru dreptate, că a lor este Împărăţia Cerurilor.
11. Fericiţi veţi fi voi când vă vor ocărî şi vă vor prigoni şi vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minţind din pricina Mea.
12. Bucuraţi-vă şi vă veseliţi, că plata voastră multă este în ceruri, că aşa au prigonit pe proorocii cei dinainte de voi.

Apostol

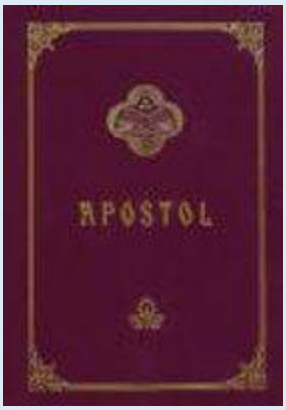

Epistola către Efeseni a Sfântului apostol Pavel

Efeseni 4, 7-13

Fraţilor,
7. Iar fiecăruia dintre noi, i s-a dat harul după măsura darului lui Hristos.
8. Pentru aceea zice: "Suindu-Se la înălţime, a robit robime şi a dat daruri oamenilor".
9. Iar aceea că "S-a suit" - ce înseamnă decât că S-a pogorât în părţile cele mai de jos ale pământului?
10. Cel ce S-a pogorât, Acela este Care S-a suit mai presus de toate cerurile, ca pe toate să le umple.
11. Şi el a dat pe unii apostoli, pe alţii prooroci, pe alţii evanghelişti, pe alţii păstori şi învăţători,
12. Spre desăvârşirea sfinţilor, la lucrul slujirii, la zidirea trupului lui Hristos,
13. Până vom ajunge toţi la unitatea credinţei şi a cunoaşterii Fiului lui Dumnezeu, la starea bărbatului desăvârşit, la măsura vârstei deplinătăţii lui Hristos.

În această lună (aprilie), ziua a douăzecea - Prea cuviosul părintele nostru Teodor de la Trihina (Minei)

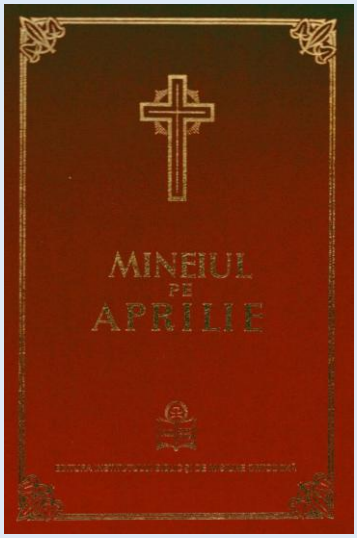

La Vecernie

La Doamne strigat-am..., **Stihirile**, glasul al 8-lea:

Podobie: O, prea slăvită minune! Izvorul vieţii în mormânt se pune, şi scară către Cer mormântul se face; veseleşte-te Ghetsimanì, a Născătoarei de Dumnezeu sfântă casă. Să strigăm credincioşii, pe Gavriil având începător cetelor: cea plină de dar bucură-te, cu tine este Domnul, cel ce dă lumii prin tine mare milă.

Cuvioase părinte Teodore, dar ales te-ai adus pe tine lui Dumnezeu, având priveghere de toată noaptea şi dragoste, cugetare de Dumnezeu, smerire desăvârşită, nădejde, credinţă şi curăţie, milosârdie desăvârşită, înfrânare adevărată şi rugăciune, care te arăta ca un stâlp foarte luminos.

Cugetătorule de Dumnezeu părinte Teodore, căutând a te îmbrăca cu podoabă adevărată, şi cu îmbrăcăminte de mântuire, prin cuget bine credincios, nu ai părăsit a nu-ţi acoperi trupul tău totdeauna cu haină de păr, şi întărindu-te cu puterea Dumnezeiescului Duh, ai despuiat măiestriile celui ce ne-a despuiat pe noi.

Ca un sărac cu duhul te-ai adus pe tine jertfă vie şi prinos deplin, şi dar cinstit Dumnezeului nostru, celui ce S-a întrupat din Maică prea curată, şi pentru noi a sărăcit. Pentru aceea ai primit îndulcirea cerurilor, prea fericite, către care pururea mijloceşte, rugămu-ne să ne miluiască pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Cu ce ochi voi vedea sfinţită faţa ta, eu cel ce mi-am spurcat ochii cu patimile trupului, sau cum voi săruta chipul tău cel de Dumnezeu închipuit, fiindu-mi buzele spurcate, ticălosul de mine? Şi cum îmi voi întinde eu ticălosul către darul tău cel dumnezeiesc mâinile, care le-am făcut netrebnice ? Stăpână mântuieşte-mă.

A Crucii, a Născătoarei

Soarele văzându-Te Iisuse întins pe Cruce de voia Ta, s-a întunecat, şi pământul s-a cutremurat, pietrele s-au despicat, şi mormintele de frică s-au deschis, şi toate puterile s-au spăimântat. Iar ceea ce Te-a născut fără de bărbat, văzându-Te, cu suspin striga: Vai mie! Ce este aceasta, ce văd?

La Utrenie

Canonul sfântului

Cântarea a l-a, glasul al 4-lea

Irmos: Adâncul Mării Roşii, cu urme neudate, pedestru trecându-I Israel cel de demult, cu mâinile lui Moise în chipul Crucii, puterea lui Amalec în pustie a biruit.

Pomenirea purtătorului de Dumnezeu astăzi pune înainte tuturor credincioşilor florile bunătăţilor, care trimit mirosul cel bun de taină al Duhului, şi minuni prea alese.

Cu sabia cea înţelegătoare tăind tu Teodore năvălirile patimilor, ai ridicat împotriva lor semne de biruinţă; drept aceea te-ai încununat cu darurile minunilor, şi cu ale tămăduirilor, cuvioase.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Dorind la sărăcia Domnului cuvioase, arătat ai urât toată mărirea cea de pe pământ şi vremelnică, Teodore. Pentru aceea ai câştigat mărire nepieritoare şi luminată.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Fără sămânţă ai zămislit pe Fiul lui Dumnezeu, cu voia Tatălui, de la Dumnezeiescul Duh, şi ai născut cu trup pe Cel din Tatăl fără de Maică, şi pentru noi din tine fără de tată, prea curată Fecioară.

Cântarea a 3-a

Irmos: Se veseleşte de Tine, Biserica...

Zburdările trupului le-ai omorât prin înfrânarea cea adevărată, şi ai luminat toate puterile sufletului, cuvioase.

Ostenelile tale înţelepte, cu lacrimi semănându-le cu adevărat au dat roadă de bune spice, care s-a adus Împăratului tuturor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu adevărat nu ai dat dormitare genelor tale, cuvioase, până ce te-ai făcut lăcaş desăvârşit lui Dumnezeu, fericite părinte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Numai tu, Maica lui Dumnezeu te-ai făcut celor de pe pământ pricinuitoare bunătăţilor celor mai presus de fire; pentru aceea aducem ţie cuvântul cel de bucurie.

Irmosul: Se veseleşte de Tine Biserica Ta, Hristoase, strigând: Tu eşti puterea mea Doamne, şi scăparea şi întărirea.

Sedealna, glasul al 4-lea:

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Prin rugăciune neîncetată, şi prin curăţie ca un curat apropiindu-te de cel Curat, teai sfinţit prin Duhul, Teodore. Pentru aceea acum sălăşluindu-te împreună cu îngerii, cânţi lauda cea întreit sfântă Stăpânului tuturor, pe care roagă-L pururea, să miluiască pe cei ce cu dragoste te laudă cuvioase.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Către Născătoarea de Dumnezeu acum cu nevoinţă să alergăm noi păcătoşii şi smeriţii şi să cădem cu pocăinţă strigând, dintru adâncul sufletului: Stăpână ajută-ne milostivindu-te spre noi, sârguieşte că pierim de mulţimea păcatelor; nu întoarce pe robii tăi deşerţi, că pe tine una nădejde te-am câştigat.

A Crucii, a Născătoarei

Văzându-Te pe Cruce, Ceea ce în vremile cele de pe urmă Te-a născut cu trup pe Tine Hristoase, Cel născut din Tatăl cel fără început, plângea lăcrimând. Cu ale căreia rugăciuni pentru milostivirea milelor, Unule prea bunule Multmilostive Doamne, îndură-te şi mântuieşte lumea, Cel ce ridici păcatele ei.

Cântarea a 4-a

Irmos: Ridicat pe Cruce văzându-Te Biserica pe Tine, Soarele dreptăţii, a stat întru a sa rânduială precum se cuvine, grăind: Slavă puterii Tale, Doamne.

Crescut-au împreună cu trupul tău frumuseţile bunătăţilor, cugetătorule de Dumnezeu; pentru aceea ai înflorit ca un finic, punând înaintea turmei tale roduri, care izvorăsc dulceaţă, Teodore.

Prin înfrânare ţi-ai omorât patimile, şi te-ai arătat lăcaş dumnezeiesc al Sfântului Duh, prin care tuturor ai izvorât daruri de tămăduiri, cugetătorule de Dumnezeu Teodore.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu sărăcia duhului, şi cu strâmtoare petrecând pururea părinte, acopereai trupul cu petece de păr, privind numai la avuţia cea nepieritoare şi veşnică.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Neispitită de nuntă ai născut o Fecioară, şi după naştere te-ai arătat iarăşi Fecioară; pentru aceea cu glasuri neîncetate cu credinţă neîndoită strigăm ţie: Bucură-te, Stăpână.

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu, Doamne, Lumina mea în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci din întunericul necunoştinţei pe cei ce Te laudă pe Tine cu credinţă.

Tu, Doamne ai întărit pe sihastrul Tău, Tu l-ai încins pe el cu putere şi cu bărbăţie împotriva luptătorului.

De Tine, Doamne dorind cuviosul întru sihăstria lui, Ţie s-a adus arătat pe sineşi, ca o jertfă fără prihană, prin focul înfrânării.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

În sete şi în foame căutând pe Domnul, Teodore te îndulceşti acum de izvorul desfătării împreună cu cetele cuvioşilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Pe tine armă neînfrânată asupra vrăjmaşilor te punem înainte, pe tine întărire şi nădejde mântuirii noastre te-am câştigat, dumnezeiască Mireasă.

Cântarea a 6-a

Irmos: Jertfi-voi ţie cu glas...

Săgeţile vrăjmaşului le-ai sfărâmat cuvioase, oştindu-te împotriva lui cu armele smereniei, şi cu ajutorul lui Hristos, ai primit biruinţă, Teodore.

Patimile ispitelor le-ai lepădat departe cuvioase ca pe nişte valuri prin lucrarea înfrânării întru răbdare, bine ocârmuindu-te cu liniştea lui Hristos, părinte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Neîncetat socotind la ceasul morţii, îţi spălai patul cu lacrimi şi cu suspinuri, şi cu frică slujind Domnului totdeauna părinte Teodore.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

O, minune mai nouă decât toate minunile, că fără ispită bărbătească Fecioara primind în pântece pe Cela ce toate le păzeşte, le-a cuprins nu ca în strâmtoare.

Irmosul: Jertfi-voi Ţie cu glas de laudă Doamne, Biserica strigă către Tine, de sângele dracilor curăţindu-se, cu sângele cel curs prin milostivire din coasta Ta.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Arătatu-te-ai prea luminat cu viaţa înţelepte Teodore, socotind petecele cele de păr mai mult decât visteriile cele împărăteşti de pe pământ. Pentru aceasta ai şi dobândit haina cea cerească, roagă-te pururea pentru noi, prea cuvioase.

Sinaxar

În această lună, în ziua a douăzecea, pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Teodor Trihina.

Stih: Mori tu, părinte care prin haină de păr ai surpat
Pe cel ce cu haină de frunze pe strămoşi i-a îmbrăcat.
Teodore întru a douăzecea zi
Sufletul tău cel mare de trup se osebi.

Acest fericit dându-se spre toată răbdarea şi petrecerea grea, îngheţat de frig şi de ger, îşi acoperea trupul cu îmbrăcăminte de păr aspră, dintru care, s-a numit şi Trihina. Drept aceea a descoperit şi înşelăciunea dracilor.

Şi mormântul său este izvorâtor de mir, spre toţi câţi năzuiesc la dânsul cu dragoste, îşi iau sufleteasca şi trupeasca tămăduire.

Tot în această zi, pomenirea Sfinţilor mucenici: Victor, Zotic, Zinon, Achindin, Chesarie, Severian, Hristofor, Teona şi Antonin.

Stih: Împreună cu Achindin pe patru sabia omoară,
Care din primejdia rătăcirii scăpară.
Plini de praful cu sânge cel din cuptor,
S-au apropiat de Hristos cei de pe lângă Hristofor.

Aceştia toţi, au săvârşit lupta muceniciei pe vremile lui Diocleţian rău credinciosul, când şi mult pătimitorul mucenic al lui Hristos, Gheorghe fiind prins se muncea, şi în vremea muncilor săvârşea prea mărite minuni.

Şi Victor, Achindin, Zotic, împreună cu Zinon, şi Severian, văzând pe Sfântul Gheorghe, întins pe roată, şi întru nimic vătămându-se cu un glas s-au mărturisit pe sine creştini, cărora li s-au tăiat capetele de sabie.

Iar Hristofor, Teona şi Antonin, fiind cei mai de aproape păzitori ai împăratului, şi care stau înaintea lui, într-una din zile, în vremea ce se certa marele mucenic cu cruzime, văzând învierea elinului celui mort, ce îndată s-a făcut prin rugăciune şi prin chemarea lui Hristos Dumnezeu, degrabă aceştia aruncând brâiele şi armele lor înaintea împăratului şi a toată priveliştea, au mărturisit pe Hristos că este Dumnezeu adevărat. Pentru care fiind prinşi i-au pus la închisoare. Iar după câteva zile stând înaintea tiranului fură spânzuraţi şi strujiţi, şi coastele li s-au ars cu făclii aprinse. Şi în sfârşit fiind aruncaţi în foc, au primit cununa muceniciei.

Tot în această zi, Sfântul sfinţitul mucenic Anastasie al Antiohiei.

Stih: Anastasie, dar pentru tine ce voi scrie?
Care pentru Hristos ai grăbit a muri de sabie.

Tot în această zi, pomenirea Sfântului apostol Zaheu.

Stih: Nu îţi zice pogoară-te, ci suie-te, Zahee,
Hristos la Cer chemându-te.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului Atanasie care a zidit Mănăstirea din Meteor, care cu pace s-a săvârşit.

Stih: Atanasie piatra Meteorul ai zidit,
Cel ce către Piatra cea din capul unghiului ai călătorit.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosul Iosaf, împreună sihastrul cu pomenitul cuvios Atanasie din Meteor, care cu pace s-au săvârşit.

Stih: Iosafe în ceruri împreună cu Atanasie fiind.
Acum dănţuiţi ca cei ce împreună de osteneli v-aţi fost împărtăşit.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: În cuptorul persan tinerii lui Avraam, cu dorinţa dreptei credinţe, mai vârtos decât cu văpaia focului fiind aprinşi, au cântat: Binecuvântat eşti, în Biserica slavei Tale, Doamne.

Darul lui Dumnezeu cel ce odinioară a dat rouă tinerilor în cuptor, acela a veştejit cuptorul patimilor tale părinte, vărsând ploaie de răcoreală peste tine, ca dintr-un nor.

Cu sudori amestecând pâraiele lacrimilor, prin darul lui Hristos le-ai făcut scăldătoare cuvioase, întru care spălându-te, ai şters întinăciunile patimilor, înţelepte părinte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

În cuptorul lacrimilor arzând patimile trupului, cu totul te-ai arătat curat prea luminat ca aurul, strălucind cu daruri dumnezeieşti întru slava Dumnezeului nostru, părinte Teodore.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Bucură-te, dumnezeiesc lăcaş cel prea sfinţit al Celui Preaînalt, că prin tine s-a dat bucuria, Născătoare de Dumnezeu, celor ce strigă: Binecuvântată eşti tu între femei prea curată Stăpână.

Cântarea a 8-a

Irmos: Mâinile întinzându-şi...

Fiind împodobit prin înţelegere cu obiceiurile bunătăţilor, ai suflat în lume bună mirosirea lor, cuvioase, şi mirurile minunilor tale le trimiţi tuturor credincioşilor, care strigă lui Hristos: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Către Dumnezeu întinzându-ţi mâinile cuvioase, prin rugăciunile tale ai legat gurile fiarelor celor înţelegătoare, care s-au ridicat asupra ta părinte, şi veselindu-te cu cuget curat ai cântat: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Ridicatu-te-ai cuvioase de pe pământ la Cer, din strâmtoare la lărgime necuprinsă în lăcaşurile sfinţilor, în loc de haină proastă împodobindu-te cu vison, părinte Teodore, strigând: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Numai tu Fecioară curată în toate neamurile te-ai arătat Maica lui Dumnezeu, tu te-ai făcut lăcaş Dumnezeirii, prea curată, nearzându-te de focul Luminii celei ne-apropiate. Pentru aceea toţi bine te cuvântăm, Marie, Mireasă a lui Dumnezeu.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului cântându-I şi prea înăl-ţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Mâinile întinzându-şi Daniil, gurile leilor cele deschise în groapă le-a încuiat, şi puterea focului a stins, cu buna faptă încingându-se tinerii cei iubitori de buna credinţă, stricând: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Cântarea a 9-a

Irmos: Hristos, Piatra cea netăiată...

Dorind să aibi vieţuire în ceruri, te-ai slujit cu bunătăţile ca cu o scară, prin care ai ajuns acolo, şi ai câştigat ceea ce ai dorit părinte Teodore.

Casă bunătăţilor te-ai făcut părinte, întru care s-a ţinut credinţa, nădejdea, drago-stea şi curăţia; pentru aceasta te-ai mutat prea ales plin de bucurie, cuvioase.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Unde sunt mulţimile cuvioşilor şi cetele drepţilor, unde este mulţimea sfinţilor şi adunările celor întâi născuţi, acolo arătat te-ai sălăşluit părinte, cu care împreună adu-ţi aminte de noi totdeauna.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Tu eşti podoaba tuturor celor ce se laudă cu tine, tu eşti veselia lumii, şi dulceaţa inimii noastre a robilor tăi, tu eşti îndulcirea şi dorirea celor ce te laudă, Maică Fecioară prea curată.

Irmosul: Hristos, Piatra cea netăiată de mână, cea din marginea unghiului, din tine muntele cel netăiat Fecioară S-a tăiat, adunând firile cele osebite. Pentru aceasta veselindu-ne, pe tine Născătoare de Dumnezeu te slăvim.

Şi cealaltă slujbă a Utreniei după rânduială, şi Otpustul.

Canon de rugăciune către Sfântul cuvios Teodor Trihina

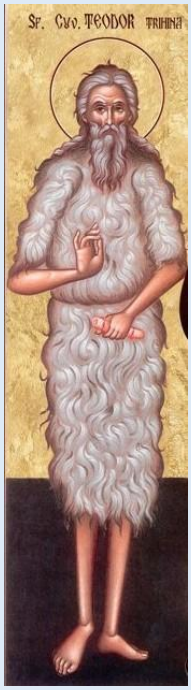

Canon la Sfantul cuvios Teodor Trihina si Sfantul ierarh Teotim - 20 aprilie - slujitor Dani:
https://www.youtube.com/watch?v=ib1-NPx1LmI

***

Cântarea 1

Irmos: Adâncul Mării Roşii, cu urme neudate, pedestru trecându-I Israel cel de de mult, cu mâinile lui Moise în chipul Crucii, puterea lui Amalec în pustie a biruit.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pomenirea purtătorului de Dumnezeu astăzi pune înainte tuturor credincioşilor florile virtuţilor, care trimit mirosul de taină cel bun al Duhului şi minuni prea alese.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu sabia cea înţelegătoare tăind tu, părinte Teodor, năvălirile patimilor, ai ridicat împotriva lor semne de biruinţă. Drept aceea te-ai încununat cu darurile minunilor şi cu ale tămăduirilor, prea cuvioase.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Dorind sărăcia Domnului, cuvioase, lămurit ai urât toată mărirea cea de pe pământ şi vremelnică, părinte Teodor. Pentru aceea ai câştigat mărire nepieritoare şi luminată.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Fără de sămânţă ai zămislit pe Fiul lui Dumnezeu, cu voia Tatălui de la Dumnezeiescul Duh şi ai născut cu Trup pe Cel din Tatăl fără de Maică şi pentru noi din tine fără de tată, prea curată Fecioară.

Cântarea a 3-a

Irmos: Se veseleşte de Tine...

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Zburdările trupului le-ai omorât prin înfrânarea cea adevărată şi ai luminat toate puterile sufletului, cuvioase.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ostenelile tale, înţelepte, cu lacrimi semănându-le, cu adevărat au dat roadă de bune spice, care s-au adus Împăratului tuturor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu adevărat nu ai dat dormitare genelor tale, cuvioase, până ce te-ai făcut locaş desăvârşit lui Dumnezeu, fericite părinte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Numai tu, Maica lui Dumnezeu, te-ai făcut celor de pe pământ pricinuitoarea bunurilor celor mai presus de fire; pentru aceea aducem ţie cuvântul: Bucură-te!

Irmosul: Se veseleşte de Tine Biserica Ta Hristoase, strigând: Tu eşti Puterea mea, Doamne şi Scăparea şi Întărirea.

Cântarea a 4-a

Irmos: Ridicat pe Cruce văzându-Te Biserica pe Tine, Soarele dreptăţii, a stat întru a sa rânduială precum se cuvine, grăind: Slavă puterii Tale, Doamne.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Crescut-au împreună cu trupul tău frumuseţile virtuţilor, cugetătorule de Dumnezeu. Pentru aceea ai înflorit ca un finic, punând înaintea turmei tale roade, care izvorăsc dulceaţă, Sfinte părinte Teodor.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Prin înfrânare ţi-ai omorât patimile şi te-ai arătat locaş dumnezeiesc al Sfântului Duh, prin care tuturor ai izvorât darurile tămăduirilor, purtătorule de Dumnezeu Teodor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu sărăcia duhului şi cu strâmtorare petrecând pururea, părinte, acopereai trupul cu zdrenţe de păr, privind numai la avuţia cea nepieritoare şi veşnică.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Neispitită de nuntă ai născut, o, Fecioară şi după naştere te-ai arătat iarăşi Fecioară. Pentru aceea cu glasuri neîncetate cu credinţă, neîndoită strigăm ţie: Bucură-te, Stăpână.

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu, Doamne, Lumina mea în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci din întunericul necunoştinţei pe cei ce Te laudă pe Tine cu credinţă.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Tu, Doamne, ai întărit pe sihastrul Tău, Tu l-ai încins pe el cu putere şi cu bărbăţie împotriva luptătorului.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

De Tine, Doamne, dorind cuviosul întru sihăstria lui, Ţie s-a adus arătat pe sine ca o jertfă fără prihană, prin focul înfrânarii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

În sete şi în foame căutând pe Domnul, părinte Teodor, te îndulceşti acum de izvorul desfătării împreună cu cetele cuvioşilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Pe tine armă neînfrântă asupra vrăjmaşilor te punem înainte, pe tine întărire şi nădejde a mântuirii noastre te-am câştigat, dumnezeiască Mireasă.

Cântarea a 6-a

Irmos: Jertfi-voi Ţie...

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Săgeţile vrăjmaşului le-ai sfărâmat, cuvioase, oştindu-te împotriva lui cu armele smereniei şi cu ajutorul lui Hristos ai primit biruinţă, părinte Teodor.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Patimile încercărilor le-ai lepădat cu bine, cuvioase, ca pe nişte valuri, prin sudoarea înfrânării întru răbdare, bine ocârmuit fiind cu liniştea lui Hristos, părinte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Făcând neuitat ceasul morţii, erai spălând patul cu lacrimi şi cu suspinuri şi cu frică ai slujit Domnului totdeauna, părinte Teodor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

O, minune mai nouă decât toate minunile! Că fără ispită bărbătească Fecioara primind în pântece pe Cel ce toate le îngrijeşte, n-a fost strâmtorată de Acesta.

Irmosul: Jertfi-voi Ţie cu glas de laudă, Doamne, strigă către Tine Biserica curăţindu-se de sângele demonilor cu Sângele cel curs prin milostivire din coasta Ta.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Arătatu-te-ai prea luminat cu viaţa, înţelepte părinte Teodor, socotind zdrenţele cele de păr mai mult decât vistieriile cele împărăteşti de pe pământ. Pentru aceasta ai şi dobândit haina cea cerească; roagă-te pururea pentru noi, prea cuvioase.

Condac, glasul al 8-lea: Ca cel ce eşti stâlp al Bisericii lui Hristos, ai surpat eresul lui Arie, înţelepte Teotime; pentru aceasta Dumnezeu nostru te-a împodobit pe tine, prea fericite ierarhe Teotim. Cu rugăciunile tale păzeşte, prea sfinte, întreaga turmă şi cetatea tomitană.

Cântarea a 7-a

Irmos: În cuptorul persan tinerii lui Avraam, cu dorinţa dreptei credinţe, mai vârtos decât cu văpaia focului fiind aprinşi, au cântat: Binecuvântat eşti, în Biserica slavei Tale, Doamne.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Harul dumnezeiesc cel ce odinioară, a dat rouă tinerilor în cuptor, acela a veştejit cuptorul pătimirilor tale, părinte, vărsând ploaie de răcoreală peste tine, ca dintr-un nor.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu sudori amestecând pâraiele lacrimilor prin harul lui Hristos le-ai făcut scăldătoare, cuvioase, în care spălat fiind, ai şters întinăciunile patimilor, înţelepte părinte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

În cuptorul lacrimilor arzând patimile trupului, te-ai arătat cu totul curat prea luminat strălucind ca aurul cu haruri dumnezeieşti întru slava Dumnezeului nostru, părinte Teodor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Bucură-te dumnezeiesc locaş cel prea sfinţit al Celui Preaînalt, că prin tine s-a dat bucuria, Născătoare de Dumnezeu, celor ce strigă: Binecuvântată eşti tu între femei, prea curată Stăpână.

Cântarea a 8-a

Irmos: Mâinile întinzându-şi...

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Fiind împodobit în minte cu obiceiurile virtuţilor, ai suflat în lume mirosul lor cel bun, cuvioase şi mirurile minunilor tale le trimiţi tuturor credincioşilor, care strigă lui Hristos: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Către Dumnezeu întinzându-ţi mâinile, prea cuvioase părinte Teodor, prin rugăciunile tale ai legat gurile fiarelor celor înţelegătoare, care s-au ridicat asupra ta, părinte şi veselindu-te cu cuget curat ai cântat: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Ridicatu-te-ai, cuvioase, de pe pământ la cer, din strâmtoare la lărgimea necuprinsă în locaşurile Sfinţilor, în loc de haină simplă împodobindu-te cu vison, părinte Teodor, strigând: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Numai tu, Fecioară curată, în toate neamurile te-ai arătat Maica lui Dumnezeu; tu te-ai făcut locaş Dumnezeirii, prea curată, nearzându-te de focul Luminii celei neapropiate. Pentru aceea toţi te binecuvântăm, Marie, Mireasă a lui Dumnezeu.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să neînchinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Mâinile întinzându-şi Daniel, gurile leilor cele deschise în groapă le-a închis; şi puterea focului au stins, cu fapta bună încingându-se tinerii cei iubitori de dreaptă credinţă, strigând: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Cântarea a 9-a

Irmos: Hristos, Piatra cea din...

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Dorind să ai vieţuire în ceruri, te-ai slujit de virtuţi ca de o scară, prin care ai ajuns acolo şi ai câştigat ceea ce ai dorit, părinte Teodor.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Teodor, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Casă a virtuţilor te-ai făcut, părinte, în care s-au pus credinţa, nădejdea, dragostea şi înţelepciunea. Pentru aceasta te-ai mutat bine şi plin de virtuţi, cuvioase.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Unde sunt mulţimile cuvioşilor şi cetele drepţilor, unde sunt mulţimile sfinţilor şi adunările celor întâi-născuţi, acolo arătat te-ai sălăşluit, părinte, cu care împreună adu-ţi aminte de noi totdeauna.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Tu eşti podoaba tuturor celor ce se laudă cu tine; tu eşti veselia lumii şi mulţumirea robilor tăi; tu eşti îndulcirea şi dorirea celor ce te laudă, Maică Fecioară prea curată.

Irmosul: Hristos, Piatra cea din capul unghiului, cea netăiată de mână din tine, muntele cel netăiat, Fecioară, s-a tăiat, unind firile cele osebite. Pentru aceasta veselindu-ne, pe tine, Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Sedelna, glasul al 4-lea. **Podobie:** Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Prin rugăciune neîncetată şi prin curăţie ca un curat apropiindu-te de Cel curat, te-ai sfinţit prin Duhul, părinte Teodor. Pentru aceea acum sălăşluindu-te împreună cu îngerii, cânţi lauda cea întreit Sfântă, Stăpânului tuturor, pe care roagă-L pururea să miluiască pe cei ce cu dragoste te laudă, prea cuvioase.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 4-lea. **Podobie:** Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Către Născătoarea de Dumnezeu acum cu sârguinţă să alergăm noi păcătoşii şi smeriţi şi să cădem cu pocăinţă strigând, dintru adâncul sufletului: Stăpână, ajută-ne milostivindu-te spre noi, sârguieşte că pierim de mulţimea păcatelor; nu întoarce pe robii tăi deşerţi, că pe tine una nădejde te-am câştigat.

Sedelna Sfintei Cruci şi a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 4-lea. **Podobie:** Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, nu-mit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Văzându-Te pe Cruce, Ceea ce în vremile cele de pe urmă Te-a născut cu Trup pe Tine, Hristoase, Cel Născut din Tatăl Cel fără de început, plângea lăcrimând. Cu ale cărei rugăciuni pentru milostivirea milelor, Unule Preabunule mult Milostive Doamne, îndură-Te şi mântuieşte lumea, Cel ce ridici păcatele ei.

Slujba Sfântului ierarh Teotim, episcopul Tomisului

Se cuvine a şti că: Dacă va cădea în Săptămâna Patimilor sau în Săptămâna luminată, atunci slujba sfântului se citeşte la Pavecerniţă. Dacă va cădea în perioada Triodului sau a Penticostarului, atunci slujba sfântului se combină cu slujba zilei din Triod sau din Penticostar.

La Vecernie

La Doamne, strigat-am..., se pun **stihirile** pe 6: trei ale Triodului (ori ale Penticostarului) şi trei ale sfântului, glasul al 8-lea

Podobie: O, prea slăvită minune! Izvorul vieţii în mormânt se pune, şi scară către Cer mormântul se face; veseleşte-te Ghetsimanì, a Născătoarei de Dumnezeu sfântă casă. Să strigăm credincioşii, pe Gavriil având începător cetelor: cea plină de dar bucură-te, cu tine este Domnul, cel ce dă lumii prin tine mare milă.

Cuvioase părinte Teodor, dar ales te-ai adus pe tine lui Dumnezeu, având priveghere de toată noaptea şi dragoste, îndeletnicire cu cele dumnezeieşti, smerire desăvârşită, nădejde, credinţă şi curăţie, milosârdie desăvârşită, înfrânare adevărată şi rugăciune, care te arată ca un stâlp foarte luminos.

Cugetătorule de Dumnezeu, părinte Teodor, căutând a te îmbrăca cu podoabă adevărată, şi cu îmbrăcăminte de mântuire, prin cuget binecredincios, nu ai încetat a-ţi acoperi trupul totdeauna cu zdrenţe de păr, şi întărindu-te cu puterea dumnezeiescului Duh, ai despuiat uneltirile celui ce ne-a despuiat pe noi.

Ca un sărac cu duhul te-ai adus pe tine jertfă vie şi prinos deplin şi dar cinstit Dumnezeului nostru, Celui ce S-a întrupat din Maica prea curată şi pentru noi a sărăcit. Pentru aceea ai primit desfătarea cerurilor, prea fericite, către care pururea mijloceşte rugându-te, să ne miluiască pe noi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Cu ce ochi voi privi sfânta ta faţă, eu cel ce mi-am spurcat privirile cu patimile trupului, sau cum voi săruta chipul tău cel de Dumnezeu închipuit având buze spurcate, ticălosul de mine? Şi cum îmi voi întinde eu, pângăritul, către harul cel dumnezeiesc mâinile pe care le-am făcut netrebnice? Stăpână, mântuieşte-mă.

Stihira de mai jos se cântă dacă suntem în Postul mare; iar dacă suntem după Paşti, nu se cântă.

A Crucii şi a Născătoarei

Soarele văzându-Te, Iisuse, întins pe Cruce de voia Ta, s-a întunecat, şi pământul s-a cutremurat, pietrele s-au despicat, şi mormintele de frică s-au deschis, şi toate puterile s-au spăimântat. Iar Ceea ce Te-a născut fără de bărbat, văzându-Te, cu suspin striga: Vai mie! Ce este aceasta ce văd?

Arătatu-te-ai ierarh la Tomis, părinte Teotime, cu dreapta credinţă ai învăţat pe sciţi, prea sfinţite, împodobit fiind cu daruri dumnezeieşti, semne şi minuni ai făcut la aceştia. Pentru aceasta grăim ţie: Roagă-te, lui Hristos-Dumnezeu, iertare de greşale să dăruiască, celor ce prăznuiesc sfântă pomenirea ta.

Şi cealaltă slujbă a Vecerniei, după rânduială, şi otpustul.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul..., se cântă troparul sfântului (de două ori);

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei) *(de la glasul troparului sfântului).*

Troparul ierarhului, glas 8: Îndreptător credinţei şi chip blândeţelor, învăţător înfrânării te-a arătat pe tine turmei tale adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai câştigat cu smerenia cele înalte, cu sărăcia cele bogate. Părinte ierarhe Teotim, roagă pe Hristos Dumnezeu ca să mântuiască sufletele noastre.

După obişnuitele catisme, sedealnele din Triod sau din Penticostar.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canoanele - Se pun două canoane: Canonul Triodului (ori al Penticostarului) şi Canonul sfântului, după rânduiala lor.

Canonul sfântului

Cântarea 1, glasul al 4-lea

Irmos: Adâncul Mării Roşii, cu urme neudate, pedestru trecându-I Israel cel de de mult, cu mâinile lui Moise în chipul Crucii, puterea lui Amalec în pustie a biruit.

Pomenirea purtătorului de Dumnezeu astăzi pune înainte tuturor credincioşilor florile virtuţilor, care trimit mirosul de taină cel bun al Duhului şi imnuri prea alese.

Cu sabia cea înţelegătoare tăind tu, părinte Teodor, năvălirile patimilor, ai ridicat împotriva lor semne de biruinţă. Drept aceea te-ai încununat cu darurile minunilor şi cu ale tămăduirilor, cuvioase.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Dorind sărăcia Domnului, cuvioase, lămurit ai urât toată mărirea cea de pe pământ şi vremelnică, părinte Teodor. Pentru aceea ai câştigat mărire nepieritoare şi luminată.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Fără de sămânţă ai zămislit pe Fiul lui Dumnezeu, cu voia Tatălui, de la dumnezeiescul Duh, şi ai născut cu trup pe Cel din Tatăl fără de maică, şi pentru noi din tine fără de tată, prea curată Fecioară.

Cântarea a 3-a

Irmos: Se veseleşte de Tine...

Zburdările trupului le-ai omorât prin înfrânarea, cea adevărată, şi ai luminat toate puterile sufletului, cuvioase.

Ostenelile tale, înţelepte, cu lacrimi semănându-le, cu adevărat au dat roadă de bune spice, care s-au adus Împăratului tuturor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu adevărat nu ai dat dormitare genelor tale, cuvioase, până ce te-ai făcut locaş desăvârşit lui Dumnezeu, fericite părinte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Numai tu, Maica lui Dumnezeu, te-ai făcut celor de pe pământ pricinuitoarea bunurilor celor mai presus de fire; pentru aceea aducem ţie cuvântul: Bucură-te!

Irmosul: Se veseleşte de Tine Biserica Ta Hristoase, strigând: Tu eşti puterea mea, Doamne, şi scăparea şi întărirea.

Dacă suntem în timpul praznicului, se pune aici şi condacul sfântului (vezi mai departe Cântarea a 6-a)

Sedealna, glasul al 4-lea:

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Prin rugăciune neîncetată şi prin curăţie ca un curat apropiindu-te de Cel curat, te-ai sfinţit prin Duhul, părinte Teodor. Pentru aceea acum sălăşluindu-te împreună cu îngerii, cânţi lauda cea întreit-sfântă Stăpânului tuturor, pe care roagă-L pururea să miluiască pe cei ce cu dragoste te laudă, cuvioase.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Către Născătoarea de Dumnezeu acum cu sârguinţă să ne rugăm noi păcătoşii şi smeriţii şi să cădem cu pocăinţă strigând, dintru adâncul sufletului: Stăpână, ajută-ne milostivindu-te spre noi, sârguieşte că pierim de multimea păcatelor; nu întoarce pe robii tăi deşerţi, că pe tine una nădejde te-am câştigat.

Stihira de mai jos se cântă dacă suntem în Postul mare; iar dacă suntem după Paşti, nu se cântă.

A Crucii şi a Născătoarei

Văzându-Te pe Cruce, Ceea ce în vremile cele de pe urmă Te-a născut cu trup pe Tine, Hristoase, Cel născut din Tatăl cel fără început, plângea lăcrimând. Cu ale cărei rugăciuni pentru milostivirea milelor, Unule prea bunule Mult-Milostive Doamne îndură-Te şi mântuieşte lumea, Cel ce ridici păcatele ei.

Cântarea a 4-a

Irmos: Ridicat pe Cruce văzându-Te Biserica pe Tine, Soarele dreptăţii, a stat întru a sa rânduială precum se cuvine, grăind: Slavă puterii Tale, Doamne.

Crescut-au împreună cu trupul tău frumuseţile virtuţilor, cugetătorule de Dumnezeu. Pentru aceea ai înflorit ca un finic, punând înaintea turmei tale roade, care izvorăsc dulceaţa, părinte Teodor.

Prin înfrânare ţi-ai omorât patimile, şi te-ai arătat locaş dumnezeiesc al Sfântului Duh, prin care tuturor ai izvorât darurile tămăduirilor, purtătorule de Dumnezeu Teodor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu sărăcia duhului şi cu strâmtorare petrecând pururea, părinte, acopereai trupul cu zdrenţe de păr, privind numai la avuţia cea nepieritoare şi veşnică.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Neispitită de nuntă ai născut, o, Fecioară, şi după naştere te-ai arătat iarăşi fecioară. Pentru aceea cu glasuri neîncetate cu credinţă neîndoită strigăm ţie: Bucură-te, Stăpână.

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu, Doamne, Lumina mea în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci din întunericul necunoştinţei pe cei ce Te laudă pe Tine cu credinţă.

Tu, Doamne, ai întărit pe sihastrul Tău, Tu l-ai încins pe el cu putere şi cu bărbăţie împotriva luptătorului.

De Tine, Doamne, dorind cuviosul întru sihăstria lui, Ţie s-a adus arătat pe sine ca o jertfă fără prihană, prin focul înfrânării.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

În sete şi în foame căutând pe Domnul, părinte Teodor, te îndulceşti acum de izvorul desfătării împreună cu cetele cuvioşilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Pe tine arma neînfrântă asupra vrăjmaşilor te punem înainte, pe tine întărire şi nădejde mântuirii noastre te-am câştigat, dumnezeiască Mireasă.

Cântarea a 6-a

Irmos: Jertfi-voi tie...

Săgeţile vrăjmaşului le-ai sfărâmat, cuvioase, ostenindu-te împotriva lui cu armele smereniei, şi cu ajutorul lui Hristos ai primit biruinţă, părinte Teodor.

Patimile încercărilor le-ai lepădat cu bine, cuvioase, ca pe nişte valuri, prin sudoarea înfrânării întru răbdare, bine ocârmuit fiind cu liniştea lui Hristos, părinte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Făcând neuitat ceasul morţii, erai spălând patul cu lacrimi şi cu suspinuri, şi cu frică slujind Domnului totdeauna, părinte Teodor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

O, minune mai nouă decât toate minunile! Că fără ispită bărbătească Fecioara primind în pântece pe Cel ce toate le îngrijeşte, n-a fost strâmtorată de acesta.

Irmosul: Jertfi-voi Tie cu glas de laudă, Doamne, striga către Tine Biserica curăţindu-se de sângele demonilor cu sângele cel curs prin milostivire din coasta Ta.

Dacă suntem în timpul praznicului, se pune aici condacul şi icosul praznicului, iar condacul sfântului se pune după Cântarea a 3-a, înainte de sedealnă.

Condacul, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Arătatu-te-ai prea luminat cu viaţa, înţelepte Teodor, socotind zdrenţele cele de păr mai mult decât vistieriile cele împărăteşti de pe pământ. Pentru aceasta ai şi dobândit haina cea cerească; roagă-te pururea pentru noi, prea cuvioase.

Condacul Sfântului ierarh Teotim, glasul al 8-lea: Ca cel ce eşti stâlp al Bisericii lui Hristos, ai surpat eresul lui Arie, înţelepte Teotime; pentru aceasta Dumnezeul nostru te-a împodobit pe tine, fericite ierarhe. Cu rugăciunile tale păzeşte, prea sfinte, întreaga turmă şi cetatea tomitană.

Sinaxar

În această lună, în ziua a douăzecea, pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Teodor Trihina.

Acest fericit supunându-se la toată reaua pătimire şi petrecere, îngheţat de frig şi de ger, îşi acoperea trupul cu îmbrăcăminte de păr aspră, pentru care s-a şi numit Trihina. Drept aceea a dat de gol şi înşelăciunea demonilor.

Şi mormântul său este izvorâtor de mir, tuturor celor ce cu dragoste năzuiesc la dânsul, şi-şi iau sufletească şi trupească tămăduire.

Tot în această zi, pomenirea Sfinţilor mucenici Victor, Zotic, Zinon, Achindin, Chesarie, Severian, Hristofor, Teona şi Antonin.

Toţi aceşti sfinţi au săvârşit lupta muceniciei pe vremea lui Diocleţian cel rău credincios, când şi mult-pătimitorul mucenic al lui Hristos Gheorghe fiind prins era pedepsit şi în vremea pedepselor săvârşea acele minuni.

Şi Victor, Achindin, Zotic, împreună cu Zinon, şi Severian, văzând pe Sfântul Gheorghe, întins pe roată, şi întru nimic vătămându-se, cu un glas s-au mărturisit pe sine creştini, şi li s-au tăiat capetele cu sabia.

Iar Hristofor, Teona şi Antonin, fiind cei mai de aproape păzitori ai împăratului, şi care stau înaintea lui, într-una din zile, în vreme ce marele mucenic era cercetat cu cruzime, văzând învierea păgânului celui mort, făcută prin rugăciunile muceniculuişi prin chemarea lui Hristos Dumnezeu, degrabă aceştia aruncând centurile şi armele lor înaintea împăratului şi a toată adunarea, au mărturisit că Hristos este Dumnezeu adevărat. Pentru care fiind prinşi au fost puşi la închisoare. Iar după

câteva zile stând înaintea tiranului au fost supuşi la multe chinuri. Şi în sfârşit fiind aruncaţi în foc, au primit cununa muceniciei.

Tot în această zi, pomenirea Sfântului sfinţitului mucenic Anastasie al Antiohiei.

Tot în această zi, pomenirea Sfântului apostol Zacheu.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului Atanasie care a zidit Mănăstirea din Meteor în Tesalia şi care în pace s-a săvârşit.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului Iosaf, ce a sihăstrit împreună cu pomenitul cuvios Atanasie din Meteora, şi care în pace s-a săvârşit.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: În cuptorul persan tinerii lui Avraam, cu dorinţa dreptei credinţe, mai vârtos decât cu văpaia focului fiind aprinşi, au cântat: Binecuvântat eşti, în Biserica slavei Tale, Doamne.

Harul dumnezeiesc cel ce odinioară, a dat roua tinerilor în cuptor, acela a veştejit cuptorul pătimirilor tale, părinte, vărsând ploaie de răcoreală peste tine, ca dintr-un nor.

Cu sudori amestecând pâraiele lacrimilor prin harul lui Hristos le-ai făcut scăldătoare, cuvioase, în care spălat fiind, ai şters întinăciunile patimilor, înţelepte părinte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

În cuptorul lacrimilor arzând patimile trupului, te-ai arătat cu totul curat, prea luminat strălucind ca aurul cu haruri dumnezeieşti întru slava Dumnezeului nostru, părinte Teodor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Bucură-te dumnezeiesc locaş cel prea sfinţit al Celui preaînalt, că prin tine s-a dat bucuria, Născătoare de Dumnezeu, celor ce strigă: Binecuvântată eşti tu între femei, prea curată Stăpână.

Cântarea a 8-a

Irmos: Mâinile întinzându-şi...

Fiind împodobit în minte cu obiceiurile virtuţilor, ai suflat în lume mirosul lor cel bun, cuvioase, şi mirurile minunilor tale le trimiţi tuturor credincioşilor, care strigă lui Hristos: Bine cuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Către Dumnezeu întinzându-ţi mâinile, cuvioase, prin rugăciunile tale ai legat gurile fiarelor celor înţelegătoare, care s-au ridicat asupra ta, părinte, şi veselindu-te cu cuget curat ai cântat: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Duhul Sfânt, Domnul.

Ridicatu-te-ai, cuvioase, de pe pământ la cer, din strâmtoare la lărgimea necuprinsă în locaşurile sfinţilor, în loc de haină proastă împodobindu-te cu vison, părinte Teodor, strigând: Binecuvânţati toate lucrurile Domnului pe Domnul şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Numai tu, Fecioară curată, în toate neamurile te-ai arătat Maica lui Dumnezeu; tu te-ai făcut locaş Dumnezeirii, prea curată, nearzându-te de focul Luminii celei neapropiate. Pentru aceea toţi te binecuvântăm, Marie, Mireasă a lui Dumnezeu.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L întru toţi vecii.

Mâinile întinzându-şi Daniil, gurile leilor cele deschise în groapă le-a închis; şi puterea focului au stins, cu fapta bună încingându-se tinerii cei iubitori de dreapta credinţă, strigând: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Cântarea a 9-a

Irmos: Hristos, piatra cea din...

Dorind să ai vieţuire în ceruri, te-ai slujit de virtuţi ca de o scară, prin care ai ajuns acolo şi ai câştigat ceea ce ai dorit, părinte Teodor.

Casă a virtuţilor te-ai făcut, părinte, în care s-au pus credinţa, nădejdea, dragostea şi înţelepciunea. Pentru aceasta te-ai mutat prea bine plin de virtuţi, cuvioase.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Unde sunt mulţimile cuvioşilor şi cetele drepţilor, unde sunt mulţimile sfinţilor şi adunările celor întâi-născuţi, acolo arătat te-ai sălăşluit, părinte, cu care împreună adu-ţi aminte de noi totdeauna.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei)

Tu eşti podoaba tuturor celor ce se laudă cu tine; tu eşti veselia lumii şi mulţumirea robilor tăi; tu eşti îndulcirea şi dorirea celor ce te laudă, Maică Fecioară prea curată.

Irmosul: Hristos piatra cea din capul unghiului, cea netăiată de mână, din tine, muntele cel netăiat, Fecioară, s-a tăiat, unind firile cele osebite. Pentru aceasta veselindu-ne, pe tine, Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Luminânda zilei (de trei ori) şi stihoavna Triodului, dacă suntem în Postul mare; dacă suntem după Paşti, se pune luminânda şi stihoavna prazniculuiui. Şi cealaltă slujbă a Utreniei, după rânduiala ei, şi otpustul.

Sursa: Mineiul (lunile ianuarie-iulie), Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2001

Acatistul Sfântului Teotim, episcopul Tomisului

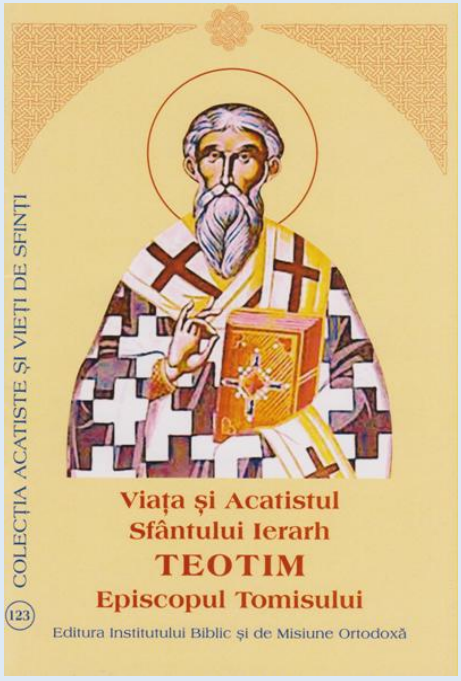

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşlueşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;

Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.

Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Acatistul Sfântului ierarh Teotim, episcopul Tomisului - 20 aprilie - slujitor Dani:
https://www.youtube.com/watch?v=9ecOldlePUQ

&&&

După obişnuitul început, se zic:

Condacul 1

Prea luminat păstor al Tomisului, vas al isihiei şi cuvântării de Dumnezeu, chip al iubirii părinteşti te-ai arătat, Sfinte ierarhe Teotim, revărsând în lume mirul milostivirii de sus. Pentru aceasta, ca la un izvor pururea curgător al harului lui Dumnezeu la tine alergăm şi cu credinţă îţi cântăm: ***Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!***

Icosul 1

Purtând moştenirea de neam şi pământ daco-roman, împreună cu propria-ţi viaţă jertfă vie lui Hristos ai adus-o, intrând într-o mănăstire din hotarele Cassienilor şi ale peşterilor. Iar în această vatră de dumnezeiască nevoinţă şi înţelepciune, ca un mare păstor ai strălucit, fiind cel dintâi dascăl şi părinte al Sfinţilor Ioan Casian şi Gherman.
Bucură-te, pământ sfinţit de iubirea dumnezeiască;
Bucură-te, smerenie întipărită cu Chipul lui Hristos;
Bucură-te, biserică vie a isihiei;
Bucură-te, chip de părinte în care Dumnezeu se arată la faţă;
Bucură-te, că şi pe noi ne naşti din moarte la viaţă;
Bucură-te, aducere de sine pe altarul iubirii;

Bucură-te, de har înrourată asprime a vieţuirii;
Bucură-te, crin al pustniceştilor nevoinţe;
Bucură-te, comoară de sfinţenie în traiul modest ascunsă;
Bucură-te, minte purtătoare de icoană;
Bucură-te, împărtăşire de duhovnicească hrană;
Bucură-te, înfrânare născută din dorul de taină;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul al 2-lea

Luminând ca o făclie aprinsă de iubirea şi înţelepciunea dumnezeiască, ai fost ales episcop după mutarea din viaţă a înaintaşului tău, Gherontie. Atunci şi mai mult te-ai ostenit a semăna în pământul şi neamul tău sămânţa filocalicei vieţuiri, spre rodirea sfinţeniei şi bucuria cântării de: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Cu puterea Duhului apa vie a cuvintelor Scripturii o scoteai, revărsând-o peste pământul însetat al inimilor. Aşa prin chipul crinului zugrăveai sufletul lipsit de griji şi vanităţi şi te osteneai a-i izbăvi pe oameni din învăluirea păcatelor şi din spinii grijilor ce înăbuşă iubirea de Dumnezeu şi de oameni.
Bucură-te, piatră de temelie a Filocaliei româneşti;
Bucură-te, căutare peste toate a împărăţiei lui Dumnezeu;
Bucură-te, râvnă cu dreaptă socoteală spre desăvârşire;
Bucură-te, blândeţe cuceritoare prin iubire;
Bucură-te, crin înmiresmat al Dobrogei;
Bucură-te, smerenie călăuzită de Duhul la tot adevărul;
Bucură-te, voire purtătoare a insuflării dumnezeieşti;
Bucură-te, milostivă pogorâre la neputinţele omeneşti;
Bucură-te, cunoaştere întru lărgimea Duhului;
Bucură-te, minte făcută potir al Cuvântului;
Bucură-te, cuvânt făcut scară de la pământ la cer;
Bucură-te, cuvânt născut în rugăciune;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul al 3-lea

Neîncetat liturghiseai, ca un vrednic ierarh, taina unirii între Dumnezeu şi creaţia Sa, slujind şi teologhisind cu darul Sfintei Treimi spre zidirea Bisericii în dragostea lui Hristos şi bucuria cântării de: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Cu duhovnicească înţelegere şi mintea lui Hristos ai străbătut filosofia vremii, punând în lucrarea de mântuire tot ce este bun şi frumos şi folositor. Aşa, cu aleasă evlavie şi elocinţă ai semănat dreapta credinţă dând culturii pecetea Cuvântului întrupat.
Bucură-te, iubire de înţelepciune;
Bucură-te, iubire de frumos;
Bucură-te, chivot al Euharistiei lui Hristos;
Bucură-te, chivot din care iese puterea lui Dumnezeu;
Bucură-te, aflător al mărgăritarului din ţarină;
Bucură-te, lepădare de sine spre aflarea comorii de taină;
Bucură-te, dorire de a împărtăşi tuturor comoara harului;
Bucură-te, vedere curată a lumii în lumina lui Hristos;
Bucură-te, vedere curăţită de întunericul patimilor;
Bucură-te, cunoaştere prin vederea duhovnicească;
Bucură-te, cunoaştere prin împărtăşirea dumnezeiască;
Bucură-te, credinţă lucrătoare prin iubire;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul al 4-lea
Unind tăcerea cu cuvântul şi cu ascultarea, te-ai făcut vas ales al isihiei adevărate, din care toţi cei ce beau cu credinţă se umplu de dorul lui Hristos, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea
Împăraţi şi episcopi, călugări, credincioşi şi barbari, toţi te cunoşteau şi te preţuiau pentru evlavia, cinstea şi înţelepciunea ta izvorâte din liniştea minţii şi a inimii. Iar tu, iubindu-i pe toţi cu dragostea lui Hristos, nu conteneai să-i tămăduieşti şi să-i luminezi spre a păşi în hotarul lucrării duhovniceşti.
Bucură-te, minte curăţită de patimi;
Bucură-te, inimă luminată de har;
Bucură-te, arhierească vrednicie a unirii cu Dumnezeu;
Bucură-te, sfânt mărturisitor şi de minuni făcător;
Bucură-te, tămăduitor de bolile sufleteşti şi trupeşti;
Bucură-te, îmblânzitor prin iubire al sălbăticiei patimilor;
Bucură-te, inimă de părinte, milostivă şi iertătoare;
Bucură-te, inimă primitoare şi rugătoare;
Bucură-te, inimă în care bat suferinţele şi bucuriile lumii;
Bucură-te, braţe părinteşti grabnic ajutătoare;
Bucură-te, mare ascet, plin de dragostea lui Hristos;
Bucură-te, icoană vie, chip luminos;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul al 5-lea

Epocă de aur s-a arătat răstimpul păstoririi tale pentru mânăstirile şi sihăstriile Dobrogei, Sfinte ierarhe Teotim. Căci prin apostolica-ţi râvnă pentru Hristos dumnezeiasca viaţă de nevoinţă şi isihie într-însele a înflorit, în neîncetată cântare de: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

De mântuirea oamenilor pururi te îngrijeai, Teotime prea cinstite, chemându-i şi călăuzindu-i la Hristos cu iubirea ta de părinte. Pentru aceasta, biserici mari ai înălţat şi împodobit în pământul Dobrogei, pecetluindu-l cu dumnezeiasca frumuseţe a Liturghiei lui Hristos.

Bucură-te, apostole al dragostei lui Hristos;
Bucură-te, gură de aur a Bisericii strămoşeşti;
Bucură-te, floare a raiului isihiei;
Bucură-te, veghe la hotarul veşniciei;
Bucură-te, lucrarea rodurilor de sfinţenie;
Bucură-te, izvor de blagoslovenie;
Bucură-te, dar din darul Treimii Sfinte;
Bucură-te, inimă de părinte;
Bucură-te, purtare a crucii de neam şi pământ;
Bucură-te, închinare de fiu pe altarul cel sfânt;
Bucură-te, jertfă prefăcută în rod al Învierii lui Hristos;
Bucură-te, al dragostei ce zideşte, rug luminos;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul al 6-lea

Mult ai avut de suferit din partea barbarilor migratori, dar cu desăvârşită blândeţe şi iubire de vrăjmaşi le-ai răspuns, supunând sălbăticia cugetului lor prin daruri, rugăciuni şi sfinţenia vieţii. Drept aceea, „zeul romanilor” te numeau păgânii, iar tu neîncetat Îl mărturiseai pe Hristos, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Icoană vie a lui Hristos te-ai arătat, chip al Bisericii în care Duhul Sfânt se pogoară şi preface darul în împărtăşire de taină a creaţiei cu cele dumnezeieşti.

Bucură-te, nerăutate ce topeşti ura şi vrăjmăşia;
Bucură-te, bunătate ce te reverşi peste toată făptura;
Bucură-te, ieşire în căutarea oii pierdute;
Bucură-te, vedere în aproapele a Chipului dumnezeiesc;
Bucură-te, dar făcut punte peste abisul neiubirii;
Bucură-te, părtaş la slava dumnezeirii;

Bucură-te, neclintită răbdare în suferinţe;
Bucură-te, stâlp luminos al dreptei credinţe;
Bucură-te, odihnă în gestul de dăruire;
Bucură-te, vas al luminii mai presus de fire;
Bucură-te, iconom al Tainelor celor sfinte;
Bucură-te, împlinitor al voii Ceresculuі Părinte;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul al 7-lea

Citind cu minte curată şi călăuzită de Duhul lucrarea iconomiei dumnezeieşti în viaţa lumii şi în toată filosofia, ai scris, fericite Teotim, scurte tratate sub formă de dialoguri, în stilul vechii elocinţe. Prin aceasta arătai că însăşi taina creaţiei este după Chipul Treimii, dialog şi dăruire, vedere şi întâlnire, iubire în împărtăşire şi cântare de: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Bătrân cu înţelepciunea şi veşnic tânăr cu frumuseţea chipului te arătai, părinte, zugrăvind tainic Chipul Tatălui ce în Fiul se arată la faţă întru lumina şi îmbrăţişarea Sfântului Duh.
Bucură-te, vedere a lumii în icoana iubirii duhovniceşti;
Bucură-te, contemplare a pecetei sfinte a lucrării lui Dumnezeu;
Bucură-te, adâncă închinare înaintea Sfintei Treimi;
Bucură-te, frumuseţe străluminată de har;
Bucură-te, chip încununat de cinstite plete;
Bucură-te, minte încununată de cugete sfinte;
Bucură-te, purtător al chipului moştenirii de neam;
Bucură-te, icoană a vieţii monahiceşti;
Bucură-te, dor al stării faţă către faţă cu Dumnezeu;
Bucură-te, râvnă a întâlnirii creaţiei cu Ziditorul;
Bucură-te, iubire de creaţie născută din iubirea lui Dumnezeu;
Bucură-te, libertate răsădită în necuprinsul voii dumnezeieşti;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul al 8-lea

Învăţai, Sfinte Teotim, după cuvântul Domnului, să iertăm celor ce ne greşesc şi să ne împăcăm cu fratele care are ceva împotriva noastră, înainte de a ne aduce darul la altar. Căci numai aşa liturghisirea noastră primeşte pecetea Duhului iubirii şi viaţa Trupului lui Hristos, întru bucuria cântării de ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Simplă şi pustnicească îţi era hrana, pe care o închinai ca dar lui Dumnezeu în biserica vie a trupului, chemând şi odihnind în tine rugăciunea cu negrăit suspin a Duhului. Aşa, viaţa ta lua tot mai mult chipul asemănării dumnezeieşti, al împărtăşirii de slava şi bucuria sălăşluirii Sfintei Treimi.
Bucură-te, iertare, punte peste prăpastia dezbinării;
Bucură-te, împăcare, răsădire a darului în Trupul Iubirii;
Bucură-te, închinare, dăruire de sine pe altarul de taină;
Bucură-te, lepădare de poftele şi grijile deşarte;
Bucură-te, dorire şi îngrijire de dobândirea Duhului Sfânt;
Bucură-te, înfrânare ce găteşti calea Împărtăşirii dumnezeieşti;
Bucură-te, oprire a faptelor lipsite de duhul iubirii;
Bucură-te, cufundare în pocăinţă şi smerenie a voirii;
Bucură-te, tărie neclintită a dragostei duhovniceşti;
Bucură-te, acoperământ al binecuvântării părinteşti;
Bucură-te, iubire în faţa căreia demonii sunt neputincioşi;
Bucură-te, iubire însetată de mântuirea celor păcătoşi;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul al 9-lea

Arătai că cel ce păcătuieşte cu cugetul, prin însăşi iuţimea gândului săvârşeşte în minte păcatul complet, pe când faptele pot fi întrerupte de multe lucruri. Drept aceea, Sfinte Teotim, îi îndemnai pe creştini a împlini porunca iubirii, veghind a nu se îndulci cu răsăririle de gând ale ispitelor, ci a căuta numai spre Crucea Învierii lui Hristos, în cântarea de ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Povăţuiai pe toţi a înainta pe calea desăvârşirii, zugrăvindu-le rodul cel de la capătul drumului, transfigurarea prin iubire ce dă chipul împlinirii.
Bucură-te, călăuză pe cărarea cea strâmtă;
Bucură-te, cel ce scara Raiului o ai străbătut;
Bucură-te, cel ce înaintezi în adâncul infinit al tainei dumnezeieşti;
Bucură-te, blândeţe neclătinată de valurile ispitelor;
Bucură-te, bărbăţie ce sfarmi idolii dinlăuntru şi din afară;
Bucură-te, smerenie, altar al prefacerii duhovniceşti;
Bucură-te, trezvie, oglindă a cugetului lăuntric;
Bucură-te, pază a minţii, plivire a odrăslirilor morţii;
Bucură-te, rugăciune, semănare a Cuvântului veşnic;
Bucură-te, pocăinţă, spălare în lacrima duhului;
Bucură-te, cuvânt lucrător în inimi cu puterea lui Hristos;
Bucură-te, căutare a iubirii dumnezeieşti, însuşi chipul monahicesc;

Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul al 10-lea

Cu iubire de străini şi dumnezeiască râvnă te osteneai, Sfinte Teotim, a-i aduce pe păgâni la lumina cunoştinţei de Dumnezeu. Pentru aceasta, marele tău prieten, Sfântul Ioan Gură de Aur, ţi-a trimis în anul 399 călugări misionari pentru hunii nomazi de la Istru, ca să înveţe şi ei a cânta lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Cu legătura nedezlegată a dragostei şi tăria credinţei neclintite v-aţi unit în iubirea lui Dumnezeu, zugrăvind icoana prieteniei duhovniceşti. Balsam şi mângâiere, sprijin şi îmbărbătare v-aţi făcut unul altuia, întru binevestirea şi slava numelui lui Hristos.

Bucură-te, neîncetată slujire lui Dumnezeu şi aproapelui;
Bucură-te, râvnă spre plinirea Trupului lui Hristos;
Bucură-te, mărturisitor al Cuvântului făcut trup;
Bucură-te, prieten al Adevărului întrupat;
Bucură-te, prieten devotat al marelui patriarh şi dascăl a toată lumea;
Bucură-te, al cuceritorilor barbari supunător cu pacea lui Hristos;
Bucură-te, al năvălirilor păgâne îmblânzitor cu iubirea şi înţelepciunea;
Bucură-te, împreună lucrător cu Dumnezeu;
Bucură-te, stâncă de care se sparg valurile vrăjmăşiei;
Bucură-te, simplitate ce descui porţile înţelegerii;
Bucură-te, vedere prin iubire, descoperitoare a tainelor;
Bucură-te, descuietor cu razele isihiei al inimilor zăvorâte;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul al 11-lea

Într-armat cu dumnezeiasca înţelepciune şi râvna dreptei credinţe, n-ai pregetat a merge la Constantinopol la sinodul convocat de Sfântul Ioan Gură de Aur împotriva învăţăturii greşite a episcopului Antonin al Efesului. Căci ştiai, părinte, că orice erezie răpeşte mărgăritarul de mult preţ, lumina şi bucuria cântării de: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Peste încă trei ani erai din nou la Constantinopol, sprijinind cu mult curaj, pricepere şi hotărâre pe Sfântul Ioan Gură de Aur împotriva acuzaţiilor aduse de Sfântul Epifanie al Ciprului. Aşa te-ai arătat apărător cu dreaptă socoteală al Ortodoxiei şi scrierilor filocalice, păstrător cu evlavie al sfintei tradiţii şi moştenirii duhovniceşti.

Bucură-te, iubitorule de Dumnezeu şi de oameni;

Bucură-te, iubitorule de înţelepciune şi frumos;
Bucură-te, iubitorule de adevăr şi pace;
Bucură-te, punte peste prăpastia dezbinării;
Bucură-te, vedere netulburată de viforul clevetirii;
Bucură-te, vedere din hotarul veşnicei iubiri;
Bucură-te, sol al dragostei şi isihiei dumnezeieşti;
Bucură-te, cunoaştere neatinsă de ură şi învrăjbire;
Bucură-te, cunoaştere prin iubire, fără de amăgire;
Bucură-te, cunoaştere cu duhovnicească înţelegere;
Bucură-te, albină culegătoare a mierii duhovniceşti;
Bucură-te, apărător al Sfântului Ioan, pe care întruchiparea Ortodoxiei îl numeai;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul al 12-lea
Pentru viaţa ta curată, sfinţenia şi minunile tale te cinsteau chiar şi barbarii necredincioşi, încât dreapta credinţă se înmulţea şi pământul se lumina de strălucirea cântării de: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Urcând toată scara desăvârşirii, ţi-ai dat sufletul cu pace în mâinile lui Hristos, lăsându-ne icoana sfântă a vieţii tale prin care te cunoaştem pururea rugător către Dumnezeu pentru noi, sprijinitor şi călăuzitor pe cărările mântuirii.
Bucură-te, sfeşnic de Lumină neapusă;
Bucură-te, icoană în care se vede taina creştină;
Bucură-te, nevoitor al ştiinţei duhovniceşti;
Bucură-te, izbăvitor din întunericul necunoştinţei;
Bucură-te, sprijin neclătinat în încercări;
Bucură-te, călăuză a celor rătăciţi;
Bucură-te, ridicare a celor căzuţi;
Bucură-te, tămăduire a celor suferinzi;
Bucură-te, braţe părinteşti întinse în ajutorul fiilor risipitori;
Bucură-te, isihie, dor împlinit şi pururi înnoit;
Bucură-te, comoara sfântă a pământului şi neamului românesc;
Bucură-te, stea mult luminoasă a Bisericii Ortodoxe;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, Sfinte ierarhe Teotim, cum te vom putea cinsti după vrednicie, că sfinţenia vieţii, bogăţia înţelepciunii şi negrăitele tale faceri de minuni ne copleşesc înţelegerea! Cum vom privi la strălucirea chipului tău încununat de virtuţi şi transfigurat de

dragostea lui Hristos, cu necurăţită minte şi inimă? Primeşte dar acum smerita noastră cântare de laudă şi fi-ne pururi aproape pe drumul mântuirii, ca să aflăm şi noi rodul pocăinţei şi haina de nuntă a iubirii Sfintei Treimi, cântând împreună cu tine: ***Aliluia!***

Apoi se zic iarăşi:

Icosul 1

Purtând moştenirea de neam şi pământ daco-roman, împreună cu propria-ţi viaţă jertfă vie lui Hristos ai adus-o, intrând într-o mănăstire din hotarele Cassienilor şi ale peşterilor. Iar în această vatră de dumnezeiască nevoinţă şi înţelepciune, ca un mare păstor ai strălucit, fiind cel dintâi dascăl şi părinte al Sfinţilor Ioan Casian şi Gherman.

Bucură-te, pământ sfinţit de iubirea dumnezeiască;
Bucură-te, smerenie întipărită cu Chipul lui Hristos;
Bucură-te, biserică vie a isihiei;
Bucură-te, chip de părinte în care Dumnezeu se arată la faţă;
Bucură-te, că şi pe noi ne naşti din moarte la viaţă;
Bucură-te, aducere de sine pe altarul iubirii;
Bucură-te, de har înrourată asprime a vieţuirii;
Bucură-te, crin al pustniceştilor nevoinţe;
Bucură-te, comoară de sfinţenie în traiul modest ascunsă;
Bucură-te, minte purtătoare de icoană;
Bucură-te, împărtăşire de duhovnicească hrană;
Bucură-te, înfrânare născută din dorul de taină;
Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!

Condacul 1

Prea luminat păstor al Tomisului, vas al isihiei şi cuvântării de Dumnezeu, chip al iubirii părinteşti te-ai arătat, Sfinte ierarhe Teotim, revărsând în lume mirul milostivirii de sus. Pentru aceasta, ca la un izvor pururea curgător al harului lui Dumnezeu la tine alergăm şi cu credinţă îţi cântăm: ***Bucură-te, Sfinte ierarhe Teotim, inimă în care bate iubirea Sfintei Treimi!***

Şi apoi se citeşte această:

Rugăciune

O, Sfinte ierarhe Teotim, cel prieten şi asemenea prin dumnezeiasca vieţuire marelui Ioan Gură de Aur, veşnicule locaş al sălăşluirii Sfintei Treimi, ajută-ne pe noi, cei căzuţi în robia patimilor, în marea învolburată a ispitelor şi în cumplite neputinţe. Nu ne lăsa pradă pierzării în iadul deznădejdii, spre batjocura vrăjmaşului, ci ascultă săracă rugăciunea noastră pe care o aducem acum cu umilită şi înfrântă inimă, că mult poate mijlocirea dreptului înaintea Preabunului Dumnezeu.

Dezleagă-ne din legăturile nevăzute, tămăduieşte-ne şi ne călăuzeşte la raiul smereniei, cu darul de sus şi rugăciunile tale către Domnul. Acoperă-ne mintea de năvălirile păgâne şi pierzătoare, alinându-ne cu o picătură din roua dumnezeieştii isihii şi ne deschide inima cu razele înţelegerii duhovniceşti, ca să ne gătim cum se cuvine de a-L primi pe Mântuitorul Hristos.

Păzeşte ţara şi poporul acesta de meşteşugitele curse ale nevăzutului vrăjmaş, fereşte-ne de toată înşelarea şi de apăsarea duhului lumesc, potrivnic credinţei şi

iubirii dumnezeieşti. Ajută-ne să ne lepădăm de toţi idolii văzuţi şi nevăzuţi şi de toată aplecarea egoistă împotrivitoare Crucii iubirii lui Hristos.

Întăreşte-ne a ne purta cu mulţumire crucea încercărilor şi suferinţelor îngăduite de milostivul Dumnezeu spre curăţirea şi tămăduirea rănilor de moarte ale păcatului. Sprijină-ne la tot pasul, îndemnându-ne şi ridicându-ne din multele căderi, în urmarea lui Hristos.

Treci peste nevrednicia noastră şi cu iubirea ta de părinte, iartă-ne şi ne primeşte, ajutându-ne să dezgropăm în noi prin pocăinţă şi cu darul lui Hristos, icoana Chipului dumnezeiesc. Ca lepădând orice necurată pornire sau pătimaşă deprindere, să nu scârbim cu nimic şi să alungăm pe Duhul cel Sfânt care lucrează în noi asemănarea cu Dumnezeu.

Acoperă-ne cu haina iubirii părinteşti, ridică-ne şi fii împreună cu noi pe cărarea cea strâmtă şi necăjită ce duce spre viaţă. Atinge-te de noi, cei bolnavi sufleteşte şi trupeşte şi opreşte cu harul dat ţie de sus curgerea patimilor, ca să putem găti în inima noastră lăcaş Preasfintei Treimi. Cheamă peste noi suflarea harului lui Hristos ce alungă poftele şi nălucirile spurcate, de zi şi de noapte, şi ne curăţeşte simţirile spre a-L vedea pe Hristos strălucind.

Aşa, Sfinte ierarhe Teotim, ajută-ne nouă să aducem prescurea rugăciunii şi vieţii noastre la altarul prea curat al Domnului, ca să primim şi noi de la Duhul cel Sfânt prefacerea duhovnicească şi viaţa Trupului lui Hristos. Şi aşa, la sfârşitul acestei petreceri pământeşti, să putem şi noi intra întru bucuria binecuvântată a Tatălui Ceresc.

O, dumnezeiască Iubire care în sfinţi străluceşti şi ne descoperi nouă Chipul mântuitor al Sfintei Treimi, vino şi te sălăşluieşte întru noi, cei ce ne închinăm ţie.

Imnografie

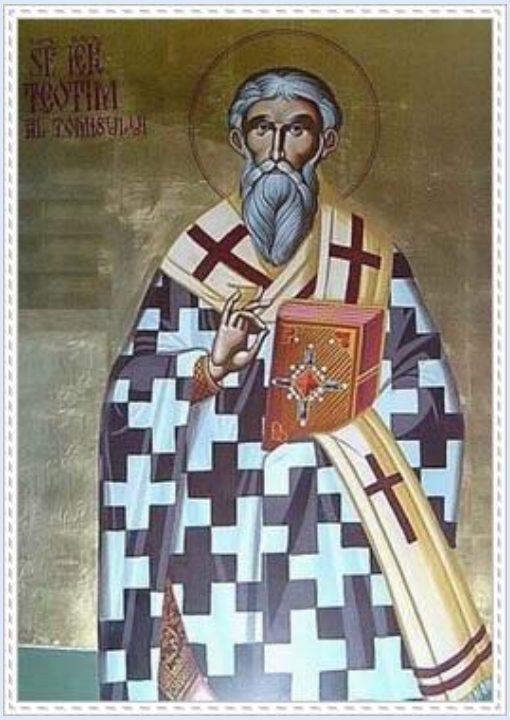

Condacul Sfântului ierarh Teotim, episcopul Tomisului: Ca cel ce eşti stâlp al Bisericii lui Hristos, ai surpat eresul lui Arie, înţelepte Teotime; pentru aceasta Dumnezeul nostru te-a împodobit pe tine, prea fericite ierarhe Teotim. Cu rugăciunile tale păzeşte, prea sfinte, întreaga turmă şi cetatea tomitană.

Troparul Sfântului ierarh Teotim, episcopul Tomisului: Îndreptător credinţei şi chip blândeţelor, învăţător înfrânării te-a arătat pe tine, turmei tale, adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai dobândit cu smerenia cele înalte şi cu sărăcia cele bogate; părinte ierarhe Teotim, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

(Video) Troparul Sfântului ierarh Teotim, episcopul Tomisului - Interpret: Otilia Simeria:
https://doxologia.ro/tropare/video-sfantul-ierarh-teotim-episcopul-tomisului-tropar

Troparul Sfântului cuvios Teodor Trihina, glasul al 8-lea: Cu curgerile lacrimilor tale ai lucrat pustiul cel neroditor şi cu suspinurile cele dintru adânc ai făcut ostenelile tale însutit roditoare; şi te-ai făcut luminător lumii, strălucind cu minunile, Teodor, părintele nostru. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu ca să mântuiască sufletele noastre.

Troparul Sfântului cuvios Teodor Trihina, glasul 1: Locuitor pustiului, înger în trup şi de minuni făcător te-ai arătat, purtătorule de Dumnezeu, părintele nostru Teodor. Cu postul, cu privegherea şi prin rugăciune primind daruri cereşti, tămăduieşti pe cei bolnavi şi sufletele celor ce aleargă la tine cu credinţă. Slavă Celui ce ţi-a dat ţie putere; Slavă Celui ce te-a încununat pe tine; Slavă Celui ce lucrează prin tine tuturor tămăduiri.

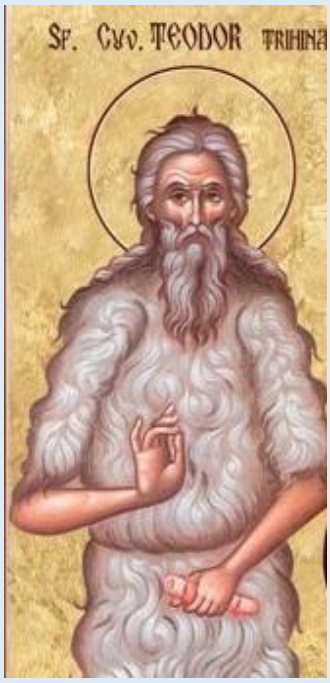

Condacul Sfântului cuvios Teodor Trihina: Arătatu-te-ai prea luminat cu viaţa, înţelepte părinte Teodor, socotind zdrenţele cele de păr mai mult decât vistieriile cele împărăteşti de pe pământ. Pentru aceasta ai şi dobândit haina cea cerească; roagă-te pururea pentru noi, prea cuvioase.

(Video) Troparul Sfântului cuvios Teodor Trihina - Interpret: Otilia Simeria:
https://doxologia.ro/tropare/video-sfantul-cuvios-teodor-trihina-tropar

Sinaxar - Sfântul ierarh Teotim, episcopul Tomisului - 20 aprilie:

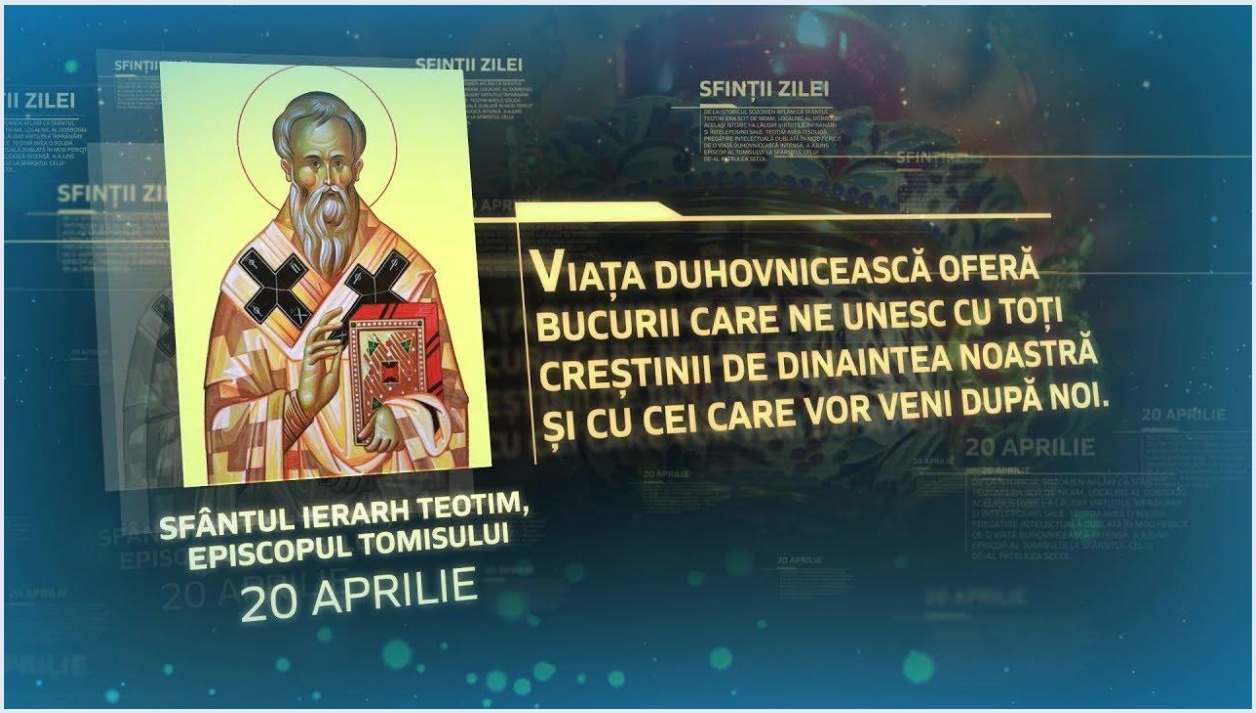

https://www.trinitas.tv/sfantul-ierarh-teotim-episcopul-tomisului-20-aprilie/

Vieţile Sfinţilor - Sfântul ierarh Teotim I "Scitul", episcop al Tomisului (secolele IV-V)

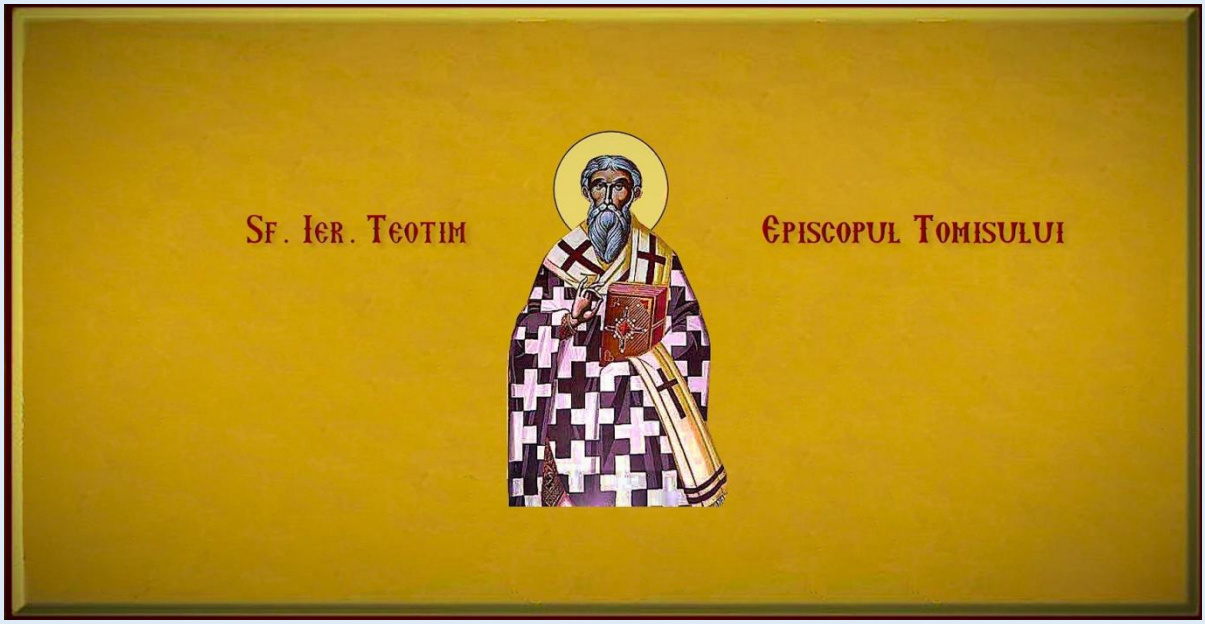

Fericitul episcop Teotim I era de neam daco-roman, autohton din Dacia-Pontică. El este considerat cel dintâi dascăl şi părinte duhovnicesc al Sfinţilor Ioan Cassian şi Gherman, cu care era contemporan, format în tinereţe în aceeaşi mănăstire din "hotarele Cassienilor şi ale peşterilor".

Această mănăstire, care a dat călugări cărturari şi sporiţi în fapte bune, era o adevărată vatră monahală de sfinţenie, de trăire şi de profundă teologie din eparhia Tomisului, confirmată de înaltul nivel spiritual, teologic şi literar la care au ajuns cei trei sfinţi daco-romani contemporani: Ioan Cassian, Gherman şi Teotim I, supranumit de istoricii paleocreştini "scitul" şi "filosoful".

Acest episcop urcă pe scaunul eparhiei Tomisului, pe la anii 385-390, după mutarea din viaţa a episcopului Gherontie.

⇒ *Ca episcop al Tomisului este amintit pentru prima dată în anul 392, de fericitul Ieronim, în celebra sa lucrare: De viris illustribus, (Despre bărbaţi iluştri), despre care spune că era păstor strălucit, cu mare dragoste de Dumnezeu şi de oameni, teolog învăţat şi scriitor talentat şi neobosit. El afirmă că "a scris scurte tratate (cărţi) sub formă de dialoguri, în stilul vechii elocinţe", ceea ce dovedeşte vasta sa cultură în retorică şi filosofia*

antică, greacă şi latină. Apoi, fericitul Ieronim încheie cu aceste cuvinte despre Teotim: "Aud că scrie şi alte lucrări".

⇒ *Unele fragmente din scrierile Sfântului Teotim se păstrează în lucrarea Sfântului Ioan Damaschin, "Paralele sfinte", din care reiese că "a scris omilii la unele texte evanghelice".*

⇒ *Istoricul Sozomen scrie despre el că era "scit" (daco-roman) de neam, că "traiul îi era modest" şi că era un taumaturg (vindecător de boli).*

⇒ *Iar Socrate, alt istoric paleocreştin, spune că fericitul episcop Teotim I "era cunoscut de toţi - împăraţi, episcopi, călugări, credincioşi şi barbari (adică păgâni) - pentru evlavia şi corectitudinea vieţii sale".*

Prin scrierile sale patristice, Sfântul Teotim I este considerat "creatorul Filocaliei româneşti". În gândirea sa a fost, desigur, influenţat de Sfântul Ioan Gură de Aur şi de părinţii capadocieni. Sfântul Teotim I vorbeşte foarte frumos despre liniştea minţii şi a inimii.

Sub păstoria Sfântului Teotim I mănăstirile şi sihăstriile din Dobrogea secolului IV, renumite prin asceză şi isihie (linişte), au trăit o epocă de aur, devenind în secolele V-VI cunoscute în întreg imperiul prin vestiţii "călugări sciţi", răspândiţi atât la nord de Dunăre până în Carpaţi, cât şi la sud până la Ierusalim, Constantinopol, Roma şi Africa. Bazilicile înălţate de el, ale căror ruine şi astăzi se văd, erau mari şi frumos ornamentate cu mozaicuri, ceea ce dovedeşte numărul impresionant de credincioşi, precum şi frumuseţea cultului şi arhitecturii secolelor IV-V.

Ca misionar, Sfântul Teotim I era tot atât de râvnitor pentru Hristos ca şi înaintaşii săi. El avea mult de suferit din partea "barbarilor" migratori, pe care reuşea să-i îmblânzească cu greu prin daruri, prin rugăciuni şi prin sfinţenia vieţii sale. Din această pricină păgânii îl numeau "zeul romanilor".

Sfântul Teotim "Scitul" era binecunoscut împăratului Arcadie şi mai ales Sfântului Ioan Gură de Aur, căruia îi era prieten devotat. În anul 399, marele patriarh i-a trimis fericitului Teotim călugări misionari "pentru nomazii sciţi de la Istru", adică pentru huni.

În anul 400 Sfântul Teotim I ia parte la un sinod local în Constantinopol, convocat de Sfântul Ioan Gură de Aur, împotriva învăţăturii eretice a episcopului Antonin al Efesului.

În anul 403 Sfântul Teotim I era din nou în Constantinopol şi lua apărarea marelui patriarh şi dascăl a toată lumea, Sfântul Ioan Gură de Aur, împotriva acuzaţiilor aduse de Sfântul Epifanie al Ciprului, dovedind prin această adâncă legătura duhovnicească dintre sfântul episcop stră-român Teotim I şi Sfântul Ioan Gură de Aur.

Pe la sfârşitul primului deceniu al secolului V, Sfântul episcop Teotim I s-a strămutat cu pace din viaţa aceasta, la cereştile locaşuri.

Pentru viaţa sa curată, pentru opera sa misionară şi pentru credinţa sa dreaptă cu care a mărturisit pe Hristos, Biserica Ortodoxă l-a trecut în rândul sfinţilor şi se face pomenirea lui la 20 aprilie.

În "Acta Sanctorum" se spun următoarele despre Sfântul Teotim I: "La Tomis, în Scithia, se face pomenirea Sfântului (Theotimos) episcopul, pe care l-au cinstit chiar barbarii necredincioşi, pentru sfinţenia şi minunile lui".

Sfântul ierarh Teotim, episcopul Tomisului - drumul spre sfințenie

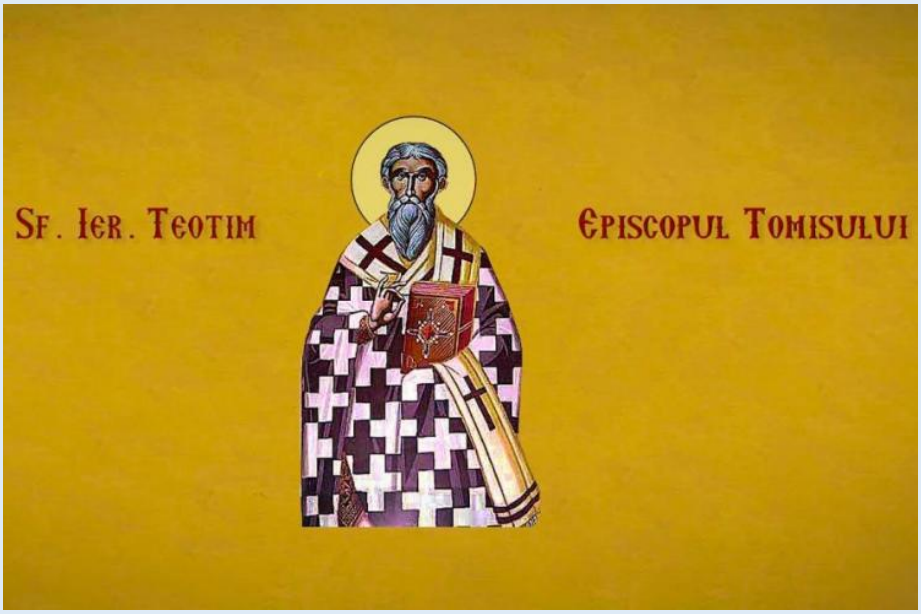

Considerat creatorul Filocaliei românești, Sfântul ierarh Teotim reușea să îi îmblânzească pe migratorii barbari prin rugăciunea și darurile sale, fiind și vindecător de boli.

***

De neam daco-roman, Sfântul Teotim este considerat primul dascăl al Sfinților Ioan Casian și Gherman. Ajuns pe scaunul eparhiei Tomisului în secolul al IV-lea, Sfântul Teotim era un păstor iubit de popor și un talentat scriitor, fiind considerat creatorul Filocaliei românești. Totodată, este amintit ca fiind vindecător de boli.

Deși a avut mult de suferit din pricina migratorilor barbari, a reușit să îi îmblânzească pe mulți prin rugăciunea și darurile sale.

Apărător al Sfântului Ioan Gură de Aur, Sfântul ierarh Teotim a mers de mai multe ori la Constantinopol, după care a trecut la cele veșnice.

Vieţile Sfinţilor - Pomenirea cuviosului Teodor Trihina

Cuviosul părintele nostru Teodor, cel numit "Trihina", adică "părosul", a fost născut şi crescut în cetatea Sfântului Constantin, fiu de părinţi bogaţi.

Lăsându-şi părinţii şi bogăţia, pentru slava lui Dumnezeu, s-a dus într-o mănăstire pustnicească şi s-a făcut monah.

Şi avea o viaţă atât de aspră şi atât şi-a slăbit trupul, încât la faţă era asemenea unui mort, pentru că în toate nopţile se lupta cu gerul, stând la rugăciune, neacoperindu-şi capul niciodată. Purta numai o haină aspră de păr, de aceea s-a numit "păros".

Însă şi mănăstirea aceea pustnicească, în care cuviosul petrecea viaţa aspră, după denumirea lui de "Trihina", a fost numită "păroasă".

Sfântul Teodor a luat de la Dumnezeu putere asupra diavolilor şi, făcând multe minuni, s-a dus către Domnul.

Şi nu numai în viaţa sa, ci şi după mutarea sa făcea minuni. Pentru că izvora din sfintele lui moaşte mir de tămăduire bine mirositor, cu care se tămăduiau toate bolile şi se goneau diavolii, spre slava lui Hristos Dumnezeul nostru. Amin.

Sinaxar - Pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Teodor Trihina

În această lună (aprilie), în ziua a douăzecea, pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Teodor Trihina.

Acest fericit supunându-se la toată reaua pătimire şi petrecere, îngheţat de frig şi de ger, îşi acoperea trupul cu îmbrăcăminte de păr aspră, pentru care s-a şi numit Trihina. Drept aceea a dat de gol şi înşelăciunea demonilor.

Şi mormântul său este izvorâtor de mir, tuturor celor ce cu dragoste năzuiese la dânsul, şi-şi iau sufleteasca şi trupeasca tămăduire.

Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul ierarh Teotim, episcopul Tomisului

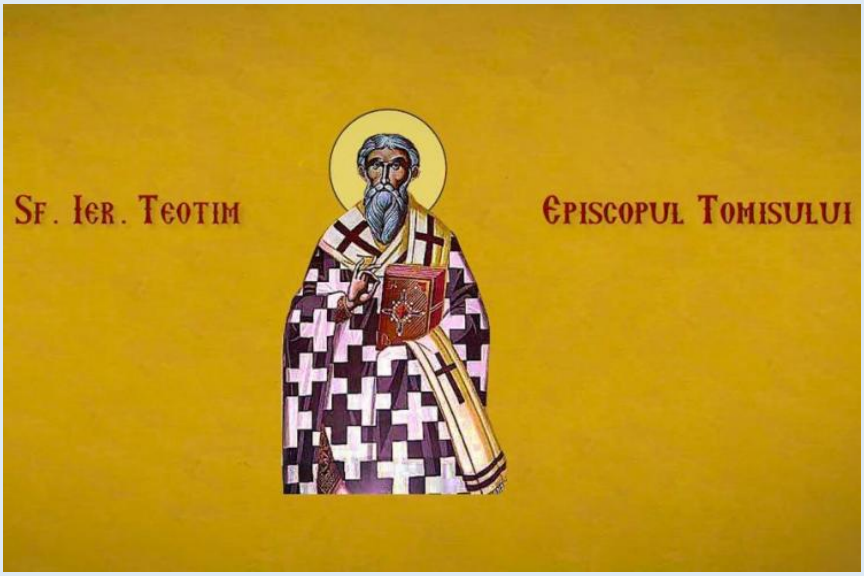

Sfântul Teotim a trăit pe vremea împăratului Teodosie cel mare (378-395) în Sciţia mică sau Dobrogea de astăzi şi era episcop al Tomisului. El se bucura de atâta cinste în rândul hunilor barbari din regiunea Dunării, încât aceştia îl numeau zeul romanilor. Cu toate că aceştia erau sălbatici din fire, el i-a atras cu blândeţea şi cu milostenia.

Însă odată, unul dintre barbari, crezând că Sfântul Teotim este bogat, a vrut să-l răpească. Astfel, el şi-a pregătit o funie cu laţ, s-a sprijinit în scut şi a ridicat mâna dreaptă vrând să arunce laţul asupra sfântului spre a-l trage la sine. Dar, în aceeaşi clipă, braţul i-a rămas înţepenit. A fost nevoie de rugămintea celorlalţi păgâni pe lângă sfântul ca să-l elibereze pe acela din lanţurile nevăzute. Iar fericitul s-a milostivit de barbar şi l-a eliberat prin puterea rugăciunii.

Ierarhul Teotim a legat o strânsă prietenie cu Sfântul Ioan Gură de Aur, pe care l-a apărat în împrejurări grele.

Un scriitor creştin, Socrate Scolasticul, spunea despre Sfântul Teotim că era cunoscut de toţi - împăraţi, episcopi, călugări, credincioşi şi barbari - pentru evlavia şi cinstea vieţii sale.

Prin scrierile lui, Sfântul Teotim este considerat creatorul Filocaliei româneşti. Sub păstorirea sa, mănăstirile din Dobrogea au devenit cunoscute în întreg imperiul, prin vestiţii călugări sciţi, teologi care au participat la discuţiile hristologice ale vremii.

În anul 399, Sfântul Ioan Gură de Aur i-a trimis fericitului Teotim călugări misionari pentru creştinarea hunilor.

În anul 403, Sfântul Teotim a participat la un sinod local la Constantinopol, luând apărarea Sfântului Ioan Hrisostom, împotriva acuzaţiilor nedrepte aduse împotriva sa.

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul ierarh Teotim, episcopul Tomisului şi Sfântul cuvios Teodor Trihina

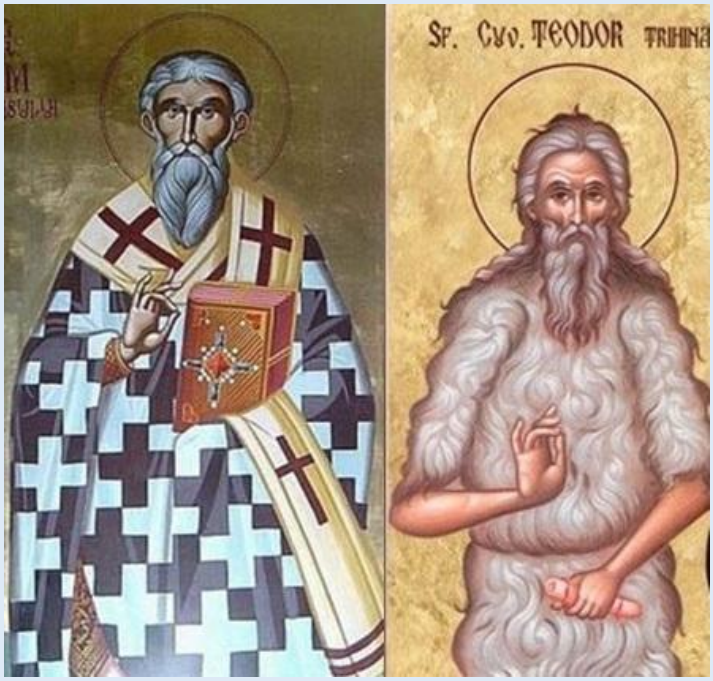

Sfântul Teotim s-a născut pe la jumătatea veacului al IV-lea în Dobrogea şi a vieţuit de tânăr în nevoinţă, rugăciune şi cercetarea Sfintelor Scripturi, dobândind şi o aleasă cultură clasică grecească în şcolile vremii. A urmat de tânăr calea vieţii monahale, probabil într-una dintre sihăstriile Casimcei dobrogene.

Pentru sfinţenia şi înţelepciunea sa a fost ales episcop al Tomisului, după trecerea la cele veşnice a fericitului episcop Gherontie, care luase parte la Sinodul al II-lea Ecumenic (Constantinopol, 381).

Virtuţile şi înţelepciunea ierarhului Teotim l-au făcut cunoscut şi apreciat chiar şi de către barbarii huni, care îl numeau „zeul romanilor”. Cu toate că aceştia erau sălbatici din fire, el i-a atras cu blândeţea şi cu milostenia.

Văzând acestea, unul dintre barbari, crezând că Sfântul Teotim este bogat, a vrut să-l răpească. Astfel, el şi-a pregătit o funie cu laţ, s-a sprijinit în scut şi a ridicat mâna dreaptă vrând să arunce laţul asupra sfântului; dar, în aceeaşi clipă, braţul i-a rămas înţepenit. A fost nevoie de rugămintea celorlalţi păgâni pe lângă sfântul ca să-l elibereze din lanţurile nevăzute.

Altă dată, mergând sfântul, împreună cu ucenicii lui, au întâlnit pe drum o ceată de huni, care înaintau spre Tomis. Atunci, ucenicii au început să se vaite că vor pieri de mâinile barbarilor, dar sfântul s-a dat jos de pe cal şi a început să se roage, iar barbarii nu l-au zărit nici pe el, nici pe însoţitorii săi, nici caii de pe care descălecaseră, ci au trecut mai departe, pe alături.

Ierarhul Teotim a legat o strânsă prietenie cu Sfântul Ioan Gură de Aur, pe care, împreună cu Sfinţii dobrogeni Ioan Casian şi Gherman, l-a apărat în împrejurări grele.

De asemenea, Sfântul Teotim era cunoscut pentru adânca sa cunoaştere teologică, fiind un bun apărător al credinţei ortodoxe.

Un scriitor creştin, Socrate Scolasticul, spunea despre Sfântul Teotim că „era cunoscut de toţi - împăraţi, episcopi, călugări, credincioşi şi barbari - pentru evlavia şi cinstea vieţii sale”.

Istoricii timpului spun că el a publicat scrieri în formă de dialog şi că a scris unele omilii la textele evanghelice. În fragmentele care s-au păstrat el vorbeşte despre liniştea minţii şi a inimii. Astfel, prin scrierile sale, Sfântul Teotim este „întemeietorul Filocaliei româneşti”.

Sub păstoria Sfântului Teotim, mănăstirile şi sihăstriile din Dobrogea, renumite prin viaţa lor duhovnicească, au format pe vestiţii „călugări sciţi”, teologi care aveau să participe la discuţiile hristologice ale vremii. Bisericile înălţate de Sfântul Teotim, ale căror ruine şi astăzi se văd, erau mari şi frumos împodobite cu mozaicuri, ceea ce dovedeşte numărul mare de credincioşi, precum şi frumuseţea cultului ortodox.

În anul 399, Sfântul Ioan Gură de Aur i-a trimis ierarhului Teotim călugări misionari pentru creştinarea hunilor, aflaţi atunci şi în Dobrogea. În anul 400, Sfântul Teotim a luat parte la un sinod local în Constantinopol, convocat de Sfântul Ioan Gură de Aur, împotriva învăţăturii eretice a episcopului Antonin al Efesului.

În anul 403, episcopul Teotim a fost din nou la Constantinopol, unde la Sinodul de la Stejar, împreună cu Sfântul Gherman din Dobrogea, a luat apărarea Sfântului Ioan Gură de Aur în faţa acuzaţiilor nedrepte aduse împotriva lui, dovedind prin aceasta adânca legătură duhovnicească dintre Dobrogea străromână şi marele ierarh constantinopolitan.

Astfel, bine păstorind pe credincioşii dobrogeni şi creştinând mulţi barbari, Sfântul Teotim s-a mutat cu pace la cele veşnice, într-o zi de 20 aprilie, între anii 404 şi 407, fiind pomenit ca sfânt de vechile martirologii. Biserica Ortodoxă Română l-a înscris în calendarul bisericesc în anul 1992.

***

Cuviosul părintele nostru Teodor, cel numit „Trihina”, adică „părosul”, a fost născut şi crescut în cetatea Sfântului Constantin, fiind fiu de părinţi bogaţi. Şi lăsându-şi părinţii, bogăţia şi slava pentru Dumnezeu, s-a dus într-o mănăstire pustnicească şi s-a făcut monah.

Şi avea o viaţă atât de aspră şi atât şi-a slăbit trupul, încât la faţă era asemenea unui mort, pentru că în toate nopţile se lupta cu gerul, stând la rugăciune, neacoperindu-şi capul niciodată. Şi purta numai o haină aspră de păr, de aceea s-a numit „păros”. Încă şi mănăstirea aceea pustnicească, în care cuviosul petrecea viaţă aspră, după aceea a luat numele de „Trihina”, adică s-a numit „păroasă”.

Iar Sfântul Teodor a luat de la Dumnezeu putere asupra diavolilor şi, făcând multe minuni, s-a dus către Domnul.

Şi nu numai în viaţa sa, ci şi după mutarea sa făcea minuni. Pentru că izvora din sfintele lui moaşte mir de tămăduire bine mirositor, cu care se tămăduiau toate bolile şi se goneau diavolii, spre slava lui Hristos Dumnezeul nostru. Amin.

Proloage - Pomenirea cuviosului părintelui nostru Teodor Trihina (sec. IX)

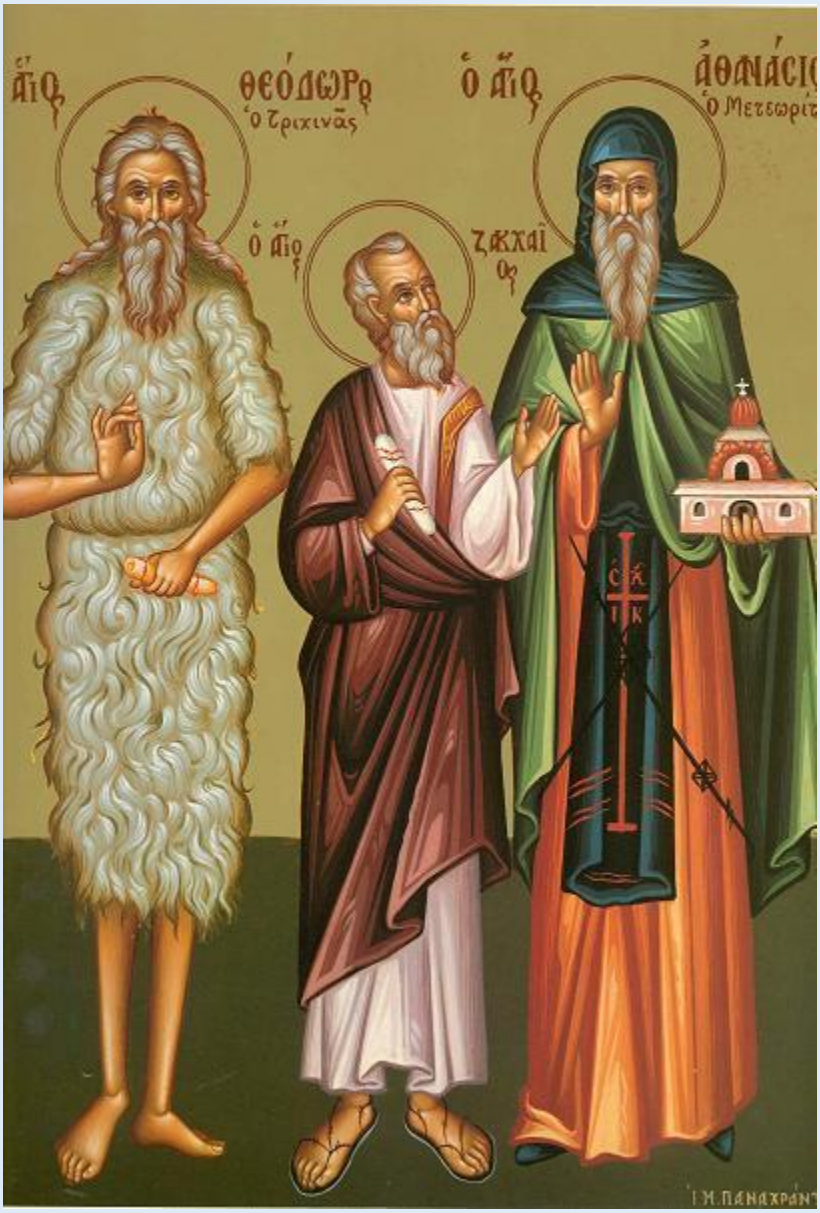

Luna lui aprilie în 20 de zile: pomenirea cuviosului părintelui nostru Teodor Trihina (sec. IX)

Cuviosul părintele nostru Teodor, cel numit Trihina, adică părosul, a fost din cetatea marelui Constantin, născut şi crescut de părinţi cu bună stare. Deci, încredinţându-se de înţelepciunea ce izvorăşte din Sfintele Scripturi, a lăsat lumea, bogăţia şi slava pentru Dumnezeu şi ducându-se la munte, a intrat într-o mânăstire

pustnicească şi s-a făcut monah. Şi avea o petrecere aspră, pentru înfrânarea pornirilor trupeşti, că se nevoia, luptându-se, în fiecare noapte, cu gerul şi sta la rugăciune, neacoperindu-şi niciodată capul şi purta tot timpul o haină aspră de păr pe trup, de unde i s-a tras şi numele de Trihina. De aici, încă şi acea mânăstire pustnicească, în care cuviosul ducea, viaţă aspră, a luat numele de Trihina.

Deci, Sfântul Teodor a luat, de la Dumnezeu, pentru nevoinţa lui, putere asupra duhurilor celor necurate şi darul facerii de minuni. Şi, făcându-se pildă tuturor, de viaţă duhovnicească, povăţuind şi tămăduind cu darul lui Hristos, durerile şi neputinţele celor ce veneau la el cu credinţă, cuviosul Teodor s-a dus către Domnul, la adânci bătrâneţi.

Întru această zi, pomenirea cuviosului părintelui nostru Anastasie, egumenul Muntelui Sinai

În ce fel de evlavie a fost crescut, din tinereţe, de Dumnezeu purtătorul, Părintele nostru Anastasie, ne încredinţăm din cuvintele lui, pe care, ca pentru sine, le-a grăit aşa: "Cei ce au văzut pe Hristos în trup, prooroc îl socoteau că este, iar noi, deşi nu L-am văzut pe El cu ochii cei trupeşti, însă din inimi tinere, copii şi prunci fiind noi, L-am cunoscut îndată pe El, că este Dumnezeu şi stăpân atotputernic şi făcător al veacurilor şi ne-am învăţat a-L mărturisi, ca lumină a slavei Tatălui. Iar sfânta Lui Evanghelie, cu atât de mare credinţă o ascultăm, ca şi cum pe Hristos Însuşi, L-am auzi vorbind cu noi. Iar pe mărgăritarul cel fără prihană, al Preacuratului Său Trup, primindu-L, credem că pe Hristos Însuşi Îl primim. Iar, când vedem pe icoană numai chipul Lui cel dumnezeiesc, Îl cinstim, ca pe Însuşi Cela ce, din cer, spre noi priveşte şi I ne închinăm şi către Dânsul cădem."

Cu aceste scurte cuvinte, cuviosul Anastasie a arătat, în ce fel, din tinereţea sa, a învăţat să cunoască pe Hristos, adevăratul Dumnezeu, să creadă în El, să se teamă, cu frică curată, să-L iubească din toată inima şi să-L cinstească în Sfintele icoane, cu închinăciunea cuvenită lui Dumnezeu. Iar, după ce a ajuns la vârsta cea desăvârşită, a lăsat lumea şi cele din lume şi, luând crucea, după porunca Evangheliei, a urmat cu râvnă lui Hristos şi, intrând într-o mânăstire, s-a făcut monah.

Deci, dorind să se povăţuiască la cele mai mari nevoinţe şi bărbaţilor celor desăvârşiţi să le urmeze, în fapta bună, s-a dus la Ierusalim şi, închinându-se cinstitelor şi Sfintelor Locuri, a mers la muntele Sinai. Şi, aflând acolo mulţi bărbaţi sfinţi, sporiţi în faptele bune, cele monahiceşti, a rămas la ei, supunându-se lor şi slujindu-le cu râvnă.

Egumenia muntelui Sinai o ţinea, în acea vreme, cuviosul părintelui nostru Ioan Scărarul.
Şi a luat de la Dumnezeu, pentru smerita lui cugetare, darul cunoştinţei celei duhovniceşti şi al înţelepciunii celei mari şi a alcătuit cuvinte mult folositoare de suflet şi a scris vieţile unor Sfinţi Părinţi, apoi şi de darul preoţiei s-a învrednicit. Asemenea, după Sfântul Ioan Scărarul şi după Gheorghe, fratele acestuia, Anastasie, a fost egumen al muntelui Sinai.

Şi se nevoia împotriva ereticilor, scriind mult împotriva lor, că certându-se cu ei, îi mustra, îi biruia şi-i ruşina.

Şi se începuse în Alexandria, pe vremea împărăţiei lui Zenon, acea erezie împotriva Sinodului al patrulea a toată lumea, al Sfinţilor Părinţi de la Calcedon. Şi, pe când acea erezie începea, era în Alexandria un patriarh mincinos, Petru ereticul, care se numea Mosog. La această erezie, s-a unit şi Sever, care se numea "fără de cap", din pricina ereziei şi care a răpit scaunul patriarhal al Antiohiei.

Deci, pe aceşti eretici, cuviosul Anastasie, în zilele sale, biruindu-i cu dumnezeieştile cărţi, se lupta cu ei, nu numai în muntele Sinai, ci şi în toată Siria, în Arabia şi în Egipt, pe de o parte, prin scrierile sale, iar pe de alta, străbătând el însuşi pretutindeni şi dezrădăcinând acea erezie, alungând-o şi întărind dreapta credinţă în Biserica lui Hristos.

Şi aşa, plăcând lui Dumnezeu mai mult decât alţi părinţi, la adânci bătrâneţi, s-a dus către Domnul. Iar sfârşitul lui a fost pe vremea împărăţiei lui Heraclius (610-641).

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Anastasie, de la Sinai

Celor ce sunt în credinţa creştinească, tuturor oamenilor, li se dă, de la Dumnezeu, înger spre păzire în toată viaţa lor; numai dacă cineva nu l-ar goni pe el, cu faptele cele rele. Că, precum pe albine le goneşte fumul, iar pe porumbei mirosul urât, aşa şi pe îngerul păzitor al vieţii noastre îl gonesc, departe de noi, păcatele noastre cele rele, adică: beţia, desfrânarea, ţinerea mâniei şi celelalte fapte rele. Pentru aceasta, dar, şi proorocul a zis: "Nu va lăsa să se clatine piciorul tău, nici nu va dormita Cel ce te păzeşte"(Ps. 120, 3). Adică, să nu încline piciorul tău mai mult spre jocuri, decât la Biserică şi să nu iubeşti mai mult deşertăciunile, decât Scripturile.

Iar, ca să nu aţipească îngerul, trebuie să nu-l facem să se depărteze pentru răutăţile noastre. Că Dumnezeu, când a făcut neamul omenesc, a poruncit îngerilor ca să-l

păzească pe el. Drept aceea, pe sufletul fiecărui om credincios, îngerul lui îl povăţuieşte la toate bunătăţile. Iar dracii mult smintesc pe credincioşi, pe cei ce vieţuiesc, voind să placă lui Dumnezeu, ca să-i lipsească pe dânşii de Împărăţia Cerurilor. Dar îngerul lui Dumnezeu, cel ce-i păzeşte pe ei, nu-i lasă. Iar necredincioşilor nu le fac dracii nici o sminteală, nici nu-i supără. Ci numai pe credincioşi îi înşeală, ca împreună cu ei, să fie osândiţi la chinuri.

Şi când omul cel credincios vieţuieşte întru dreptate, îngerul lui Dumnezeu se bucură de el. Iar când începe a nu face adevărul, ci a minţi şi a fura, a se îmbăta şi a învrăjbi, a nu umbla la biserică, a se mânia, a pârî, a fi zgârcit, atunci, îngerul lui Dumnezeu se scârbeşte de dânsul, iar dracii dănţuiesc, aducând tot felul de răutăţi cumplite asupra lui.

Pentru aceasta marele Vasilie zice: "Îngerii scriu numele tuturor celor ce intră în biserică, fără de mânie şi fără de răutate, precum şi numele celor ce se roagă şi postesc." Vezi, o, omule, să nu te lipseşti de scrierea îngerului, pentru lenevirea ta, că fiecărui credincios i s-a dat, de la Dumnezeu, înger şi acela toate lucrurile cele bune le scrie.

Şi, chiar la cei necredincioşi, fiecare ţară are, totuşi, câte un înger de la Dumnezeu, precum zice Scriptura: "A pus Dumnezeu hotare neamurilor, după numărul îngerilor lui Dumnezeu."

Iar Antioh a zis: "Se cade nouă a lua aminte la cele de folos, că doi îngeri sunt împreună cu omul, unul drept, iar altul al satanei." Şi îngerul lui Dumnezeu este blând, tăcut, milostiv şi ruşinos. Deci, când acesta se suie în inima omului, îl sfătuieşte la dreptate, la curăţie, la smerenie, la supunere, la dragoste şi la milostenie. Iar cel viclean este mânios, mândru şi urâtor, iute, zgârcit, urâtor de fraţi şi nesupus şi toate lucrurile cele rele le are. Deci, din lucruri să-l cunoaştem pe fiecare înger şi celui viclean să nu-i dăm loc în noi, ci, cu frica lui Dumnezeu, să-l gonim pe el. Iar celui drept să-i deschidem inima şi să-l primim pe el, ca să ne povăţuiască pe noi la adevăr şi de la vicleşugul diavolului şi de la smintelile lui să ne izbăvească pe noi.

Întru această zi, cuvânt al aceluiaşi Anastasie egumenul, despre mărturisirea păcatelor

Bine este, cu adevărat şi de folos, ca să ne mărturisim păcatele, însă, la părinţi duhovniceşti iscusiţi, iar nu la preoţi simpli şi neiscusiţi, nedestoinici a folosi un lucru ca acesta. Ca nu cumva, prin dragostea lor cea nefolositoare şi prin canonul

dat fără iscusinţă, să păgubească pe cela ce vine la spovedanie şi nefolositor şi leneş să-l facă. Deci, de vei afla un om duhovnicesc, care să poată să te îndrume pe tine, să nu te ruşinezi să te mărturiseşti la el, ca lui Dumnezeu, iar nu ca la un om. Că a zis unul din sfinţi: "Cel înţelept în sufletul său, nu se ruşinează de căderea sa şi nu se sfieşte şi nici nu se sminteşte, a-şi mărturisi păcatele sale."

Că, zice Ioan Teologul: "Dacă mărturisim păcatele noastre El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească pe noi de toată nedreptatea" (I Ioan 1,9).

Sunt însă mulţi din cei de rând, preoţi făţarnici, care fac lucruri de ruşine, nu numai umblând ei înşişi prin noroiul faptelor celor rele, ci, încă, se fac şi învăţători la rău, încât, nici ei înşişi nu ies la lumină, nici pe cei ce ar voi să vină, nu-i lasă. Drept aceea şi Domnul, pentru unii ca aceştia, a zis: "Voi vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că închideţi Împărăţia cerului înaintea oamenilor: că voi nu intraţi şi nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsaţi"(Matei 23,13). Şi iarăşi: "Voi sunteţi lumina lumii şi sarea pământului." Şi: "Oricâte veţi lega pe pământ, vor fi legate şi în cer"(Matei 18,18).

Iată pentru ce nu se cade a ierta păcatele pe plată şi fără de canon. Drept aceea, ca un om ce eşti, la om să te mărturiseşti, iar Dumnezeu, printr-însul întorcându-te şi învăţându-te, te va ierta ca şi pe David, prin Natan. Drept aceea şi zice: "Să mă întoarcă pe mine cei ce se tem de Tine, Doamne şi cei ce cunosc mărturiile Tale. Certa-mă-va dreptul cu milă şi mă va mustra."

Pentru că preoţii sunt slugi ale lui Dumnezeu şi împreună vieţuitori cu îngerii şi dătători de mântuire. Iar aceasta şi Apostolul o zicea: "Aşa să ne socotiţi pe noi, ca pe nişte slugi ale lui Hristos şi iconomi ai tainelor lui Dumnezeu." Că om pe om ajută, mustrându-l prin învăţătură spre pocăinţă, iar Dumnezeu curăţeşte păcatele celor ce se pocăiesc şi mai mult nu le mai pomeneşte. Pentru că a zis: "Spune-ţi tu, mai întâi, păcatele tale, ca să te îndreptezi."

Dumnezeului nostru slavă, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida din 20 aprilie

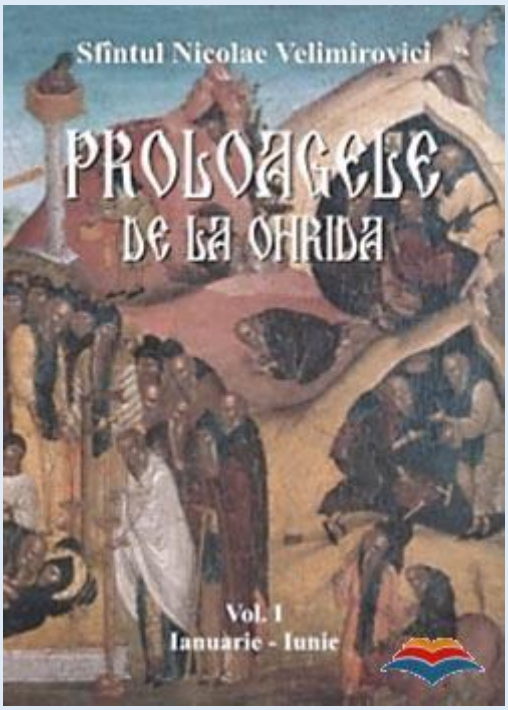

Pomenirea Sfântului cuvios Teodor Trihina

Teodor era cetăţean al Constantinopolului şi fiu al unor părinţi ce aparţineau aristocraţiei capitalei imperiale.

El a părăsit de tânăr casa părinţilor săi cu toate bogăţiile ei şi a intrat într-o mânăstire eremitică din Tracia. El dormea pe pietre spre a-şi scurta somnul.

El călătorea pretutindeni cu capul desoperit şi îşi acoperea trupul cu un singur veşmânt aspru făcut din păr de capră, din care pricină s-a şi numit „Trihina."

Din cauza marilor sale nevoinţe ascetice făcute din dorirea mântuirii sufletului, Dumnezeu i-a dăruit marele har al facerii de minuni, atât în timpul vieţii, cât şi după moarte.

El a adormit cu pace cam pe la anul 400. Trupul său a fost aflat izvorâtor de mir.

Pomenirea Sfântului cuvios Anastasie de la Muntele Sinai

Acest cuvios Anastasie a fost stareţul Muntelui Sinai. La început el a fost multă vreme simplu monah aflat în ascultarea slăvitului sfânt Ioan Scărarul. După moartea marelui Ioan, cuviosul Anastasie a preluat stăreţia Muntelui.

În afară de faptul că era un mare nevoitor, Anastasie mai era dăruit şi cu darul elocvenţei şi scrierii de cărţi aghiografice şi de învăţătura practică.

El a dus mari lupte împotriva ereticilor, a aşa-numiţilor akefaliţi [„fără cap"], care lepădau hotărârile Sfinţilor părinţi de la Sinodul al patrulea a toată lumea (de la Calcedon, din anul 451).

Sfântul cuvios Anastasie a adormit cu pace la adânci bătrâneţi, în anul 685, strămutându-se la locaşurile cereşti ale Domnului Dumnezeu, căruia 1-a slujit cu cinste întreaga lui viaţă.

Pomenirea Sfântului prea fericitului Anastasie Sinaitul, patriarhul Antiohiei

Pe când era monah în Muntele Sinai, Anastasie a fost ales patriarh al Antiohiei, în timpul domniei împăratului Iustinian. El a fost ridicat de obştea credincioşilor la acest înalt rang datorită marilor sale virtuţi personale: curăţenia vieţii, marea învăţătură duhovnicească şi credinţa lui puternică ce nu se pleca nici unui compromis.

Dar după ridicarea lui în scaunul patriarhal însuşi împăratul Iustinian a căzut pradă ereziei dochetiste. *(Erezia dochetistă afirmă mincinos că suferinţele Mântuitorului Hristos pe Cruce ar fi fost doar aparente, iar nu reale în planul fizic al Trupului Său (n. trad. american).)*

Eutihie, patriarhul Constantinopolului, împreună cu prea fericitul Anastasie, au protestat puternic împotriva acestei erori a împăratului, împăratul 1-a alungat în surghiun pe Eutihie şi a voit să-1 alunge şi pe Anastasie, dar nu i-a putut găsi acestuia nici cea mai mică pată de comportament sau caracter.

Totuşi, după ce Iustinian a murit, pocăindu-se mai înainte de aceasta, de rătăcirea lui şi rechemându-1 pe Eutihie din surghiun şi reinstalându-1 în tronul lui patriarhal, succesorul său, Iustin, a pus în aplicare infamul plan de surghiunire a lui Anastasie pe baza unor calomnii grosolane.

Anastasie a rămas în surghiun timp de douăzeci şi trei de ani, dar a fost reinstalat în scaunul său patriarhal din Antiohia în timpul împăratului Mauriciu.

El a păstorit Biserica lui Dumnezeu timp de încă şase ani şi şi-a încheiat viaţa pământească în anul 599.

Pomenirea Sfântului prea fericit Grigorie, patriarhul Antiohiei

Acest sfânt Grigorie a fost de neam armean. El a fost stareţul Mânăstirii faranite de sub Muntele Sinai.

Când prea fericitul Anastasie a fost surghiunit din tronul său patriarhal, acest Grigorie, în pofida voinţei lui, a fost instalat patriarh al Antiohiei.

Prea fericitul patriarh Sofronie [şi Sfântul Ioan Moshu] povestesc şi ei cu multă dragoste despre acest Grigorie în scrierea *Livada Darurilor*.

Sfântul Grigorie făcea mari şi minunate milostenii faţă de săraci şi mai ales faţă de cei păcătoşi.

El a adormit cu pace la anul 593.

Pomenirea Sfântului apostol Zaheu

La început Zaheu era un vameş păcătos. Când Domnul nostru 1-a văzut căţărat în copac pe când trecea prin Ierihon şi i-a spus că va cina în casa lui, Zaheu a venit la pocăinţă şi la schimbarea totală a vieţii (Luca 19: 1-10).

Mai târziu, Zaheu i-a urmat Sfântului apostol Petru, care 1-a uns episcop în Cezareea Palesintei, unde Zaheu a predicat cu râvnă Evanghelia Domnului şi a adormit cu pace.

Pomenirea Sfântului cuvios Atanasie de la Meteora

Acest cuvios Atanasie s-a născut în anul 1310. El a dus o viaţă de nevoinţe monahiceşti la Sfântul Munte Athos. El a întemeiat faimoasa Mânăstire Meteora din Thessalia.

El era hărăzit de Dumnezeu cu marile daruri ale mai înainte vederii şi facerii de minuni.

Pomenirea copilului Gabriel

Arhiepiscopul Filaret al Cernigovului îl mai pomeneşte în această zi în ale sale *Vieţi ale Sfinţilor* şi pe copilul Gabriel, pe care un anume iudeu, Şutko, l-a ademenit într-un loc pustiu şi l-a răstignit acolo.

Acest copil Gabriel se născuse în satul Zverka de lângă oraşul Zabludovo din partea de răsărit a Poloniei.

El era în vârstă de doar şase ani. În acea zi părinţii lui, Peter şi Anastasia Gavdjel lipseau de acasă.

După treizeci de ani, trupul copilului Gabriel a fost descoperit întreg şi neputrezit.

Copilul acesta a luat mucenicia la anul 1684 (nota ed. americane).

Cântare de laudă la Sfântul Anastasie

Anastasie, părintele de Dumnezeu purtător,
Asupra sa a luat postiri, nevoinţe şi rugăciune.

Nevoinţa lui pururi el cu scumpătate şi-a ţinut,
Până când de la Duhul povăţuindu-se,
Duhul său a învăţat tainele dumnezeieşti.

Deschisu-şi-a apoi sfântul
Către popor gura sa:
„Hristos, " a zis el, „piatra mântuirii este.
Nu grăiţi nebuneşte, cum că El demult a trăit.
Nu ispitiţi nebuneşte zicând, că de ce nu vă grăieşte
Şi vouă acum.

Căci iată de faţă stă Scriptura,
Sfântul Lui Legământ,
Căruia cine-i va putea sta împotrivă?
Ea ne grăieşte nouă acum,
din însăşi gura lui Hristos cea prea curată!

Dar voi tot ispitiţi, zicând, dorim să-L vedem!
Luaţi aminte cu duhul şi cu trupul vostru
La Împărtăşania sfântă, ce însuşi al Său Trup şi Sânge este.
Pâinea şi vinul, sunt însuşi întreg Trupul Lui,

Ce alt mai doriţi!?

Ci pocăiţi-vă cu adevărat, fraţilor,
Pentru păcatele voastre plângeţi,
Căci iată cu aste cugetări vă faceţi
Vinovaţi de moarte de mii şi mii de ori!

Către părinţi duhovnici mărturisiţi cu lacrimi
Păcatele voastre,
Şi numai apoi, cu binecuvântare,
Trupului şi Sângelui vă împărtăşiţi.

O, pocăiţi-vă, nu întârziaţi!
început bun pocăinţei puneţi,
Şi lumina nădejdii şi dreptăţii va lumina peste voi.
Pocăiţi-vă, fraţilor, pocăiţi-vă de păcate!
Căci iată pândiţi suntem pe pământ
De mii de morţi!"

Cugetare

***Sfântul Anastasie Sinaitul** ne învaţă: „Fiecărui creştin i se dăruieşte la al său Sfânt Botez un înger care să-1 păzească de-a lungul întregii vieţi (în afară de faptul în care prin păcate, respectivul îl alungă singur pe înger de la el).*

Dar aşa cum fumul alungă albinele iar mirosul greu alungă departe porumbeii, tot astfel Îngerul păzitor al vieţii noastre este alungat departe de propriile noastre păcate: beţia, adulterul, mânia şi aşa mai departe.

Pe fiecare om, îngerul său îl conduce la toată fapta bună, câtă vreme dracii neobosit acţionează să-i smintească pe credincioşi şi să-i lipsească de Împărăţia Cerurilor."

Faptul că îngerii păzitori sunt mereu lângă oamenii credincioşi ajutându-i şi purtându-le de grijă este mărturisit de toată Sfânta Scriptură şi mai ales de Noul Testament.

Pe lângă acestea, în Biserica ortodoxă există nenumărate mărturii ale sfinţilor, bărbaţi şi femei, care au trăit şi au văzut cu ochii lor faptele despre care vorbeşte Sfântul Anastasie şi anume că fiecare dintre noi este însoţit în această viaţă de un

mesager al lui Dumnezeu nespus de puternic şi blând, oştean al Împăratului Cerurilor, înger al luminii.

Cum să poată atunci omul, afară dacă este nebun, să-1 alunge de la sine pe un astfel de dumnezeiesc prieten?! Cu adevărat, doar cel ce boleşte de ignoranţă şi nebunia cea mai de pe urmă este în stare, cu păcatele, să-1 alunge de la sine pe cel mai bun şi mai puternic prieten al său de pe pământ.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpânul Hristos Cel înviat:

- *La cum El, Atotputernic Biruitor asupra morţii fiind, nu se îngrijeşte să se răzbune pe cei care L-au torturat şi L-au răstignit ci, lăsându-i pe aceştia în ale lor, Se grăbeşte să-i întâlnească şi să-i întărească pe prietenii Lui cei înspăimântaţi;*
- *La cum chiar şi astăzi, ca şi pururea, El Cel Atotbun şi Blând, nu Se grăbeşte să Se răzbune pe cei care nu cred în El, ci mai vârtos Se grăbeşte în ajutorul celor care cred în El pururea.*

Predică despre cea una şi singura temelie a mântuirii

Căci nimeni nu poate pune altă temelie, decât cea pusă, care este Iisus Hristos (I Corintenti 3: 11).

→ *iudeii zic: „Moise este temelia."*
→ *musulmanii zic: „Mohammed este temelia."*
→ *naturaliştii miopi zic: „Natura este temelia."*

Iar noi întrebam: Au sculatu-s-a Moise din morţi? Înălţatu-s-a Mohamed la ceruri? Purcede vreodată Duhul Sfânt, Mângâietorul, din mediul înconjurător?

Moise nu a înviat din morţi. Mohammed nu s-a înălţat la ceruri. Iar mediul şi natura înconjurătoare nu numai că nu este în stare să trimită pe Duhul Sfânt asupra oamenilor, ci ea mai vârtos suflă asupra lor suflarea urii şi a morţii, urlând la ei şi arătându-le ghearele ei sinistre.

Temelia lumii nu poate consta în cineva care s-a născut în păcat şi însuşi a păcătuit după aceea; care a fost de multe ori nedumerit şi a căutat sfat din gura femeilor; care, prin puterea altcuiva, a lucrat anumite minuni; al cărui trup s-a risipit în

mormânt şi al cărui nume nu face altceva decât să semene confuzie atunci când este vorba despre adevăr, despre viaţă şi despre calea de urmat.

Mohamed şi Moise s-au născut în păcat şi au fost supuşi păcatelor în vieţile lor; ei au căutat sfaturi de la femei; cu ajutorul altora ei au lucrat anumite minuni; trupurile lor s-au risipit în mormânturi; iar numele lor i-au lăsat nelămuriţi pe oamenii căutători de adevăr, de viaţă şi de calea de urmat.

De aceea, ***fraţilor, nicăieri în lume nu putem afla temelie alta decât cea a Stăpânului Iisus Hristos,***

- ✓ *Cel care S-a născut fără de păcat;*
- ✓ *Cel care păcat nu a cunoscut în toată viaţa Lui;*
- ✓ *Cel care nu a fost nedumerit nicicând, nici a căutat vreodată sfat de la cineva;*
- ✓ *Cel care prin propria Lui putere a lucrat puternice şi prea minunate minuni;*
- ✓ *Cel care nu a cunoscut putreziciunea morţii;*
- ✓ *Cel al cărui Nume nu i-a lăsat nicicum şi niciodată nelămuriţi pe oamenii care au voit să afle adevărul, viaţa şi calea de urmat.*

Apostolul nu ne zice că Hristos ar fi aşezat vreo temelie, ci că Hristos însuşi este acea Temelie.

- ⇒ *Căci El este toată dreptatea: de aceea şi este El temelia oricărei dreptăţi;*
- ⇒ *El este tot adevărul: de aceea şi este El temelia oricărui adevăr;*
- ⇒ *El este toată înţelepciunea: de aceea este şi temelia oricărei înţelepciuni;*
- ⇒ *El este toată puterea: de aceea este şi temelia oricărei puteri;*
- ⇒ *El este tot binele: de aceea şi este El temelia oricărui bine;*
- ⇒ *El este toată viaţa: de aceea şi este El temelia vieţii ambelor lumi şi a acesteia şi a celei care va veni.*

O, Stăpâne Doamne Iisuse Hristoase, carele ai înviat a treia zi din mormânt, Tu eşti Temelia mântuirii şi a fericitei noastre veşnicii şi Ţie se cuvine toată slava şi mulţumita în veci. Amin.

Pr. dr. Emilian Popescu - Sfântul Teotim, episcopul Tomisului - Viaţa şi nevoinţele

Despre Teotim I există ceva mai multe ştiri decât despre Bretanion, atât cu privire la viaţa cât şi la activitatea lui [1]. În calendarul tomitan, el era sărbătorit la 20 aprilie pentru „sfinţenie şi minunile sale”, ceea ce înseamnă că s-a distins atât de mult prin credinţă şi fapte deosebite, încât a fost socotit demn să fie înscris între sfinţii locali.

Deşi nu ştim exact când s-a născut şi când a murit, cunoaştem că Sfântul Teotim şi-a desfăşurat activitatea la sfârşitul veacului al IV-lea şi la începutul celui de al V-lea. El a fost contemporan al împăraţilor Teodosie I cel mare şi al fiului său Arcadie, precum şi al unor mari Părinţi şi Sfinţi ai Bisericii, ca: Ioan Gură de Aur, Fericitul Ieronim, Ambrozie al Mediolanului, Grigorie al Nyssei, Grigorie de Nazianz şi alţii.

Din faptul că prin anul 392 Fericitul Ieronim vorbeşte în cartea sa De viris illustribus („Despre bărbaţii iluştri”) [2], elogios despre activitatea scriitoricească a

---

[1] *Vezi Pr. prof. I. G. Coman, Scriitori bisericeşti din epoca străromână, Bucureşti, 1979, p. 185-195; Pr. prof. I. Rămureanu, Sfântul Teotim, episcop de Tomis, în vol. Actele martirice, Bucureşti, 1982, p. 242-251.*

[2] *Eusebii Hieronymi, De viris illustribus, ed. I. N. Dianu, Bucureşti, 1919, p. 129. '*

lui Teotim, deducem că la acea vreme el era om în floarea vârstei şi că se manifestase atât de strălucit, încît putuse să fie inclus în şirul oamenilor iluştri.

Totodată, cum se va vedea mai departe, Teotim a fost un apropiat prieten al Sfântului Ioan Gură de Aur, apărându-l pe acesta în împrejurări grele, fapt care sugerează că erau, dacă nu de vârstă apropiată, cel puţin din aceeaşi generaţie.

Este posibil ca Teotim să fi urmat la scaunul episcopal al Tomisului imediat după Terentius (Gerontius).

Sozomen, istoricul bisericesc din secolul al V-lea, spune că era de neam „scit", adică locuitor al Dobrogei, un localnic deci, nu grec ori roman venit din altă parte. Acelaşi istoric ne dă amănuntul că el purta părul lung (era un comat =χομήτης) [3] ceea ce a făcut pe unii învăţaţi moderni să creadă că aparţinea clasei comate a geto-dacilor[4]. Deşi o asemenea posibilitate nu este exclusă, credem, totuşi că în contextul în care Sozomen foloseşte termenul „komates" nu i se poate acorda un asemenea sens. Autorul se referă la moda de a purta părul lung al celor care se ocupau cu filosofia, iar Teotim era un bărbat „crescut în dragoste de înţelepciune" (filosofie). Termenul acesta a fost înţeles uneori ca semnificând învăţătura şi viaţa monahală („monastica philosophia"), iar concluzia ar fi deci că Teotim a început să poarte părul lung odată cu intrarea sa în monahism.

Nu ştim dacă el a devenit episcop din rândul monahilor. Cunoaştem doar, după informaţiile date de Sozomen, că el ducea o viaţă modestă şi cumpătată: „timpul cinei şi-l fixa nu la aceeaşi oră, ci când îi era foame sau sete". Sozomen completează spunând: „căci, cred, că era faptă de filosof să nu cedeze necesităţilor firii, după bunul plac, ci după nevoi." [5]

Virtuţile şi înţelepciunea lui Teotim l-au făcut cunoscut chiar şi în mediul barbar. Istoricul amintit reliefează că el avea atâta prestigiu în rândul barbarilor huni din regiunea Dunării, încât aceştia îl numeau „zeul romanilor" [6]. Teotim a căutat să-i îmblânzească pe aceşti barbari şi să-i câştige pentru credinţa creştină. „Cu toate că ei erau sălbatici din fire, el i-a abătut spre blândeţe, ospătându-i şi atrăgându-i cu daruri". Acest lucru le-a creat hunilor impresia ca el este foarte bogat şi de aceea unul dintre barbari a vrut să-l ia prizonier. În încercările de a-l prinde se manifestă

---

[3] *Fontes historiae daco-romanae, vol. II, Bucureşti, 1970, p. 229 (mai departe; FHDR).*
[4] *Pr. prof. I. G. Coman, op. cit., p. 185.*
[5] *FHDR, II, p. 229.*
[6] *Ibidem.*

darul facerii de minuni al sfântului. Sozomen relatează că „barbarul, pregătindu-şi o funie cu laţ, s-a sprijinit în scut, cum obişnuia când stătea de vorbă cu duşmanii, a ridicat mâna dreaptă vrând să arunce laţul asupra lui Teotim, spre a-l trage spre sine şi spre cei de un neam cu el; dar, odată cu această încercare, braţul său i-a rămas înţepenit în aer. A fost nevoie de intervenţia celorlalţi barbari pe lângă Sfântul Teotim ca să-l elibereze din cătuşele (lanţurile) nevăzute. Şi Sfântul Teotim s-a rugat lui Dumnezeu salvând pe barbar". Aceasta este una din numeroasele minuni pe care le-a făcut acest episcop.

O altă minune, amintită tot de Sozomen, spune că sfântul, mergând odată cu tovarăşii săi de misiune în regiunile de lângă Dunăre, a întâlnit pe drum o ceată de huni, care înaintau spre Tomis. Cei din jurul său se văitau că vor pieri în mâinile barbarilor, dar el s-a dat jos de pe cal şi a început să se roage. Barbarii nu l-au zărit nici pe el, nici pe însoţitorii săi, nici caii de pe care descălecaseră, ci au trecut mai departe pe alături.

Din relatările lui Sozomen ne dăm seama nu numai de zelul misionar şi de puterea facerii de minuni a Sfântului Teotim, ci şi de condiţiile vitrege în care aveau să-şi desfăşoare activitatea episcopii de aici. Pacea de care se puteau bucura locuitorii Dobrogei era atunci destul de şubredă, din cauza deselor incursiuni şi prădăciuni ale năvălitorilor. Cu toate acestea Teotim şi alţi episcopi tomitani n-au încetat strădaniile lor pentru a face cunoscut cuvântul lui Dumnezeu pe pământul Dobrogei şi chiar dincolo de graniţele lui, peste Dunăre, în rândurile populaţiei daco-romane şi ale barbarilor.

În activitatea aceasta misionară, ierarhii tomitani erau sprijiniţi de mari părinţi ai Bisericii, cum au fost Sfinţii Vasile cel mare şi Ioan Hrisostom. Probabil că un motiv important care l-a apropiat pe Sfântul Teotim de Sfântul Ioan Gură de Aur a fost tocmai această activitate misionară comună. Patriarhii de Constantinopol aveau îndatorirea să se intereseze de creştinarea populaţiilor barbare. Pe acest câmp comun de activitate, cei doi ierarhi s-au întâlnit şi au colaborat.

Teodoret al Cyrului afirmă că prin anul 399 Sfântul Ioan Gură de Aur a trimis misionari pentru creştinarea „sciţilor nomazi de la Istru" (Dunăre) [7] şi prin care, la vremea respectivă, trebuie să înţelegem în primul rând pe huni. Probabil că patriarhul de la Constantinopol a făcut aceasta şi la rugămintea episcopului Teotim al Tomisului.

---

[7] *Theodoret, Kirchengeschichte, V, 31, 1.*

Unii cercetători sunt de părere că, atunci când Fericitul Ieronim scria în scrisoarea nr. 107 Ad Laetam: „hunii învaţă Psaltirea, iar frigurile Sciţiei se încălzesc la căldura credinţei” [8], se referea la succesele misionare ale sfântului printre barbarii de la Dunărea de Jos.

Dar acest lucru n-a fost singurul care i-a unit atât de mult pe cei doi ierarhi. Viaţa curată, principiile morale pe care le apărau, convergenţa de idei în anumite probleme teologice ale timpului au contribuit şi ele la cimentarea prieteniei dintre ei.

Istoricul bisericesc Socrate, din secolul al V-lea, vorbeşte şi el cu admiraţie despre Teotim, mărturisind că a fost „un bărbat foarte strălucit prin cucernicia şi sfinţenia vieţii sale” [9] .

În anul 400 a luat parte la un sinod de la Constantinopol, la care au fost de faţă 22 de episcopi, şi în lista celor care semnează documentele sinodului, Teotim este menţionat pe primul loc, ceea ce arată atât stima personală de care se bucura din partea celorlalţi, cât şi prestigiul scaunului episcopal unde el păstorea.

Pe vremea aceea s-a iscat o controversă cu privire la ortodoxia operei scriitorului bisericesc Origen, mort ca martir în anul 253. Unii teologi şi episcopi, între care Teofil al Alexandriei şi Epifanie, episcop de Salamina, în Cipru, susţineau că opera lui Origen conţine idei eretice şi că, deci, ea trebuie condamnată. Epifanie a venit chiar la Constantinopol şi a încercat să obţină de la episcopii prezenţi acolo iscălituri pe o condamnare a operelor lui Origen.

Sfântul Ioan Gură de Aur - care era atunci patriarh al Constantinopolului - avea o atitudine rezervată faţă de condamnarea lui Origen, ba chiar primise pe unii monahi izgoniţi din Alexandria de către Teofil.

Teotim al Ţomisului se afla şi el în capitală cu prilejul acestei dispute şi, la cererea lui Epifanie de a adera la condamnarea lui Origen, el a răspuns: „Eu, Epifanie, nu vreau să necinstesc pe acela care a adormit demult atât de frumos (adică în credinţă şi ca martir) şi nu îndrăznesc să săvârşesc ceva nelegiuit condamnând lucruri pe care cei dinaintea noastră nu le-au înlăturat”[10] .

---

[8] *FHDR, II, p. 187.*
[9] *Socrate, Hist. eccl, VI, 12, în Migne, P.G., vol. 67, col. 701 AB.*
[10] *Idem, ibidem,*

Nu ştim ce rezultat a avut opoziţia lui Teotim faţă de condamnarea scrierilor lui Origen, fiindcă istoricii timpului care vorbesc despre această dispută nu dau şi alte amănunte. Un lucru trebuie totuşi relevat şi anume că dintre toţi episcopii opozanţi este citat numai Teotim, iar prezentarea textuală a cuvintelor lui sugerează prestigiul deosebit de care se bucura episcopul tomitan în cercurile teologice şi bisericeşti din anul 403, când a avut loc dezbaterea. De altfel, istoricul Socrate îşi încheie relatarea despre Teotim cu cuvintele: „acesta era bărbat foarte strălucit prin cucernicia şi sfinţenia vieţii sale".

Din toate acestea nu trebuie să deducem însă că Teotim era eretic origenist. Este adevărat că în scrierile sale Origen are idei care nu sunt totdeauna conforme cu învăţătura Bisericii. Poate acest lucru este şi explicabil pentru vremea de început a creştinismului, când Origen şi alţi scriitori nu s-au putut desprinde total de gândirea filosofică păgână. Însă atitudinea pozitivă a lui Teotim trebuie înţeleasă în sensul valorificării a ceea ce este bun în opera marelui scriitor; pe de altă parte, lui i se părea că o condamnare după moarte, mai ales a unui om care a murit ca martir, nu este potrivită. Este de presupus că Teotim aprecia pe Origen, aşa cum făcuseră Sfinţii Vasile cel mare şi Grigorie de Nazianz, care culeseseră din operele sale şi publicaseră prima Filocalie, adică prima colecţie de texte patristice despre desăvârşirea sufletească. Respectul lui Teotim pentru marele alexandrin era firesc, dacă ne gândim la ceea ce însemnaseră şi continuau să însemne, chiar în anul 403, viaţa şi paginile lui Origen de filosofie asupra netrecătoarelor frumuseţi duhovniceşti. Mai ales paginile de filocalie din lucrările lui Origen trebuie să-l fi atras pe Teotim în chip deosebit, căci era preocupat de continua desăvârşire sufletească.

Din păcate, opera literară a lui Teotim nu ne este cunoscută. Istoricii timpului nu relatează decât puţine lucruri.

Fericitul Ieronim, înscriindu-l în galeria bărbaţilor iluştri, zice doar că „a publicat în formă de dialog şi în stilul vechii elocinţe opere scurte şi comatice" (adică alcătuite din fraze scurte), adăugind: „aud că mai scrie şi alte lucrări" [11]. Dialogul folosit de Teotim în scrierile sale are o veche tradiţie în literatura clasică greco-latină, care a trecut şi în creştinism.

Mai aflăm câte ceva despre opera scriitoricească a lui Teotim din lucrarea Sacra parallela („Sfintele paralele") a Sfântului Ioan Damaschin (t 749), în care citim că episcopul tomitan a alcătuit o omilie la cuvintele din Evanghelia după Matei 5, 23: Dacă îţi vei aduce darul tău la altar, probabil o lucrare cu caracter moral-

[11] *vezi nota 2 13.*

duhovnicesc. În aceeaşi operă sunt reproduse sentinţe morale ale Sfântului Teotim: „Cel ce păcătuieşte cu cugetul, prin însăşi rapiditatea gândului, săvârşeşte păcatul complet, pe când faptele trupului pot fi întrerupte de multe lucruri”[12] . „Lucru grav nu este să suferi aspru, ci să suferi pe drept”[13]; „a-ţi aminti cu adevărat de Dumnezeu înseamnă a-ţi aminti de viaţă, iar a-L uita înseamnă a muri”[14] . De aceea el afirmă că nu este o fericire mai mare pentru creştin decât cunoaşterea lui Dumnezeu.

Sfântul Teotim a lăsat gânduri deosebit de frumoase despre liniştea sufletească a omului, ca o metodă eficace în drumul său spre desăvârşire: „În mintea tulburată şi plină de griji nu se află nici un gând frumos şi nu se revarsă peste ea harul lui Dumnezeu. A ajunge la desăvârşirea sufletului înseamnă a-l elibera de griji, căci datorită grijilor se nimiceşte. De aceea se spune despre sufletul desăvârşit că este, într-adevăr, ca un crin în mijlocul spinilor. Căci crinul din Evanghelie înseamnă sufletul lipsit de griji, care nici nu se osteneşte, nici nu toarce şi totuşi este îmbrăcat mai frumos decât slava lui Solomon (Matei 6, 28-29). Despre cei prinşi de multe griji pentru cele trupeşti, Scriptura zice: Toată viaţa nelegiuitului este frământată (Iov, 15, 20). E într-adevăr neevlavios să-ţi consumi toată viaţa în griji trupeşti şi să nu arăţi nici o preocupare pentru cele viitoare. Pentru ce zice Ieremia în Plângerile sale: Cei care au fost crescuţi în purpură stau trântiţi în gunoi (4, 5)? Când sălăşluim în gânduri strălucitoare şi arzătoare, atunci suntem educaţi în purpură. Când însă ne amestecăm cu lucrurile pământeşti, atunci ne acoperim cu gunoi. Cel ce merge pe patru picioare este cu totul necurat. Iar pe patru picioare merge acela care se încrede în lucrurile sensibile şi prin grija pentru acestea îşi neglijează partea conducătoare a sufletului. După cum cei legaţi merg greu, tot aşa cei legaţi de viaţa aceasta nu duc la bun sfârşit drumul curat al vieţii”[15] .

Ne dăm seama din scurtele fragmente citate mai sus că gândirea Sfântului Teotim al Tomisului era în consens cu a marilor părinţi ai Bisericii din veacul al IV-lea, supranumit „secolul de aur al literaturii creştine”, anume a Sfinţilor Vasile cel mare, Grigorie de Nazianz, Grigorie de Nyssa şi Ioan Gură de Aur, şi totodată, la nivelul lor filocalic. De asemenea, trăirea virtuţilor creştine de către Sfântul Teotim era o realitate, el vorbind desigur din experienţa proprie. Tot ce ştim despre el, şi anume: cumpătarea, modestia, puterea rugăciunii sale, într-un cuvânt, sfinţenia

---

[12] *Sfântul Ioan Damaschin, Sfintele paralele, litera II, titlul IX, Migne, P.G., vol. 96, col. 241 A.*
[13] *Ibidem, col. 320 D.*
[14] *Ibidem, col. 520 B.*
[15] *Ibidem, col. 364 AB.*

vieţii, l-au ridicat în ochii contemporanilor şi chiar ai barbarilor, care făcuseră din el „zeul romanilor”.

O asemenea personalitate spirituală pe scaunul episcopiei Tomisului a dat strălucire eparhiei şi oraşului său, s-a impus în lumea creştină ca un „bărbat ilustru”.

Sursa: Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, Sfinţi români şi apărători ai Legii strămoşeşti, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1987, p. 166-172 Sfântul Teotim, episcopul Tomisului

Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu - Sfântul Teotim, episcopul Tomisului

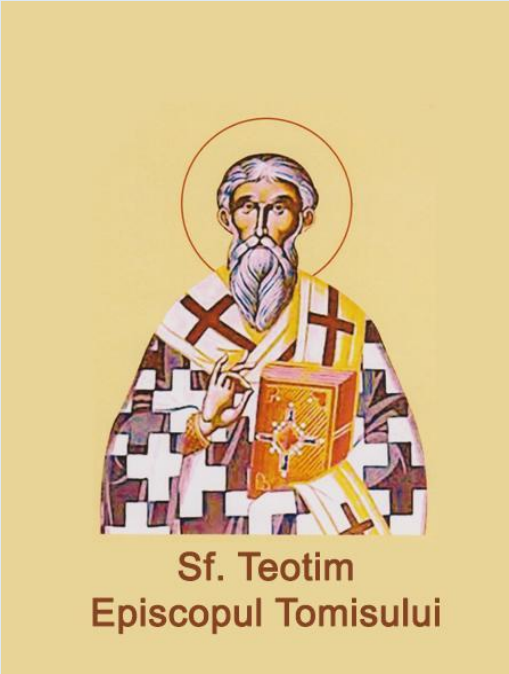

Un alt episcop de Tomis trecut în rândul sfinţilor a fost Teotim I, care a trăit în a doua jumătate a veacului al IV-lea şi la începutul celui următor. Ştiri despre el întâlnim în lucrările unor scriitori bisericeşti contemporani cu el.

Aşa de pildă, istoricul Sozomen îl numea "Teotim scitul", ceea ce arată că el era un autohton daco-roman. Nu cunoaştem nici locul sau anul naşterii sale, ca şi locul în care şi-a agonisit învăţătură, nici data la care a ajuns episcop în scaunul de la Tomis.

Oricum, în anul 392 era pomenit de Fericitul Ieronim († 420), în lucrarea sa De viris illustribus (Despre bărbaţii iluştri), prin cuvintele: "Teotim, episcop de Tomis, în Sciţia, a scos scurte tratate, în formă de dialog, în stilul vechii elocinţe; aud că mai scrie şi alte lucrări".

De vreme ce în anul 392 era trecut în rândul "bărbaţilor iluştri", înseamnă că era destul de înaintat în vârstă, că desfăşurase o frumoasă activitate misionară şi scriitoricească şi că se bucura de un nume bun în toată lumea creştină. A trăit în aceeaşi vreme cu marii Părinţi ai Bisericii, Sfinţii Vasile cel mare, Grigorie de Nyssa, Grigorie de Nazianz, Ioan Gură de Aur, Ambrozie din Milan şi alţii.

Istoricul bisericesc Sozomen îi face un portret moral de o mare sensibilitate şi frumuseţe literară, înfăţişând totodată şi activitatea lui misionară desfăşurată printre hunii barbari. Iată ce scria el: *"În această zi, 20 aprilie, se face pomenirea lui Teotim scitul, care conducea Biserica din Tomis şi restul Scitiei, bărbat cultivat în filocalie, pe care barbarii huni, care locuiau lângă Dunăre, copleşindu-l cu laude şi admiraţie pentru virtutea lui, îl numeau Dumnezeul romanilor. Într-adevăr, ei (hunii) au fost puşi la încercare cu fapte dumnezeieşti din partea lui.*

Se spune că pe când călătorea el în ţara de aici a barbarilor, aceştia (hunii) i-au ieşit în întâmpinare pe acelaşi drum. Cei din jurul său, plângându-se că vor pieri îndată, el a coborât de pe cal şi a început să se roage. Iar barbarii nu l-au zărit nici pe el, nici pe însoţitorii săi şi nici caii de pe care descălecaseră, ci au trecut pe alături.

Deoarece aceştia năvăleau adeseori şi făceau stricăciuni sciţilor, fiind sălbatici din firea lor, el i-a adus la blândeţe, ospătându-i şi făcându-le daruri. Din această cauză, un bărbat barbar, bănuind că el este bogat, a încercat să-l facă rob şi pregătindu-i o funie cu lat, sprijinindu-se pe scut, cum obişnuia în lupta cu duşmanii, a ridicat mâna dreaptă, voind să arunce laţul, spre a-l trage la sine şi către cei de un neam cu el. Dar odată cu această încercare, braţul ridicat i-a rămas nemişcat în aer, iar barbarul nu a fost eliberat de legăturile cele nevăzute, până ce n-au intervenit ceilalţi barbari, iar Teotim s-a rugat lui Dumnezeu pentru el.

Se spune că el şi-a păstrat părul lung, după obiceiul pe care-l avea, când a început să se ocupe cu filosofia. A avut un trai modest, iar timpul cinei nu şi l-a stabilit la aceeaşi oră, ci când îi era foame sau sete. Cred că era faptă de filosof să nu cedeze trebuinţelor firii, după bunul plac, ci după nevoie."

Din această scurtă descriere, ne dăm seama nu numai de zelul misionar şi de darul facerii de minuni ale Sfântului Teotim, ci şi de împrejurările vitrege în care îşi desfăşura activitatea la Tomis. Cu toate acestea, el n-a încetat strădaniile misionare în rândul păstoriţilor săi daco-romani, dar şi printre barbari.

Probabil el a fost acela care a rugat pe Sfântul Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului, să trimită misionari pentru încreştinarea "sciţilor nomazi de la Istru" (Dunăre), prin care trebuie să înţelegem pe huni.

Presupunem că rugămintea i-a fost îndeplinită şi lucrarea de încreştinare a dat roade, căci la scurt timp Fericitul Ieronim scria că "hunii învaţă Psaltirea, iar

frigurile Sciţiei se încălzesc la căldura credinţei". Probabil că această colaborare a dus la închegarea unei frumose şi sincere prietenii între ierarhul de la Tomis şi strălucitul teolog şi predicator care a fost Sfântul Ioan Gură de Aur.

Pe la începutul veacului al V-lea s-a iscat o dezbinare între teologi cu privire la ortodoxia operei scriitorului bisericesc Origen din Alexandria Egiptului, mort ca martir în anul 254.

Teologi şi episcopi de renume, ca Teofil al Alexandriei şi Epifanie de Salamina, susţineau că opera lui Origen conţine învăţături eretice şi, ca atare, ea trebuie condamnată. Epifanie a venit chiar în Constantinopol, încercând să convingă şi pe Ioan Gură de Aur să semneze condamnarea lui Origen. Marele Părinte a avut însă o atitudine mai cumpănită. În toiul acestor discuţii, Teotim era la Constantinopol.

Într-un sinod care a avut loc în localitatea Stejar, lângă Calcedon, în anul 403, episcopul de Tomis l-a apărat cu căldură pe Sfântul Ioan Gură de Aur, învinuit că sprijină pe călugării "origenişti". L-a înfruntat cu hotărâre şi pe Epifanie din Salamina, spunându-i că nu vrea "să necinstească pe acela care a adormit de mult, atât de frumos - adică în credinţă şi ca martir - şi nu îndrăznesc să săvârşesc ceva nelegiuit, osândind lucruri pe care cei dinaintea noastră nu le-au înlăturat".

Înseamnă că ierarhul tomitan îl aprecia pe Origen, cum au făcut şi alţi Sfinţi Părinţi şi i se părea nepotrivită şi necreştinească o condamnare a lui după moarte, mai ales că el îşi sfârşise viaţa ca martir. Din cuvintele hotărâte ale lui Teotim se desprinde că el se bucura de un mare prestigiu, între teologii vremii, din moment ce istoricul Socrate reproduce întocmai numai părerea lui cu privire la opera lui Origen. De altfel, acest istoric îşi încheia relatarea despre Teotim prin cuvintele: "Acesta este bărbatul foarte strălucit prin cucernicia şi sfinţenia vieţii sale".

Este regretabil că nu cunoaştem opera literară a lui Teotim. În afară de cele spuse de Fericitul Ieronim, aflăm scurte fragmente din opera sa scrisă în lucrarea Sfintele paralele a altui mare părinte bisericesc, Sfântul Ioan Damaschin († 749). Acesta a reprodus câteva învăţături morale date de Teotim: *"Cel ce păcătuieşte cu gândul, prin însăşi iuţeala gândului, săvârşeşte păcatul complet, pe când faptele trupului pot fi întrerupte de multe piedici". "Lucrul grav nu este să suferi aspru, ci să suferi pe drept. A-ţi aminti cu adevărat de Dumnezeu înseamnă a-ţi aminti de viaţă, iar a-L uita înseamnă a muri".*

Tot de la Sfântul Teotim au rămas câteva gânduri în legătură cu liniştea sufletească a omului în drumul lui spre desăvârşire: *"În mintea tulburată şi plină de griji nu se*

află nici un gând frumos şi nu se revarsă peste ea harul lui Dumnezeu. A ajunge la desăvârşirea sufletului, înseamnă a-l elibera de griji, căci datorită grijilor, se nimiceşte. De aceea se spune despre sufletul desăvârşit că este, într-adevăr, ca un crin în mijlocul spinilor. Căci crinul din Evanghelie înseamnă sufletul lipsit de griji, care "nici nu se osteneşte, nici nu toarce şi totuşi s-a îmbrăcat mai frumos decât slava lui Solomon" (Matei 6, 28-29). Despre cei ce poartă grijă numai faţă de cele trupeşti, Scriptura zice: "Toată viaţa celui nelegiuit este plină de griji" (Iov 15, 20). Este într-adevăr, lucru neevlavios să porţi grijă toată viaţa numai de cele trupeşti şi să nu te îngrijeşti deloc de cele viitoare. De aceea zice Ieremia în Plângerile sale că "cei ce au fost crescuţi în purpură sunt trântiţi în gunoaie" (Plângeri 4, 5). Când stăruim, într-adevăr, în gânduri strălucitoare şi înflăcărate, atunci suntem îmbrăcaţi în purpură, dar când suntem atraşi de cele trecătoare, atunci ne acoperim de gunoaie".

Din aceste scurte fragmente ne putem da seama de ce gânduri înălţătoare era însufleţit şi cu ce minte strălucită a fost înzestrat Teotim. Dar Dumnezeu i-a dăruit nu numai înţelepciune, ci şi cumpătare, smerenie, credinţă, dragoste de fiii săi sufleteşti, virtuţi care l-au făcut vrednic de aureola sfinţeniei. De aceea, el a început a fi socotit ca sfânt în Biserica din Scythia Minor curând după ce Dumnezeu l-a chemat la Sine. Mai târziu, a fost cinstit în toată Biserica creştină, în ziua de 20 aprilie, probabil ziua morţii sale.

Drept aceea, se cuvine să-l cinstim şi noi credincioşii români de azi, atât "pentru sfinţenia şi minunile lui", cât mai ales pentru că a odrăslit din rândul strămoşilor noştri daco-romani.

"Sfinţi daco-romani şi români", Editura Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, Iaşi, 1994, pag. 50-53.

Patericul românesc - Sfinţi români din sec. III-VI - Sfântul ierarh Teotim I Scitul, episcop al Tomisului (secolele IV-V)

Fericitul episcop Teotim I era de neam daco-roman, autohton din Dacia Pontică. El este considerat cel dintâi dascăl şi părinte duhovnicesc al Sfinţilor Ioan Casian şi Gherman, cu care era contemporan, format în tinereţe în aceeaşi mănăstire din „hotarele Casienilor şi ale Peşterilor". Această mănăstire, care a dat călugări cărturari şi sporiţi în fapte bune, era o adevărată vatră monahală de sfinţenie, de cultură şi profundă teologie din Eparhia Tomisului, confirmată de înaltul nivel spiritual, teologic şi literar la care au ajuns cei trei sfinţi daco-romani contemporani - Ioan Casian, Gherman şi Teotim I, supranumit de istoricii paleocreştini „scitul" şi „filosoful".

Acest episcop urcă pe scaunul Eparhiei Tomisului, pe la anii 385-390, după mutarea din viaţă a episcopului Gherontie.

Ca episcop al Tomisului este amintit pentru prima dată în anul 392, de Fericitul Ieronim (t 420), în celebra sa lucrare „De viris illustribus" (Despre bărbaţi iluştri), despre care spune că era păstor strălucit, cu mare dragoste de Dumnezeu şi de oameni, teolog învăţat şi scriitor talentat şi neobosit. El afirmă că „a scris scurte tratate (cărţi) sub formă de dialoguri, în stilul vechii elocinţe", ceea ce dovedeşte vasta sa cultură în retorica şi filosofia antică, greacă şi latină. Apoi, fericitul Ieronim încheie cu aceste cuvinte despre Teotim: „Aud că scrie şi alte lucrări".

Unele fragmente din scrierile Sfântului Teotim se păstrează în lucrarea Sfântului Ioan Damaschin (t 749), „Paralele sfinte", din care reiese „că a scris omilii la unele texte evanghelice".

Istoricul Sozomen scrie despre el că era „scit" (daco-roman) de neam, că „traiul îi era modest" şi că era taumaturg (vindecător de boli).

Iar Socrate, alt istoric paleocreştin, spune că fericitul episcop Teotim I „era cunoscut de toţi - împăraţi, episcopi, călugări, credincioşi şi «barbari» - pentru evlavia şi corectitudinea vieţii sale".

Prin scrierile sale patristice, Sfântul Teotim I este considerat „creatorul Filocaliei româneşti". În gândirea sa a fost, desigur, influenţat de Sfântul Ioan Gură de Aur şi de părinţii capadocieni. Teotim I vorbeşte foarte frumos despre liniştea minţii şi a inimii.

Sub păstoria lui Teotim I, mănăstirile şi sihăstriile din Dobrogea secolului IV, renumite prin asceză şi isihie (linişte), au trăit o epocă de aur, devenind în secolele V-VI cunoscute în întreg imperiul prin vestiţii „călugări sciţi", răspândiţi, atât la nord de Dunăre până în Carpaţi, cât şi la sud până la Ierusalim, Constantinopol, Roma şi Africa. Bazilicile înălţate de el, ale căror ruine şi astăzi se văd, erau mari şi frumos ornamentate cu mozaicuri, ceea ce dovedeşte numărul impresionant de credincioşi, precum şi frumuseţea cultului şi arhitecturii secolelor IV-V.

Ca misionar, Sfântul Teotim I era tot atât de râvnitor pentru Hristos ca şi înaintaşii săi. El avea mult de suferit din partea „barbarilor" migratori, pe care reuşea să-i îmblânzească cu greu prin daruri, prin rugăciuni şi prin sfinţenia vieţii sale. Din această pricină, păgânii îl numeau „zeul romanilor".

Sfântul Teotim „Scitul" era bine cunoscut împăratului Arcadie şi mai ales Sfântului Ioan Gură de Aur, căruia îi era prieten devotat. În anul 399, marele patriarh i-a trimis fericitului Teotim călugări misionari „pentru nomazii sciţi de la Istm", adică pentru huni. În anul 400, Sfântul Teotim I ia parte la un sinod local în Constantinopol, convocat de Sfântul Ioan Gură de Aur, împotriva învăţăturii eretice a episcopului Antonin al Efesului. În anul 403, episcopul Teotim I este din nou în Constantinopol şi ia apărarea marelui patriarh şi dascăl a toată lumea, împotriva acuzaţiilor aduse de Sfântul Epifanie al Ciprului, dovedind prin aceasta adânca legătură duhovnicească dintre episcopul străromân Teotim I şi Sfântul Ioan Gură de Aur.

Pe la sfârşitul primului deceniu al secolului V, fericitul episcop Teotim I s-a strămutat cu pace din viaţa aceasta, la cereştile lăcaşuri.

Pentru viaţa sa curată, pentru opera sa misionară şi pentru credinţa sa dreaptă cu care a mărturisit pe Hristos, Biserica Ortodoxă l-a trecut în rândul sfinţilor şi se face pomenirea lui la 20 aprilie.

În „Acta Sanctorum" se spun următoarele despre Sfântul Teotim I: „La Tomis, în Scythia, se face pomenirea Sfântului Teotim (Theotimas) episcopul, pe care l-au cinstit chiar barbarii necredincioşi, pentru sfinţenia şi minunile lui".

Grăieşte Sozomen că o atât de înaltă idee le dăduse barbarilor şi păgânilor despre virtutea sa, încât devenise obişnuinţă între ei de a-l numi „dumnezeul romanilor", făcând de temut Evanghelia lui Hristos şi pe împlinitorii ei, căci mulţi dintre creştini, căzând în mâinile barbarilor, se izbăveau îndată aducând rugăciune către Mântuitorul şi pomenind numele cuviosului Teotim.

***

Iată că într-o zi, călătorind el aproape de latura în care se aşezaseră barbarii, cei care erau împreună cu dânsul văzură o ceată mare de păgâni venind în fuga cailor spre Tomis, şi se speriară tare, plângând amarnic pentru vieţile lor, căci au crezut că sunt pierduţi. Dar Sfântul Teotim, cunoscând marea milă a lui Dumnezeu pentru zidirea Sa, se pogorî de pe cal şi se aşează la rugăciune întinzând mâinile către cer, rugându-se pentru el şi cei dimpreună cu dânsul. Şi, o, marea milostivire şi îndurare a lui Dumnezeu ! Căci nu numai pe el, ci şi pe toţi cei împreună cu dânsul îi făcu nevăzuţi ochilor păgâneşti, căci barbarii trecură printre dânşii fără să-i vadă.

&&&

În zilele acelea erau dese năvălirile străinilor de Hristos; însă acest fericit şi mare întru sfinţi, la mulţi le domolise iuţimea şi setea de sânge şi de prădăciuni prin blândeţea chipului său şi desăvârşita bunătate a sa, căci şi prin cuvinte dulci şi prin daruri le înmuiase inimile cele împietrite de răutate, şi prin dulceaţa graiului şi a cuvintelor; încă şi prin cinstea ce le-o arăta stând cu ei la masă potolise setea de fărădelegi a acestora. Pentru aceea se dusese vestea între barbari despre nemăsuratele sale virtuţi, şi mulţi veneau la el să-l vadă cu ochii lor.

***

Iată că într-o zi, unul din ei, închipuindu-şi că Sfântul avea multe averi şi dorind a se îmbogăţi, el şi neamul său, cu cele materialnice, căută a-l face prizonier. Şi pentru aceasta se apropie şi, sprijinindu-se în scutul său după cum îi era obiceiul când vorbea cu duşmanii lui, ridică braţul spre a-i arunca fericitului o frânghie peste gât şi a-l târî spre sine. Însă braţul înţepeni prin minune şi rămase nemişcat până ce tovarăşii lui se dezmeticiră şi alergară smeriţi şi cu lacrimi în ochi să mijlocească pentru dânsul. Iar cuviosul Teotim, cerându-le îndreptare şi credinţă în Hristos, ceea ce ei făgăduiră, rugă pe Dumnezeu pentru iertarea barbarului, şi îndată îşi dobândi cererea, apoi îi slobozi.

&&&

Multe alte minuni şi semne a făcut acest dumnezeiesc părinte Teotim în pământul Sciţiei, în vremea vieţii sale, aducând binecuvântarea lui Dumnezeu peste neamul său.

b. Fapte şi cuvinte de învăţătură

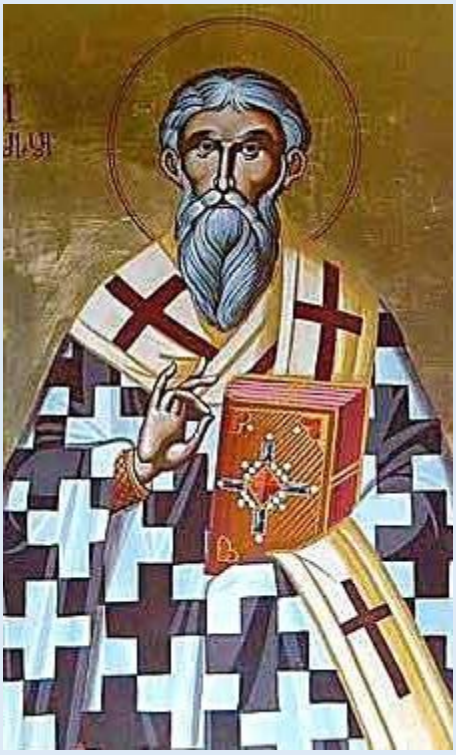

1. Faptele trupului pot fi curmate de multe piedici, dar cel ce păcătuieşte cu gândul, prin însăşi iuţeala gândului, făptuieşte păcatul desăvârşit.
2. Lucru cu greutate nu este să suferi mult, ci să suferi pe nedrept.
3. A-ţi aminti de Dumnezeu înseamnă a-ţi aminti de viaţă, iar a-L uita înseamnă a muri.
4. Nu este fericire mai mare pentru un creştin decât cunoaşterea lui Dumnezeu.
5. În mintea tulburată şi plină de griji nu se află nici un gând frumos şi nu se revarsă peste ea harul lui Dumnezeu. A ajunge la desăvârşirea sufletului înseamnă a-l elibera de griji, căci datorită grijilor se nimiceşte. De aceea se spune despre sufletul desăvârşit că este, într-adevăr, ca un crin în mijlocul spinilor. Căci crinul din Evanghelie înseamnă sufletul lipsit de griji, care nici nu se osteneşte, nici nu toarce, şi totuşi s-a îmbrăcat mai frumos decât slava lui Solomon. (Matei 6, 28-29)
6. Despre cei ce poartă grijă numai de cele trupeşti, Scriptura spune: Toată viaţa celui nelegiuit este plină de griji (Iov 25, 20). Este, într-adevăr, lucru necuvios să porţi grijă toată viaţa de cele trupeşti şi să nu te îngrijeşti deloc de cele viitoare. De

aceea zice Ieremia în „Plângerile" sale că cei ce au fost crescuţi în purpură stau trântiţi în gunoaie (Plângerea lui Ieremia 4, 5).

7. Când stăruim cu adevărat în gânduri strălucitoare şi înflăcărate, atunci suntem îmbrăcaţi în purpură; dar când suntem atraşi de cele trecătoare, atunci ne acoperim de gunoaie.

8. Cel ce merge pe patru picioare este cu totul necurat. Iar pe patru picioare merge cel ce se încrede în cele pieritoare şi, din grija faţă de ele, nu ia aminte pe de-a-ntregul către partea conducătoare, sufletul. După cum cei legaţi cu lanţuri merg cu greutate, tot aşa cei legaţi de această viaţă nu reuşesc să ducă până la capăt calea virtuţii.

Sursa: Patericul românesc

Sfântul Teotim, episcopul Tomisului - Sfinte moaște din epoca primară a creștinismului dobrogean

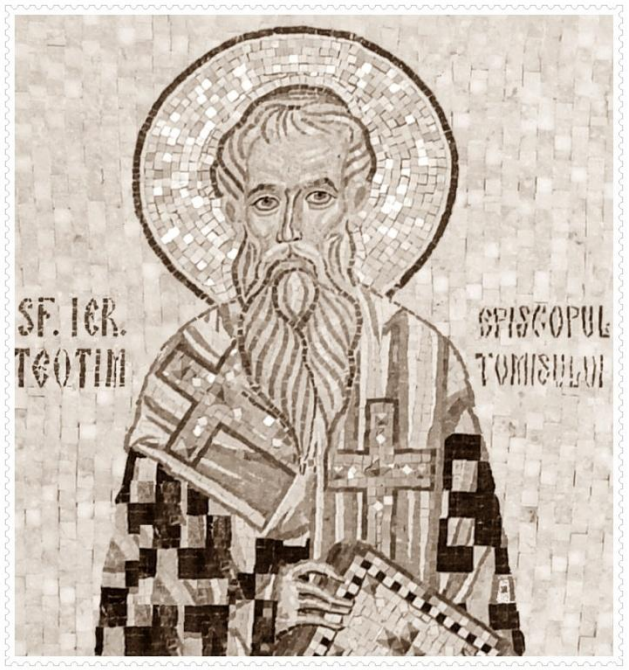

Provincia dintre Dunăre și Marea Neagră, numită multă vreme Sciția Mică, iar mai târziu Dobrogea, a avut un mare rol istoric și religios încă din timpul Greciei antice și a marelui imperiu roman.

Cu mult înainte de Hristos, aici, la Gurile Dunării, erau exilați numeroși oameni, printre care a fost și poetul roman Ovidiu.

În primele trei secole după Hristos, Sciția Mică era locul cel mai potrivit pentru surghiunirea și persecutarea creștinilor care nu voiau să se închine la idoli. Cei mai mulți dintre creștini mureau aici în surghiun, făcându-se martiri pentru dragostea lui Hristos, iar alții fugeau în taină din mâinile păgânilor.

Însa cei mai mulți dintre ei erau condamnați de romani la grele chinuri, fie prin tăierea capului, fie prin înfometare și alte munci. Astfel, Sciția Mică (Dobrogea) a fost țara martirilor din primele trei secole după Hristos.

Aici au pătimit și au murit pentru dragostea lui Dumnezeu multe mii de martiri, începând din anii 70-71, când și Sfântul apostol Andrei a semănat cuvântul Sfintei Evanghelii în țara noastră. Din anul 305 până în anul 323, domnind în răsărit păgânul împărat Liciniu, la Gurile Dunării au fost martirizați cei mai mulți creștini.

Apoi, după Edictul de la Milan din anul 313 și după mutarea capitalei imperiului roman de la Roma la Constantinopol, persecuția împotriva creștinilor încetând, fiecare din cei surghiuniți în Sciția Mică se reîntorceau în patria lor.

Sfântul ierarh Teotim I Scitul a fost episcop al Tomisului la sfârșitul secolului IV și începutul secolului V. Se numea Scitul întrucât era de origine daco-roman. A fost un episcop vestit, pentru care i se spunea și filosoful, fiind cinstit de toți ierarhii din vremea sa, printre care și de Sfântul Ierarh Ioan Gură de Aur, cu care era foarte apropiat.

În viața sa a făcut și numeroase minuni. Apoi, ajungând la adânci bătrâneți, și-a dat sufletul în mâinile lui Hristos, iar sfintele sale moaște au fost cinstite multă vreme, atât la Tomis și în Dobrogea, cât și în Capadocia, Constantinopol și în întreg imperiul roman de răsărit.

Sursa: Sfinte Moaște în România

Din minunile Sfântului ierarh Teotim I, episcop al Tomisului

Sfântul Teotim „Scitul” era bine cunoscut împăratului Arcadie şi mai ales Sfântului Ioan Gură de Aur, căruia îi era prieten devotat. În anul 399, marele patriarh i-a trimis fericitului Teotim călugări misionari „pentru nomazii sciţi de la Istru”, adică pentru huni.

În anul 400, Sfântul Teotim I ia parte la un sinod local în Constantinopol, convocat de Sfântul Ioan Gură de Aur, împotriva învăţăturii eretice a episcopului Antonin al Efesului.

În anul 403, episcopul Teotim I este din nou în Constantinopol şi ia apărarea marelui patriarh şi dascăl a toată lumea, împotriva acuzaţiilor aduse de Sfântul Epifanie al Ciprului, dovedind prin aceasta adânca legătură duhovnicească dintre episcopul străromân Teotim I şi Sfântul Ioan Gură de Aur.

Pe la sfârşitul primului deceniu al secolului V, fericitul episcop Teotim I s-a strămutat cu pace din viaţa aceasta, la cereştile lăcaşuri. Pentru viaţa sa curată, pentru opera sa misionară şi pentru credinţa sa dreaptă cu care a mărturisit pe Hristos, Biserica Ortodoxă l-a trecut în rândul sfinţilor şi se face pomenirea lui la 20 aprilie.

În „Acta Sanctorum” se spun următoarele despre Sfântul Teotim I: „La Tomis, în Scythia, se face pomenirea Sfântului Teotim (Theotimas) episcopul, pe care l-au cinstit chiar barbarii necredincioşi, pentru sfinţenia şi minunile lui”.

Grăieşte Sozomen că o atât de înaltă idee le dăduse barbarilor şi păgânilor despre virtutea sa, încât devenise obişnuinţă între ei de a-l numi „dumnezeul romanilor”, făcând de temut Evanghelia lui Hristos şi pe împlinitorii ei, căci mulţi dintre creştini, căzând în mâinile barbarilor, se izbăveau îndată aducând rugăciune către Mântuitorul şi pomenind numele cuviosului Teotim.

***

Iată că într-o zi, călătorind el aproape de latura în care se aşezaseră barbarii, cei care erau împreună cu dânsul văzură o ceată mare de păgâni venind în fuga cailor spre Tomis, şi se speriară tare, plângând amarnic pentru vieţile lor, căci au crezut că sunt pierduţi.

Dar Sfântul Teotim, cunoscând marea milă a lui Dumnezeu pentru zidirea Sa, se pogorî de pe cal şi se aşeză la rugăciune întinzând mâinile către cer, rugându-se pentru el şi cei dimpreună cu dânsul. Şi, o, marea milostivire şi îndurare a lui Dumnezeu! Căci nu numai pe el, ci şi pe toţi cei împreună cu dânsul îi făcu nevăzuţi ochilor păgâneşti, căci barbarii trecură printre dânşii fără să-i vadă.

***

În zilele acelea erau dese năvălirile străinilor de Hristos; însă acest fericit şi mare întru sfinţi la mulţi le domolise iuţimea şi setea de sânge şi de prădăciuni prin blândeţea chipului său şi desăvârşita bunătate a sa, căci şi prin cuvinte dulci şi prin daruri le înmuiase inimile cele împietrite de răutate, şi prin dulceaţa graiului şi a cuvintelor; încă şi prin cinstea ce le-o arăta stând cu ei la masă potolise setea de fărădelegi a acestora. Pentru aceea se dusese vestea între barbari despre nemăsuratele sale virtuţi, şi mulţi veneau la el să-l vadă cu ochii lor.

***

Iată că într-o zi, unul din ei, închipuindu-şi că sfântul avea multe averi şi dorind a se îmbogăţi, el şi neamul său, cu cele materialnice, căută a-l face prizonier. Şi pentru aceasta se apropie şi, sprijinindu-se în scutul său după cum îi era obiceiul când vorbea cu duşmanii lui, ridică braţul spre a-i arunca fericitului o frânghie peste gât şi a-l târî spre sine. Însă braţul înţepeni prin minune şi rămase nemişcat până ce tovarăşii lui se dezmeticiră şi alergară smeriţi şi cu lacrimi în ochi să mijlocească pentru dânsul.

Iar cuviosul Teotim, cerându-le îndreptare şi credinţă în Hristos, ceea ce ei făgăduiră, rugă pe Dumnezeu pentru iertarea barbarului, şi îndată îşi dobândi cererea, apoi îi slobozi.

&&&

Multe alte minuni şi semne a făcut acest dumnezeiesc părinte Teotim în pământul Sciţiei, în vremea vieţii sale, aducând binecuvântarea lui Dumnezeu peste neamul său.

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 31-32)

Alexandru Briciu - Sfântul Teotim „scitul“, o „epocă de aur“ a Eparhiei de la Mare

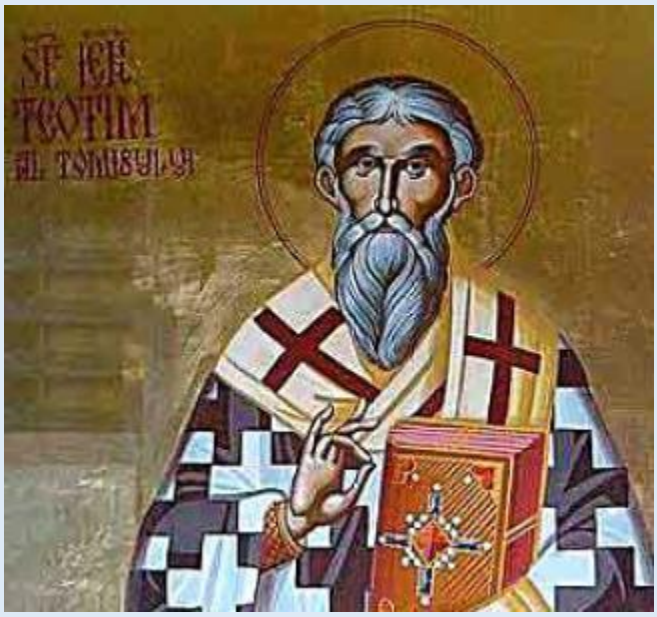

La 20 aprilie calendarul ortodox pomeneşte pe Sfântul Teotim, episcopul Tomisului, numit şi Teotim I, „scitul“ sau „filosoful“. Acest sfânt daco-roman, originar din Dacia Pontică, a trăit în a doua jumătate a secolului al IV-lea şi la începutul celui următor, urcând pe scaunul arhieresc tomitan în jurul anilor 380-395. Detalii despre viaţa sa ne-au rămas din scrierile unor importanţi autori ce au vieţuit în perioada sa: Fericitul Ieronim, istoricul bisericesc Sozomen, Sfântul Ioan Gură de Aur, învăţătura sa regăsindu-se, peste veacuri, chiar în scrierile Sfântului Ioan Damaschin († 749). Dobrogea acelor vremuri propune spre veşnică şi fericită pomenire trei nume de sfinţi contemporani şi prieteni: Sfântul Ioan Casian Romanul, Sfântul Gherman din Dobrogea şi Sfântul ierarh Teotim.

La sfârşitul secolului al IV-lea, după mutarea la Domnul a episcopului Gherontie, Teotim era ales să-i urmeze în misiunea arhierească a istoricei eparhii.

În anul 392, în lucrarea „Despre bărbaţi iluştri“, Fericitul Ieronim amintea pentru prima dată despre episcopul Teotim al Tomisului, numindu-l păstor strălucit, cu mare dragoste de Dumnezeu şi de oameni, teolog învăţat, scriitor talentat şi neobosit. Despre el afirma că a scris scurte tratate sub formă de dialoguri, în stilul vechii elocinţe, vădind o cultură bogată în retorică şi filosofie antică, greacă şi latină. În încheiere, Fericitul Ieronim avea să noteze despre Teotim că scrie şi alte lucrări, care, din nefericire, nu s-au păstrat: „Teotim, episcop în Sciţia, la Tomis, a

scris în forma dialogului, în stilul elocvenţei antice, lucrări de mică întindere. Aud că scrie şi alte opere“.

Urmat de creştini, temut de barbari

Istoricul Sozomen, cel care îl numea „scitul“, ne-a lăsat o descriere a vieţii bisericeşti dobrogene în perioada marilor migraţii, dar şi un portret al ierarhului: „În această zi, 20 aprilie, se face pomenirea lui Teotim scitul, care conducea Biserica din Tomis şi restul Sciţiei, bărbat cultivat în filocalie, pe care barbarii huni, care locuiau lângă Dunăre, copleşindu-l cu laude şi admiraţie pentru virtutea lui, îl numeau dumnezeul romanilor. Într-adevăr, ei au fost puşi la încercare cu fapte dumnezeieşti din partea lui. Se spune că, pe când călătorea el în ţara de aici a barbarilor, aceştia i-au ieşit în întâmpinare pe acelaşi drum. Cei din jurul său plângându-se că vor pieri îndată, el a coborât de pe cal şi a început să se roage. Iar barbarii nu l-au zărit nici pe el, nici pe însoţitorii săi şi nici caii de pe care descălecaseră, ci au trecut pe alături. Deoarece aceştia năvăleau adeseori şi făceau stricăciuni sciţilor, fiind sălbatici prin firea lor, el i-a adus la blândeţe, ospătându-i şi făcându-le daruri. Din această cauză, un bărbat barbar, bănuind că el este bogat, a încercat să-l facă rob şi, pregătindu-i o funie cu laţ, sprijinindu-se pe scut, cum obişnuia în lupta cu duşmanii, a ridicat mâna dreaptă, voind să arunce laţul spre a-l trage la sine şi către cei de un neam cu el. Dar, odată cu această încercare, braţul ridicat i-a rămas nemişcat în aer, iar barbarul nu a fost eliberat de legăturile cele nevăzute până ce n-au intervenit ceilalţi barbari, iar Teotim s-a rugat lui Dumnezeu pentru el. Se spune că el şi-a păstrat părul lung, după obiceiul pe care-l avea, când a început să se ocupe cu filosofia. A avut un trai modest, iar timpul cinei nu şi l-a stabilit la aceeaşi oră, ci când îi era foame sau sete. Cred că era faptă de filosof să nu cedeze trebuinţelor firii, după bunul plac, ci după nevoie“.

Un alt istoric bisericesc, Socrate al Constantinopolului, spunea despre Sfântul Teotim că „era cunoscut de toţi - împăraţi, episcopi, călugări, credincioşi şi «barbari» - pentru evlavia şi corectitudinea vieţii sale“.

Prietenia episcopului Teotim cu Sfântul Ioan Gură de Aur

Despre episcopul de Tomis auzise chiar împăratul bizantin Arcadie, datorită prieteniei legate cu Sfântul Ioan Gură de Aur. Din scaunul arhieresc al Constantinopolului, marele ierarh îi trimitea lui Teotim călugări misionari „pentru nomazii sciţi de la Istru“, probabil la cererea acestuia. Activitatea acestora în ţinuturile Dobrogei avea să dea roade, mărturie stând o scriere a Fericitului Ieronim că „hunii învaţă Psaltirea, iar frigurile Sciţiei se încălzesc la căldura credinţei“.

Un an mai târziu, în anul 400, Sfântul Teotim lua parte la un sinod local din Constantinopol, convocat de Sfântul Ioan Gură de Aur împotriva învăţăturii eretice a episcopului Antonin al Efesului. Aprecierea de care se bucura ierarhul tomitan în rândul celorlalţi episcopi reiese şi din faptul că, în lista celor care semnau documentele sinodului, Teotim era menţionat pe primul loc.

O voce autoritară în sinoadele Imperiului Bizantin

În anul 403, Sfântul Teotim era din nou prezent în capitala Imperiului Bizantin, de data aceasta pentru a-i fi alături Sfântului Ioan Gură de Aur în disputa origenistă. La începutul secolului al V-lea a avut loc o dispută între teologi cu privire la ortodoxia operei scriitorului bisericesc Origen din Alexandria Egiptului, martirizat în anul 254. Faţă de ierarhii radicali ce doreau condamnarea lui Origen ca eretic pentru anumite pasaje din operele sale, Sfântul Teotim şi Sfântul Ioan Gură de Aur manifestau oarecare rezerve în condamnarea operelor scriitorului alexandrin, apreciind ceea ce era pozitiv în scrierile sale. În sinodul ce a avut loc în localitatea Stejar, lângă Calcedon, episcopul de Tomis s-a numărat printre apărătorii Sfântului Ioan Gură de Aur, înfruntând cu argumente tabăra celor ce doreau condamnarea lui Origen şi alungarea arhiepiscopului. Printre aceştia se număra şi Sfântul Epifanie de Salamina, atras în acea dispută de contestatarii arhiepiscopului de Constantinopol. Lui avea să-i răspundă ferm Teotim că nu acceptă „să necinstească pe acela care a adormit demult, atât de frumos - adică în credinţă şi ca martir - şi nu îndrăznesc ceva nelegiuit, osândind lucruri pe care cei dinaintea noastră nu le-au înlăturat“.

Luarea cuvântului într-o problemă atât de delicată şi autoritatea cu care se adresa sinodului dovedeşte încă o dată prestigiul de care se bucura ierarhul dobrogean în rândul celorlalţi episcopi.

Istoricul paleocreştin Socrate reproduce întocmai cuvintele sale cu privire la opera lui Origen, încheind relatarea despre Teotim prin cuvintele: „Acesta este bărbatul foarte strălucit prin cucernicia şi sfinţenia vieţii sale“.

Sub păstoria sa, viaţa bisericească dobrogeană a cunoscut o perioadă de vădit progres. Călugării sciţi crescuţi în vetrele de la Dunărea de Jos aveau să treacă dincolo de Carpaţi, ajungând chiar la Ierusalim, Constantinopol, Roma şi ţinuturile africane. Bazilici ale căror ruine dăinuiesc până în zilele noastre impresionează prin dimensiuni, forme şi ornamente, dovedind o comunitate creştină bogată atât prin numărul credincioşilor, cât şi prin condiţiile materiale.

Către sfârşitul primului deceniu al secolului al V-lea, fericitul episcop Teotim s-a mutat la Domnul. Pentru viaţa sa curată, pentru bogata activitate misionară şi pentru dreapta credinţă în mărturisirea lui Hristos Domnul, Biserica Ortodoxă l-a trecut în rândul sfinţilor, făcându-i-se pomenirea la 20 aprilie, probabil data când a trecut la cele veşnice.

În „Acta sanctorum“, enciclopedia sfinţilor creştini, se aminteşte de Sfântul Teotim: „La Tomis, în Sciţia, se face pomenirea Sfântului Teotim episcopul, pe care l-au cinstit chiar barbarii necredincioşi, pentru sfinţenia şi minunile lui“.

Povăţuiri ale Sfântului Teotim

În cadrul celui de-al IV-lea Sinod Ecumenic de la Calcedon, din anul 451, arhimandritul Carasos din Constantinopol invoca numele lui Teotim ca fiind o autoritate de prim rang în apărarea şi păstrarea credinţei Sfinţilor Părinţi de la Niceea: „Când Sfântul Teotim m-a botezat la Tomis, el mi-a poruncit să nu am alte simboluri de credinţă“ (în afara de cel de la Niceea).

Peste veacuri, Sfântul Ioan Damaschin avea să reproducă, în lucrarea „Sfintele paralele“, câteva povăţuiri morale date de Sfântul Teotim în unele omilii la textele evanghelice: „Cel ce păcătuieşte cu gândul, prin însăşi iuţeala gândului, săvârşeşte păcatul complet, pe când faptele trupului pot fi întrerupte de multe piedici“; „Lucrul grav nu este să suferi aspru, ci să suferi pe drept“; „A-ţi aminti cu adevărat de Dumnezeu înseamnă a-ţi aminti de viaţă, iar a-L uita înseamnă a muri“.

Alexandru Briciu / Viețile Sfinților / în Ziarul Lumina - Miercuri, 06 mai 2009

IPS Teodosie, elogiu Sfântului Teotim, un ascet erudit și blând. Păgânii îl numeau zeu

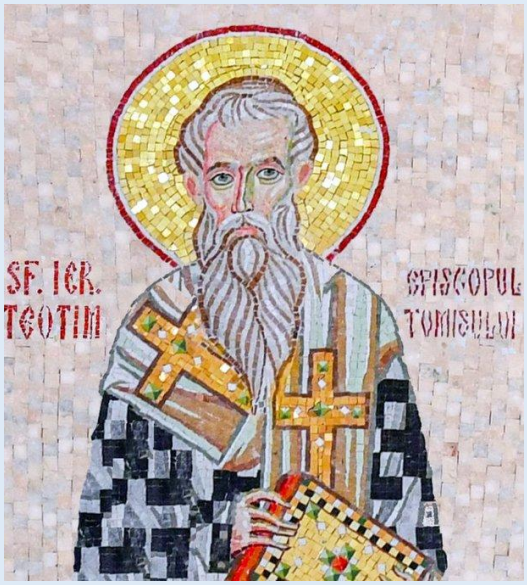

Publicat de Sorin Ioniţe
20.04.2020

În predica adresată credincioșilor prin intermediul rețelelor de socializare, luni, la finalul Sfintei Liturghii, arhiepiscopul Teodosie l-a elogiat pe Sfântul Teotim, episcopul Tomisului, serbat în data de 20 aprilie.

IPS Teodosie l-a amintit pe sfânt drept „un om al locurilor acestora”, primul dascăl al Sfinților Ioan Casian și Gherman, iubitor de Dumnezeu, de scrieri ascetice, de învățături înalte.

„El este un părinte al Filocaliei, așa cum mărturisesea Fericitul Ieronim care a fost contemporan cu Sfântul Teotim”, a subliniat arhiepiscopul Tomisului și a precizat că Sfântul Teotim a dus o viață ascetică și a înființat mai multe mănăstiri în Dobrogea secolulului al patrulea.

„În timpul său erau aici mulți barbari, păgâni foarte agresivi, dar Sfântul Teotim, cum ne spune scriitorul Sozomen, îi îmblânzea pe toți cu înțelepciunea sa, fiind un om milostiv le făcea și daruri. Văzându-l atât de curat și atât de blând, nu l-au mai atacat. Îl numeau păgânii ‹Zeul romanilor› pentru că aici se vorbea pe atunci limba latină”.

Părintele Arhiepiscop a menționat că scrierile Sfântului Teotim, episcopul Tomisului, au fost citate de scriitori bisericești precum Sfântul Ioan Damaschin.

„Era numit și filosof pentru înțelepciunea sa. Sfântul Ioan Damaschin aduce în ‹Paralelele› câteva scrieri ale Sfântului Teotim al Tomisului și arată ce părinte erudit, ce părinte iscusit, ce părinte rugător era”.

Arhiepiscopul Tomisului a amintit că Sfântul Teotim a participat la un sinod în anul 400 alături de Sfântul Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului.

„Iată ofrandă bună și frumoasă a neamului nostru! A fost cu adevărat un om cu viață sfântă care ne dă și nouă pildă de viețuire. Să fim bucuroși că avem un astfel de rugător”, a subliniat ierarhul amintind că în semn de cinstire Mănăstirea constănțeană de la Murfatlar poartă numele Sfântului ierarh Teotim, episcopul Tomisului.

Mănăstirea „Sfântul Teotim” - Murfatlar. ©Arhivă Basilica.ro

La predică, ierarhul a vorbit și despre situația actuală în care prezența credincioșilor la slujbe în biserici este interzisă și a spus că „dacă ei sunt despărțiți de biserică, sunt despărțiți de Dumnezeu”.

„Una este să privești de departe, bine că priviți de departe, și alta este să veniți aproape. Că dumneavoastră nu sunteți pustnici ca să stați în pustie numai în rugăciune”, a transmis ierarhul.

„Aceia s-au despărțit să fie cu Dumnezeu tot timpul”, a explicat IPS Teodosie, „dar dumneavoastră aveți și grijile acestea lumești. De aceea, Biserica a întemeiat canoane și legi bisericești prin care creștinii sunt legați de Biserică, de Maica lor”.

Sursă Foto: Radio Dobrogea

Orthodoxwiki - Sfântul ierarh Teotim I Scitul, episcop al Tomisului

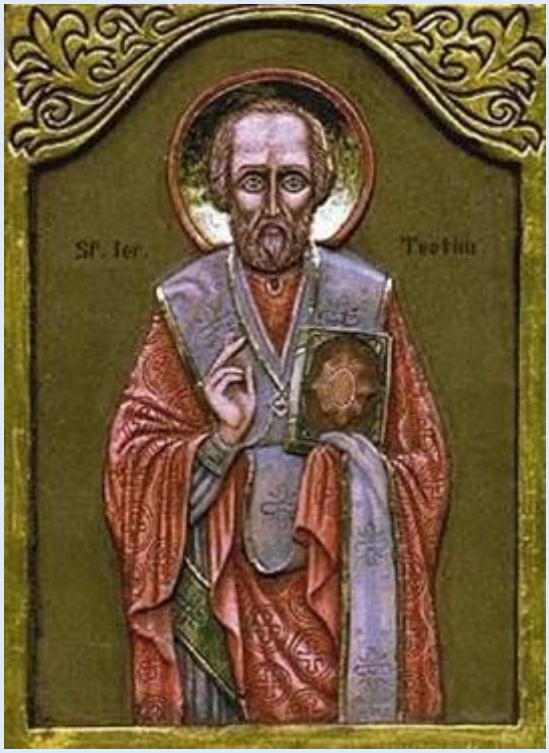

Sfântul ierarh Teotim I Scitul a fost episcop al Tomisului la sfârșitul secolului al IV-lea. Pomenirea lui se face în Biserica Ortodoxă la data de 20 aprilie.

Viața

Teotim I Scitul era de neam daco-roman, născându-se în Dacia Pontică, undeva în a doua jumătate a secolului al IV-lea, fiind contemporan cu Sfinții Ioan Casian și Gherman din Dobrogea, format în tinerețe în aceeași mănăstire din „hotarele Casienilor și ale Peșterilor”.

Acest episcop urcă pe scaunul Eparhiei Tomisului pe la anii 385-390, după mutarea din viață a episcopului Gherontie al Tomisului.

Ca episcop al Tomisului este amintit pentru prima dată în anul 392, de Fericitul Ieronim, în celebra sa lucrare „De viris illustribus”, despre care spune că era păstor strălucit, cu mare dragoste de Dumnezeu și de oameni, teolog învățat și scriitor talentat și neobosit. El afirmă că „a scris scurte tratate sub formă de dialoguri, în stilul vechii elocințe”, ceea ce dovedește vasta sa cultură în retorica și filosofia antică, greacă și latină. Apoi, fericitul Ieronim încheie cu aceste cuvinte despre episcopul Teotim: „Aud că scrie și alte lucrări”.

Sozomen, istoricul bisericesc, spune despre Teotim I că era de neam scit, adică locuitor al Dobrogei, și că acesta purta părul lung, semn că el se ocupa cu „filosofia monastică” (deci cu viața monahală). Viața lui era modestă și cumpătată, iar virtuțile și înțelepciunea sa l-au făcut cunoscut chiar și în rândul barbarilor huni din regiunea Dunării, care îl socoteau pe Teotim Scitul „zeul romanilor”. Acesta a încercat să-i câștige pentru credința creștină, arătându-se ospitalier și făcându-le daruri. Barbarii au crezut însă că Teotim era bogat ți de acea au plănuit ca să-l ia prizonier. În această împrejurare se va arăta darul facerii de minuni al Sfântului, căci brațul celui ce a voit să arunce asupra Sfântului lațul pregătit, a rămas înțepenit în aer, fiind nevoie de rugăciunea Sfântului pentru a-l elibera pe barbar de înțepenire.

Un alt scriitor creștin, Socrate Scolasticul, spunea despre Sfântul Teotim că „era cunoscut de toți - împărați, episcopi, călugări, credincioși și barbari - pentru evlavia și corectitudinea vieții sale”. Prin scrierile sale patristice, Sfântul Teotim I este considerat „creatorul Filocaliei românești”. În gândirea sa a fost, desigur, influențat de Sfântul Ioan Gură de Aur și de părinții capadocieni. Teotim I vorbește foarte frumos despre liniștea minții și a inimii.

Sub păstoria lui Teotim I, mănăstirile și sihăstriile din Dobrogea secolului IV, renumite prin asceză și isihie, au trăit o epocă de aur, devenind în secolele V-VI cunoscute în întreg imperiul prin vestiții „călugări sciți”, răspândiți, atât la nord de Dunăre până în Carpați, cât și la sud până la Ierusalim, Constantinopol, Roma și Africa. Bazilicile înălțate de el, ale căror ruine și astăzi se văd, erau mari și frumos ornamentate cu mozaicuri, ceea ce dovedește numărul impresionant de credincioși, precum și frumusețea cultului și arhitecturii secolelor IV-V.

Sfântul Teotim Scitul era bine cunoscut împăratului Arcadie și mai ales Sfântului Ioan Gură de Aur, căruia îi era prieten devotat. În anul 399, marele patriarh i-a trimis fericitului Teotim călugări misionari „pentru nomazii sciți de la Istm”, adică pentru huni.

În anul 400, Sfântul Teotim I ia parte la un sinod local în Constantinopol, convocat de Sfântul Ioan Gură de Aur, împotriva învățăturii eretice a episcopului Antonin al Efesului. În anul 403, episcopul Teotim I este din nou în Constantinopol și ia apărarea marelui patriarh și dascăl a toată lumea, împotriva acuzațiilor aduse de Sfântul Epifanie al Ciprului, dovedind prin aceasta adânca legătură duhovnicească dintre episcopul străromân Teotim I și Sfântul Ioan Gură de Aur.

Despre activitatea literară a Sfântului ierarh Teotim nu cunoaștem prea multe date. Istoricii timpului spun doar că el a publicat în formă de dialog și fraze scurte și că a scris unele omilii la textele evanghelice. Din aceste precizări ne putem da seama însă că gândirea Sfântului Teotim era în consens cu gândirea marilor Părinți ai Bisericii veacului al IV-lea, supranumit „secolul de aur al literaturii creștine”.

Pe la sfârșitul primului deceniu al secolului al V-lea, fericitul episcop Teotim I s-a strămutat cu pace din viața aceasta, la cerești lăcașuri.

Pentru viața sa curată, pentru opera sa misionară și pentru credința sa dreaptă cu care a mărturisit pe Iisus Hristos, Biserica Ortodoxă l-a trecut în rândul sfinților și se face pomenirea lui la 20 aprilie.

Sfântul Teotim, episcopul Tomisului - Video predici

Arhim. Dumitru Cobzaru - Predică despre Sfântul Teotim, episcopul Tomisului:
http://dumitrucobzaru.blogspot.ro/2018/04/sfantul-ierarh-teotim-episcopul.html

Cuvânt pentru suflet: Invitat: Protos. asist. dr. Maxim Vlad, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Constanța; Realizator: Pr. dr. Daniil Iacșa
https://www.trinitas.tv/sfantul-ierarh-teotim-al-tomisului/

Slujba Sfântului ierarh Teotim, episcopul Tomisului

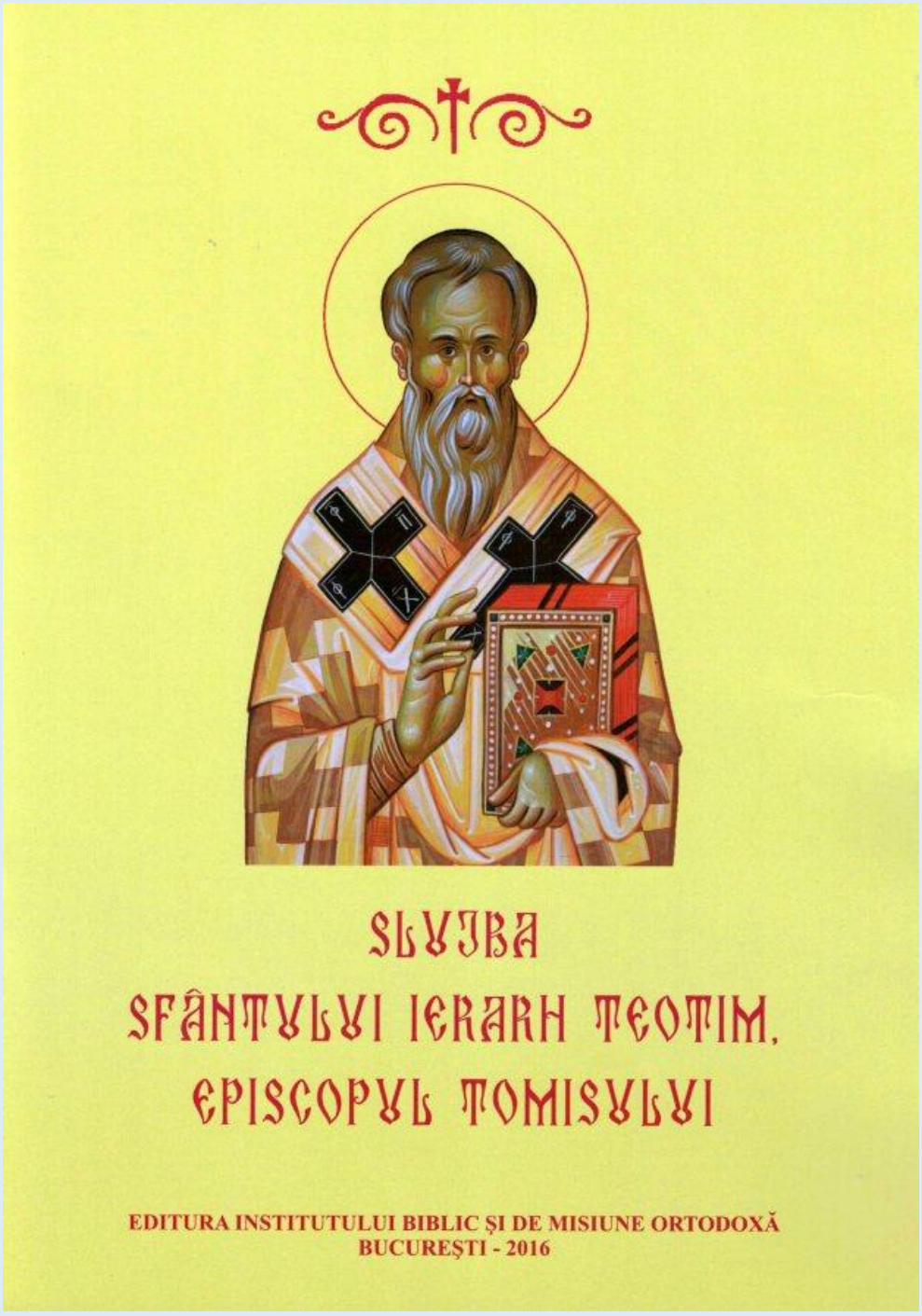

La Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă a apărut recent Slujba Sfântului ierarh Teotim, episcopul Tomisului, sărbătorit la 20 aprilie. Volumul cuprinde slujbele Vecerniei, Utreniei și a Sfintei Liturghii.

Sfântul Teotim s-a născut pe la jumătatea veacului al IV-lea în Dobrogea şi a vieţuit de tânăr în nevoinţă, rugăciune şi cercetarea Sfintelor Scripturi, dobândind şi o aleasă cultură clasică grecească în şcolile vremii. A urmat de tânăr calea vieţii monahale, probabil într-una dintre sihăstriile Casimcei dobrogene. Pentru sfinţenia şi înţelepciunea sa a fost ales episcop al Tomisului, după trecerea la cele veşnice a fericitului episcop Gherontie, care luase parte la Sinodul al II-lea Ecumenic.

Ierarhul Teotim a legat o strânsă prietenie cu Sfântul Ioan Gură de Aur, pe care, împreună cu Sfinţii dobrogeni Ioan Casian şi Gherman, l-a apărat în împrejurări grele. De asemenea, Sfântul Teotim era cunoscut pentru adânca sa cunoaştere teologică, fiind un bun apărător al credinţei ortodoxe.

COLECȚIA ACATISTE ȘI VIEȚI DE SFINȚI

123

Viața și Acatistul Sfântului Ierarh TEOTIM Episcopul Tomisului

Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

„De Dumnezeu purtătorule, Părintele nostru Teotim, arhipăstorule al Tomisului, iubitorule al înțelepciunii, propovăduitorule al dreptei credințe, apărătorule al celor asupriți și făcătorule de minuni, cu nevoințele tale, chip de sfințenie te-ai arătat, iar acum cu îngerii în ceruri te veselești. Pentru aceasta, roagă-te lui Hristos Dumnezeu să ne dăruiască pace și mare milă.”

Troparul Sfântului Ierarh
Teotim, episcopul Tomisului

www.editurapatriarhiei.ro
ISBN 978-973-616-370-8

Icoane

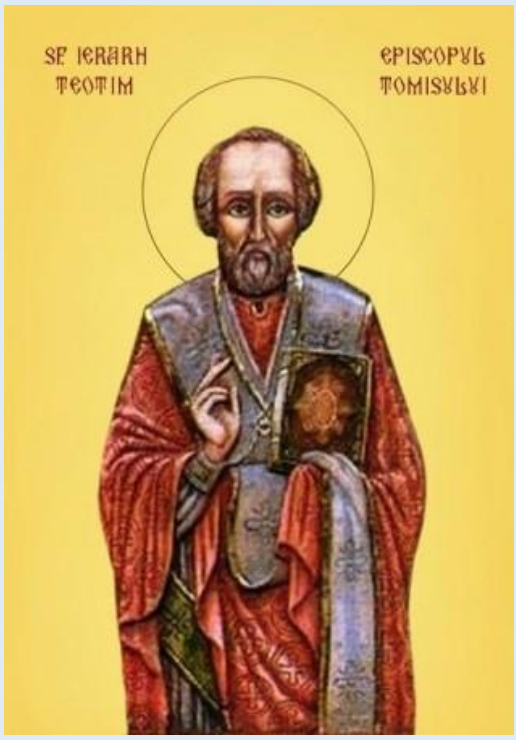

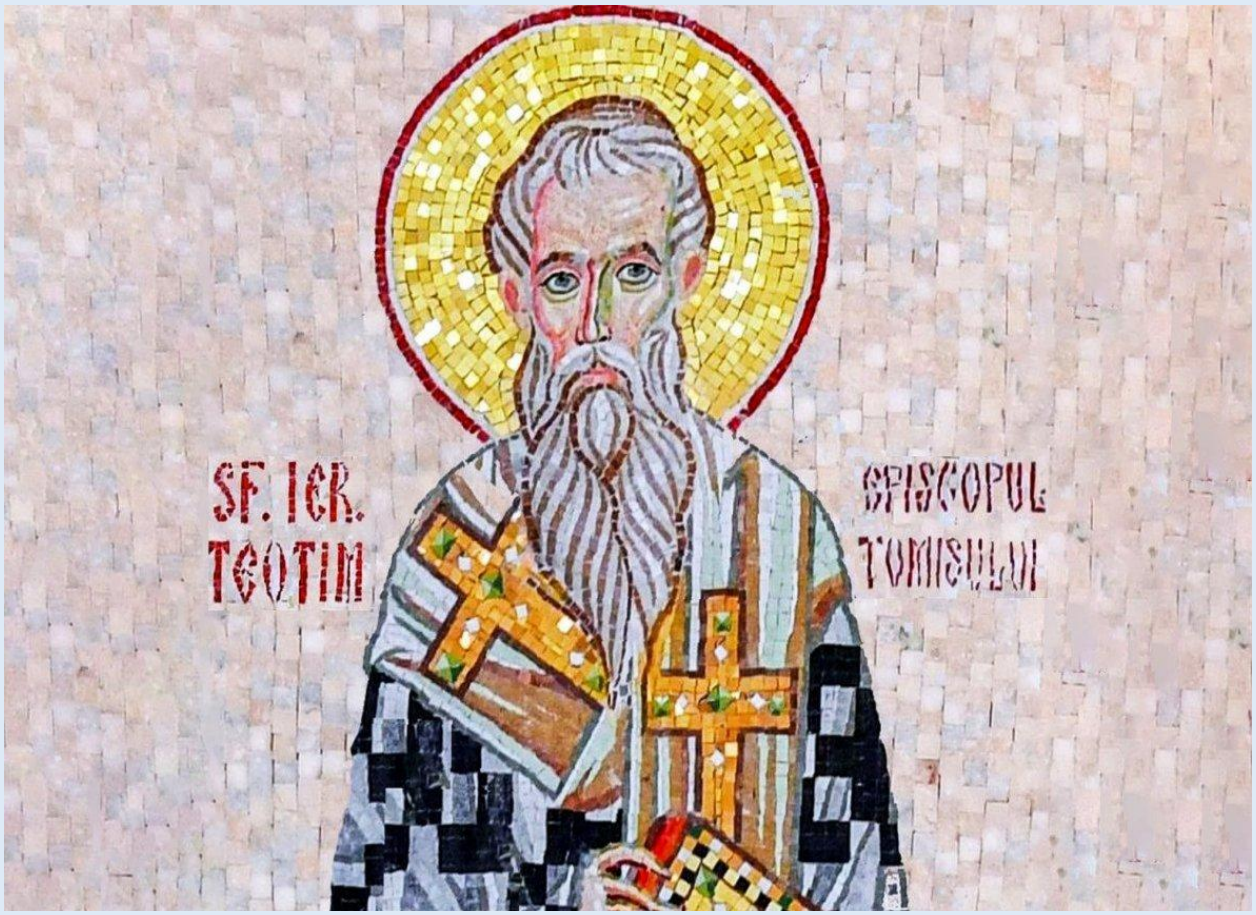

Sfântul
Ierarh
TEOTIM

episcopul
Tomisului

PROVISA.ro

Sfântul cuvios Teodor Trihina, Sfântul cuvios Anastasie şi Sfântul apostol Zaheu

Sf. Cuv. Teodor Trihina
Sf. Cuv. Atanasie de la Meteora
Sf. Ap. Zaheu
20 aprilie

SF. CUV. TEODOR TRIHINA
SF. CUV. ATANASIE DE LA METEORA
SF. AP. ZAHEU

20 aprilie

20 aprilie

ΤΙΜΟΘΕΟΣ

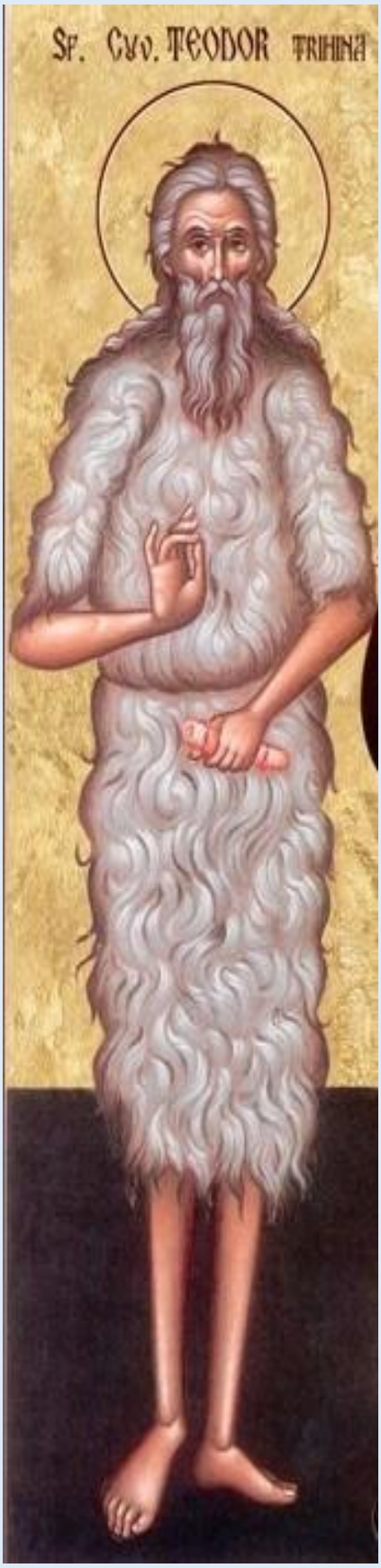
Sf. Cuv. TEODOR TRIHINA

Sf. Ier. Teotim
Episcopul Tomisului

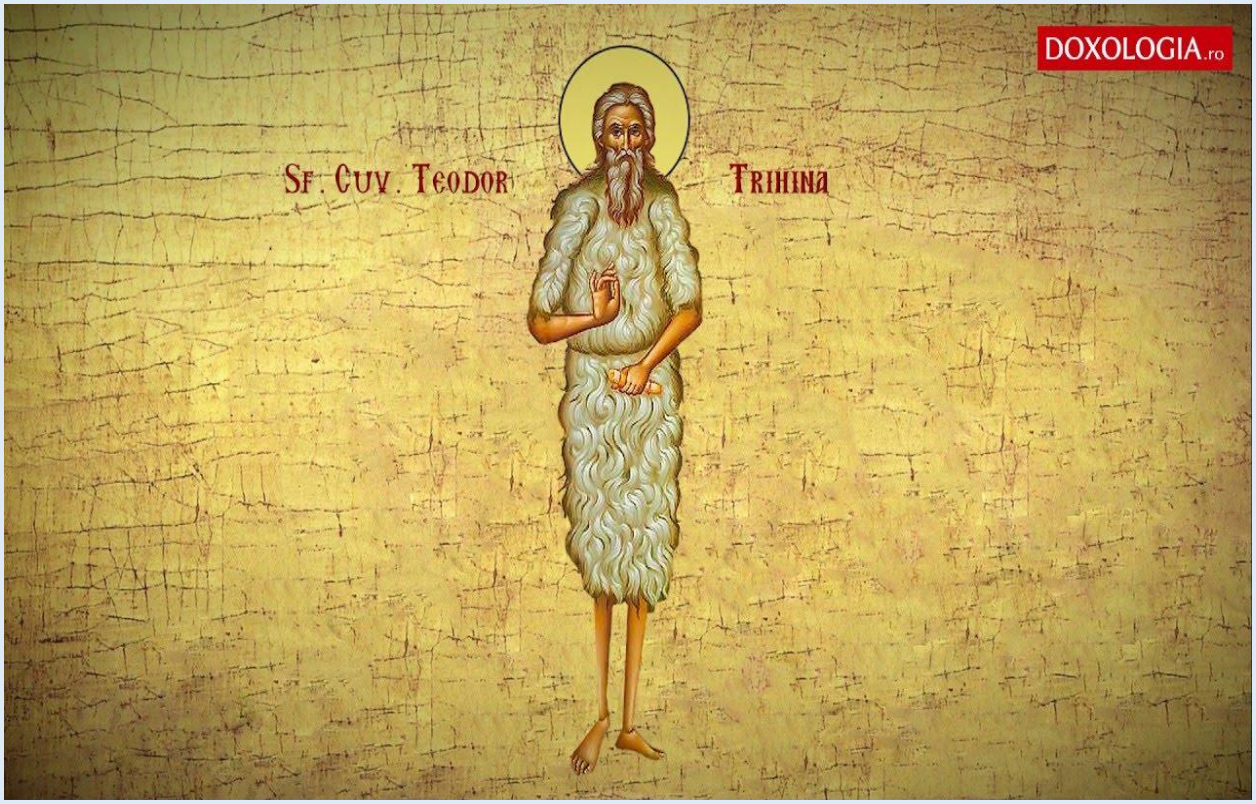
DOXOLOGIA.ro
Sf. Cuv. Teodor
Trihina

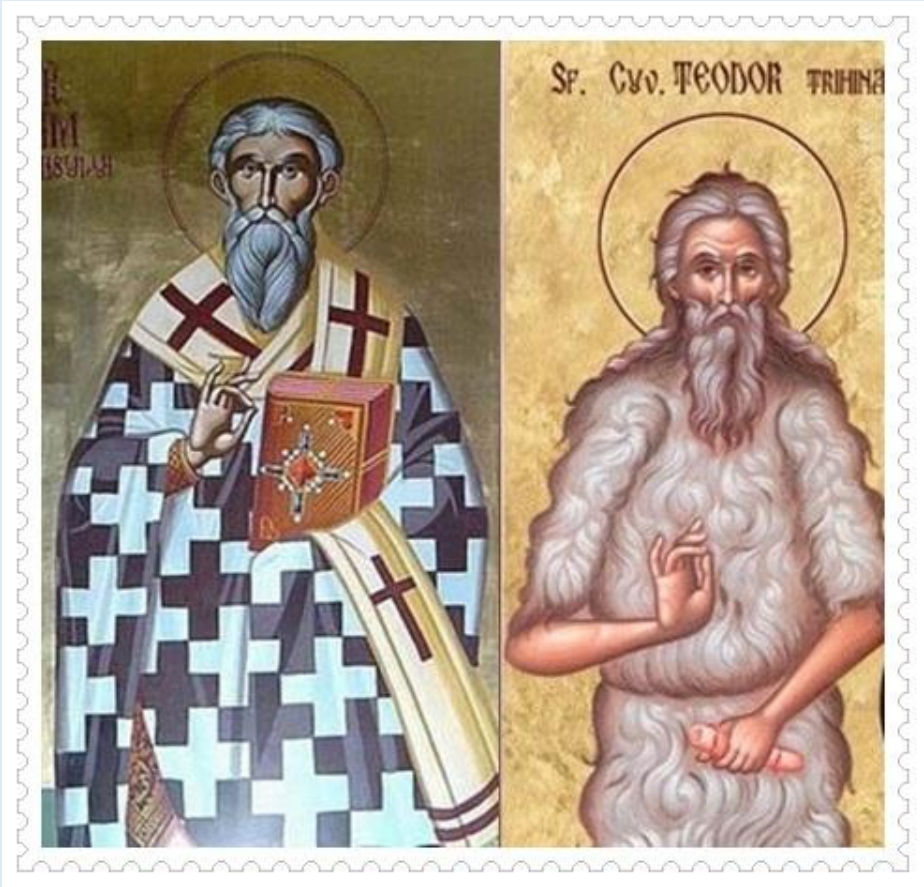
Sf. Cuv. TEODOR TRIHINA

Sf. Cuv. TEODOR TRIHINA

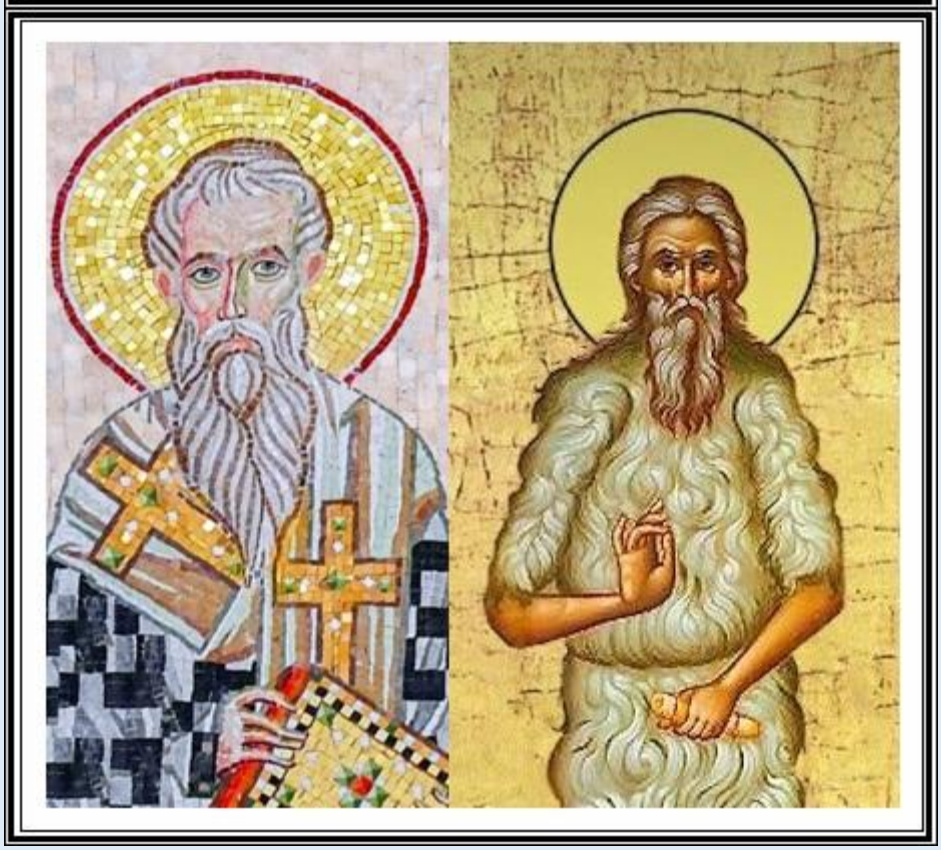

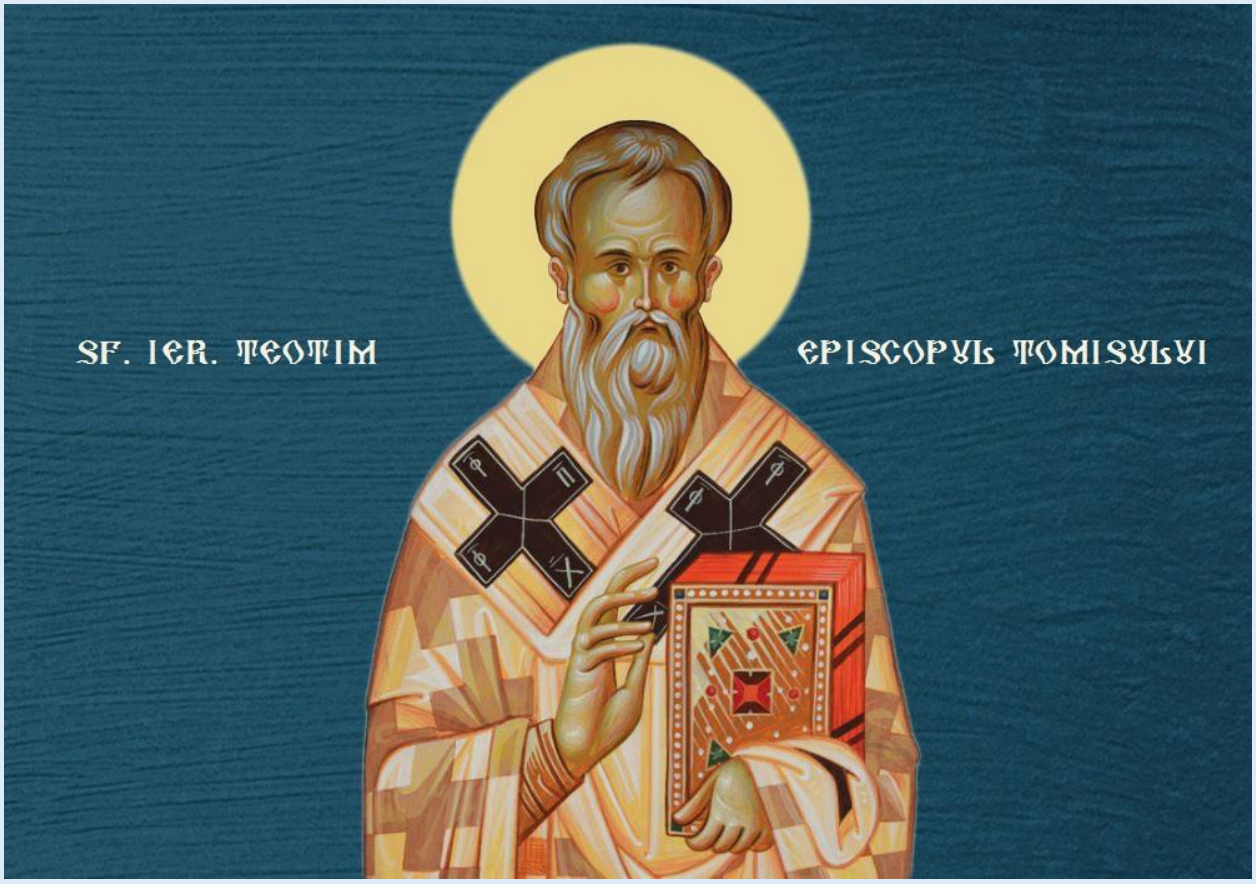

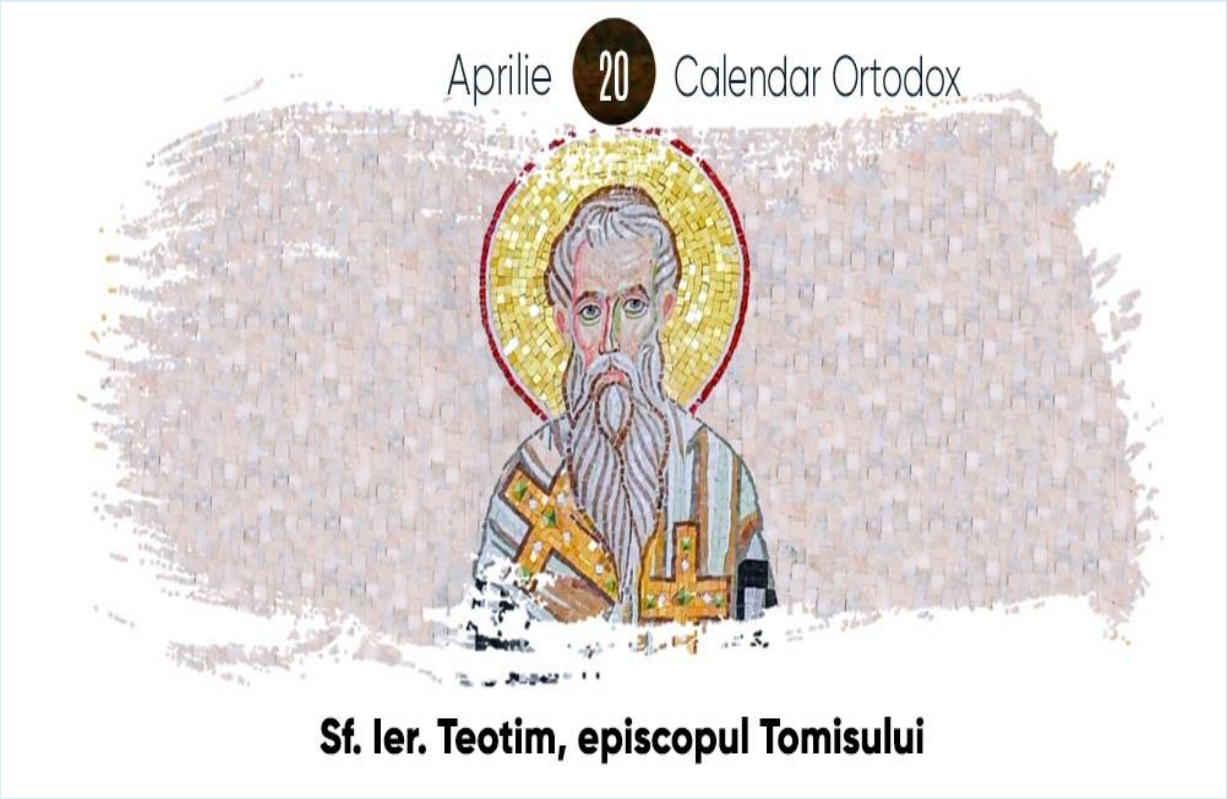

Sf. Ier. Teotim, episcopul Tomisului

Troparul Sfântului Cuvios Teodor Trihina
20 Aprilie - Glasul 1
Locuitor pustiului, înger în trup si de minuni făcător te-ai arătat, purtătorule de Dumnezeu, Părintele nostru Teodor. Cu postul, cu privegherea si prin rugăciune primind daruri cereşti, tămăduieşti pe cei bolnavi si sufletele celor ce aleargă la tine cu credintă. Slavă Celui Ce ti-a dat tie putere; Slavă Celui Ce te-a încununat pe tine; Slavă Celui Ce lucrează prin tine tuturor tămăduiri.

Troparul Sfântului Ierarh Teotim, Episcopul Tomisului
20 Aprilie - Glasul 4
Îndreptător credinţei şi chip blândeţelor, învăţător înfrânării te-a arătat pe tine, turmei tale, adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai dobândit cu smerenia cele înalte şi cu sărăcia cele bogate; Părinte Ierarhe Teotim, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Sfântul Teotim de Tomis

„A-ți aminti cu adevărat de Dumnezeu înseamnă a-ți aminti de viață; a uita de Dumnezeu înseamnă a muri.”

LUMINA CREDINȚEI

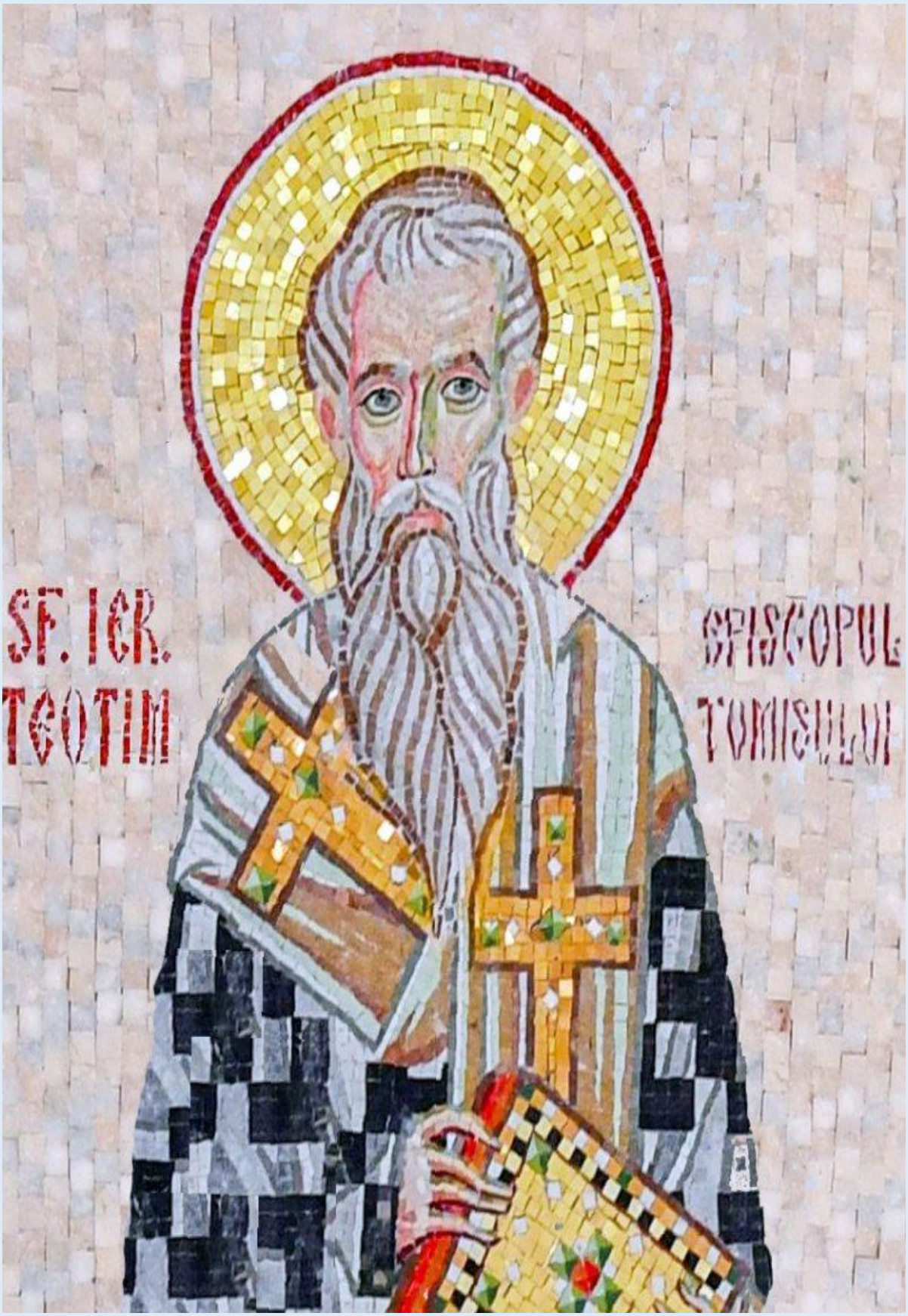
SF. IER.
TEOTIM
EPISCOPUL
TOMISULUI